

APULZE

ČASOPIS PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE

ISSN 1337-9208 (tlačené vydanie)
ISSN 1339-3448 (online vydanie)
Evidenčné číslo: EV 2836/08
Periodicita vydávania: päťkrát ročne

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove,
Ul. 17. novembra 15
080 01 Prešov
IČO 17 070775

Redakcia: Anna Polačková (šéfredaktorka)
Peter Hal'ko (zástupca šéfredaktorky)
email: redakcia@unipo.sk

Redakčná rada: František Franko, Michal Hospodár,
Viktória Koósová, Peter Kónya, Katarína Mayer,
Jana Mitříková, Iveta Ondriová, Radoslav Rusňák, Peter Sasák,
Ladislav Suhányi, Maroš Šíp, Lenka Tlučáková

Jazyková korekcia: Veronika Drábová

Obálka a sadzba: Marek Sedlák

Foto na obálke: Marcel Mravec

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov, s.r.o

Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah
príspevkov nezodpovedá redakcia.
Univerzitný časopis NA PULZE je pokračovaním Časopisu
akademickej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

Prispievatelia posielajú svoje príspevky e-mailom na adresu
šéfredaktorky časopisu (ak ide o celouniverzitné témy) alebo
na adresy členov redakčnej rady za jednotlivé fakulty, s tým,
že téma príspevku by mala korešpondovať so zameraním
a prácou danej fakulty, ktorú člen redakčnej rady zastupuje.

Kontakty:

Príspevky o PU a všeobecné témy – Mgr. Anna Polačková, PhD.
(anna.polackova@unipo.sk)

Príspevky o FF PU – Mgr. Peter Sasák
(peter.sasak@ff.unipo.sk)

Príspevky o GTF PU – doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD.
(michal.hospodar@unipo.sk)

Príspevky o FHPV PU – PhDr. Katarína Mayer, PhD.
(katarina.mayer@unipo.sk)

Príspevky o FM PU – RNDr. Jana Mitříková, PhD.
(jana.mitrikova@unipo.sk)

Príspevky o PF PU – Mgr. Radoslav Rusňák, PhD.
(radoslav.rusnak@unipo.sk)

Príspevky o PBF PU – PhDr. ThDr. Maroš Šíp, PhD.
(maros.sip@unipo.sk)

Príspevky o FŠ PU – Mgr. Lenka Tlučáková, PhD.
(lenka.tlucakova@unipo.sk)

Príspevky o FZO PU – PhDr. Iveta Ondriová, PhD.
(iveta.ondriova@unipo.sk)

Príspevky zo života študentov PU – Bc. Viktória Koósová
(koosova.viktoria@gmail.com)

Vážené kolegyně a kolegovia,
milí študenti,

aj keď z rôznych príčin trochu oneskorene, s príchodom jari
prichádza k svojim čitateľom aj nové, prvé tohtoročné číslo nášho
časopisu. V predchádzajúcich mesiacoch, popri ukončení a začiat-
ku semestra či obvyklých podujatiach ako Mikuláš alebo adventný
koncert, žila naša univerzita najmä voľbami. Počas nich sme si
volili akademický senát univerzity i akademické senáty šiestich
jej fakúlt. Následne zvolili senáty kandidáta na rektora a nových
dekanov doteraz štyroch fakúlt, pričom ďalšie dve fakulty voľba
dekana ešte čaká. Počet dekaniek sa pritom zvýšil na tri a jedna
z nich povedie Filozofickú fakultu ako prvá v jej histórii. V súvis-
losti s týmito udalosťami by som sa chcel všetkým členom akade-
mickej obce univerzity a jej fakúlt poďakovať za účasť na voľbách,
ich dôstojný a ničím nerušený priebeh a v neposlednom rade
za dôveru, ktorú ste mi prejavili pri voľbách kandidáta na rektora.

V uplynulých dňoch sme slávili veľkonočné sviatky, počas ktorých
sme iste načerpali nové fyzické sily i duševnú energiu, aby sme sa
mohli vrátiť do víru udalostí všedných dní letného semestra, chýli-
aceho sa pomaly k záveru. Verím, že všetci, zamestnanci i študenti
univerzity, ich úspešne a bez problémov zvládneme.

Dr. h. c. prof. PhDr. Peter KÓNYA, PhD.
rektor PU

Vydavateľ univerzitného časopisu NA PULZE je prevádzkovateľom, ktorý spracúva osobné údaje podľa
Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných
údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES.
Autori príspevkov majú právo byť označení ako autori a rozhodnúť o spôsobe takéhoto označenia. V prípade,
že autor príspevku zašle do redakcie príspevok, v znení ktorého uvedie svoje autorstvo spolu s menom,
priezviskom a akademickým, či vedeckým titulom, s príspevkom budú zároveň zverejnené aj tieto údaje autora.
Pravidlá spracúvania osobných údajov sú dostupné na webovom sídle vydavateľa: <http://www.unipo.sk/odkazy/ochrana-os-udajov>.
Osobné údaje autorov budú prevádzkovateľom spracúvané najdlhšie rok po skončení vydávania univerzitného
časopisu NA PULZE.

OBSAH

na pulze univerzity

Prof. Kónya opätovne zvolený za rektora.....	2
Unipáčík – centrum pre deti študujúcich a pracujúcich mamičiek.....	3
Rekonštrukcie sa dočkal aj tzv. Starý internát.....	4
Plesali sme v Sklade soli.....	5
Univerzita opäť praskala vo švíkoch.....	6
Kraj a univerzita pripravujú kvalitný geoportál.....	8

z agendy rektora

Novoročná čaša vína.....	10
Nové pozitívne zmeny pre zamestnancov.....	11
Rektor prijal najúspešnejších športovcov.....	12
Veda bližšie k žiakom základných škôl.....	13

na fakultách

Pedagogická fakulta oslavuje 70. výročie.....	14
Prof. René Matlovič člen výkonnej rady Slovenskej akreditačnej agentúry.....	16
Prof. Valčo prednášal na prestížnej Indickéj univerzite.....	17
Vedecký krúžok študentov na PF má 15 rokov.....	18
Partneri z Bosny a Hercegoviny.....	20
Významné podujatia IESP počas zimného semestra 2018/2019.....	21
„Knihy sú pre ľudí tým, čím sú pre vtákov krídla“.....	22
Medzinárodné stretnutie nadšencov emocionálnej inteligencie.....	23
Športové všeličo.....	24
Program Erasmus+ je svetový.....	25
Erasmus+ otvára dvere vedeckej spolupráci aj s exotickou Afrikou.....	26
Erasmus+ mobilita v Škótsku.....	28
Geografická exkurzia po stopách starej Rusi.....	30
Náboženský turizmus – cesta k Bohu a človeku.....	32
Dalibor Cicman, prednášal na FM.....	33
Ekumenický prístup k štúdiu teológie.....	34
Synoda o mládeži.....	35
Vianočný charitatívny bazár.....	36
Darujem najvzácnejšie – čas.....	37
Mikuláš, čo nám dáš?.....	38
Vianočné matiné na Pedagogickej fakulte.....	39
Vianočné trhy, na ktoré sa oplatí prísť.....	40
ERASMUS+ v Českých Budejoviciach.....	41

Pedagógovia FZO PU na študijnom

pobyte v Nowom Saczi.....	41
Tlmočnícky ústav vyškoli nových súdnych prekladateľov a tlmočníkov.....	42

veda a výskum

Zmeny spôsobov zvládania náročných situácií.....	43
Nový projekt V4 na Pedagogickej fakulte.....	43

umenie a literatúra

Týždeň slovenských knižníc.....	44
Vernisáž výstavy na GTF PU.....	45
Vernisáž výstavy fotografií o Svätej hore Athos.....	47

rozhovory

Je dôležité nepremrhať šancu, pracovať na sebe a študovať.....	48
Rozhovor s úspešným absolventom.....	50
Prešovská univerzita sa môže pochváliť ďalším profesorom.....	51
47 rokov a 212 dní.....	52
Prešovská univerzita má čo ukázať vo svete.....	54

očami študentov

Projekt „Facili-Train“ alebo o mobilitě vo Veľkej Británii.....	56
Majling: „Literatúra zohráva obrovskú úlohu v ľudskom dialógu“.....	57
„Sú to skúsenosti, ktoré vám nikto nevezme“.....	58
Prečo skúsiť Erasmus?.....	59
Dobrovoľníctvo v študentských organizáciách.....	60
Médiá v praxi alebo diskusia o spoznávaní reality.....	61
Medzinárodná konferencia o výskume hraníc.....	62
Doktorandi prof. Medňanskej v 30 krajinách sveta.....	63
Deň základných škôl na PF.....	64

šport

Jašcurky po šiestykrát víťazmi Futbalovej miniligy.....	66
Univerzitné dni športu.....	67
Strieborní volejbalisti.....	68

PROF. KÓNYA OPĀTOVNE ZVOLENÝ ZA REKTORA

Dňa 18. marca 2019 sa uskutočnili voľby kandidáta na rektora Prešovskej univerzity v Prešove na funkčné obdobie rokov 2019 – 2023. Svoj post obhájil prof. Peter Kónya, ktorý povedie univerzitu nasledujúce štyri roky.

K termínu podávania návrhov na kandidáta na rektora Prešovskej univerzity v Prešove, ktorým bol 7. marec 2019, do 12.00 hod., členovia volebnej komisie Akademického senátu Prešovskej univerzity v Prešove pre kandidáta na rektora Prešovskej univerzity v Prešove prevzali desať návrhov na kandidáta na rektora Prešovskej univerzity v Prešove, ktoré spĺňali náležitosti, uverejnené vo Vyhláske o voľbách kandidáta na rektora PU. Navrhnutí boli dvaja kandidáti (v abecednom poradí): prof. PhDr. Vasil Gluchman, CSc., a Dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. Verejné predstavovanie kandidátov na rektora, ktoré otvoril predseda Volebnej komisie Akademického senátu PU prof. Kamil Kardis, PhD., sa uskutočnilo 18. marca o 10.00 hod. v miestnosti č. 103 (aula) vo VŠA. Kandidáti na rektora sa akademickej obci predstavili v abecednom poradí, pričom na svoju prezentáciu mali vyčlenený časový limit, po prezentácii daného kandidáta nasledovala diskusia s akademickou obcou. Jeden z kandidátov na rektora prof. PhDr. Vasil Gluchman, CSc., sa po svojej prezentácii a následnej diskusii verejne vzdal kandidatúry. Po skončení verejného predstavenia kandidátov sa následne o 13.00 hod. uskutočnila voľba kandidáta na rektora tajným hlasovaním členov Akademického senátu PU v priestoroch Consilium Maius v budove Rektorátu PU. Ten zvolil za rektora Prešovskej univerzity v Prešove Dr. h. c.

prof. PhDr. Petra Kónyu, PhD. „Som veľmi rád, že práca, ktorú sme pred štyrmi rokmi začali, bola ocenená pozitívne a Akademický senát jej vyslovil jasnú podporu, za čo jeho členom úprimne ďakujem,“ uviedol rektor Kónya po zvolení. Ako dodal, hlavným cieľom v nadchádzajúcom funkčnom období bude udržať pozíciu univerzity v slovenskom i medzinárodnom akademickom priestore, dokončiť prebiehajúce projekty a rozbehnúť nové, aby univerzita napredovala minimálne takým tempom, ako doteraz. „Vo vzťahu k študentom chceme pokračovať v stretávaní sa s akademickými senátormi a priamo riešiť podnety zo strany študentov. V prípade zamestnancov ešte viac stimulovať ich kariérny rast, oceňovať ich prácu, spolupracovať s odbormi či rozšíriť možnosti športových a kultúrnych aktivít zamestnancov v duchu hesla človek na prvom mieste,“ doplnil rektor, ktorý neopomenul ani podporu umeleckej činnosti na univerzite. V rámci stanovených cieľov plánuje univerzita podľa jeho slov dobudovať systém inštitucionálnych vzťahov so samosprávami na území Prešovského a Košického samosprávneho kraja, zintenzívniť spoluprácu so strednými školami a pokračovať vo vytváraní kontaktov so zahraničnými univerzitami (aj mimo EÚ). V rámci investičných a rozvojových aktivít bude univerzita pod vedením rektora Kónyu dbať na ukončenie rekonštrukcie

internátov na Ul. 17. novembra, vyvíjať aktivity na získanie nových vyučovacích priestorov a nových priestorov pre študentské domovy. Prioritou bude taktiež rekonštrukcia a zateplenie budovy Vysokoškolského areálu a úprava exteriérov objektov PU.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC, AVS CCKV PU

POĎAKOVANIE AKADEMICKEJ OBCI PU

Vážené kolegyně a kolegovia, milé študentky a študenti, dovoľte mi, aby som sa Vám všetkým úprimne poďakoval za dôveru, ktorú ste mi vyjadrili prostredníctvom Vašich zástupcov v Akademickom senáte Prešovskej univerzity v Prešove vo voľbách kandidáta na rektora. Mandát, ktorý som od Vás dostal, si nesmierne vážim a považujem ho za ocenenie línie našej univerzity a výsledkov činnosti za práve končiace sa štvorročné funkčné obdobie tohto vedenia. Verím, že nesklamem Vašu dôveru a v nasledujúcich rokoch naplní spôsob a vedenie univerzity Vaše očakávania. Úprimne ďakujem.

prof. PhDr. Peter KÓNYA, PhD.
rektor PU

UNIPÁČIK – CENTRUM PRE DETI ŠTUDUJÚCICH A PRACUJÚCICH MAMIČIEK

Začiatkom nového roka zaviedla naša univerzita novinku, v rámci ktorej budú môcť jej študenti a zamestnanci umiestniť svoje ratolesti do detského centra Unipáčik. Centrum s kapacitou 20 detí je situované v priestoroch Študentského domova a jedálne PU vo vysokoškolskom areáli.

Detské centrum vzniklo s cieľom umožniť a uľahčiť zamestnaným a študujúcim matkám skorší a bezproblémový návrat do pracovného a študijného procesu. Jeho prevádzku zabezpečí koordinátorka detského centra (stála zamestnankyňa) v spolupráci s dobrovoľníkmi z radov študentov, ktorí sú zárukou profesionality a odbornosti. Unipáčik bude prístupný počas zimného a letného semestra i skúškového obdobia vždy v pondelok až piatok od 08:00 do 16:00 hod.

„Unipáčik je možno trochu netradičnou aktivitou univerzity, ktorá však iba zdanlivo nesúvisí s jej hlavnou činnosťou. Bude slúžiť na to, aby sme umožnili našim kolegyniam a študentkám, no možno i kolegom a študentom plnenie ich študijných a pracovných povinností v čase, keď sú viazaní starostlivosťou o svojich malých potomkov. Verím, že si naň rýchlo zvyknú a zvýši to ich komfort na univerzite,“ uviedol rektor univerzity Peter Kónya. „Zriadením centra chceme prispieť k vyváženiu profesijného a osobného života našich zamestnaných a študujúcich matiek,“ doplnila slová rektora

Monika Miňová, mentorka detského centra z Pedagogickej fakulty PU, ktorá zároveň doplnila, že pri zrode tejto nadštandardnej služby stála Pedagogická fakulta PU, ktorá v tomto roku oslavuje 70. výročie svojho vzniku.

Detský kútik je konkrétne určený pre deti v týchto vekových kategóriách: do 1 roka – s prítomnosťou rodiča alebo inej zodpovednej osoby, s maximálnou dobou pobytu 30 minút; deti vo veku od 1 do 2 rokov – v prítomnosti zodpovednej osoby, s maximálnou dobou pobytu 3 hodiny; deti vo veku od 2 do 6 rokov – bez prítomnosti zodpovednej osoby, s maximálnou dobou pobytu 3

hodiny, deti vo veku od 6 do 10 rokov – bez prítomnosti zodpovednej osoby, s maximálnou dobou pobytu 4 hodiny.

„Kto bude potrebovať danú službu pre svoje ratolesti, môže sa prihlásiť deň vopred prostredníctvom aplikácie na webom sídle www.unipo.sk,“ upresnila kvestorka PU Mária Nováková, ktorá riadila procesy, spojené so zriadením centra. Koordinátor detského centra môže prijať dieťa bez prihlásenia, ak mu to dovoľí kapacita detského centra.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC, AVS CCKV PU

REKONŠTRUKCIE SA DOČKAL AJ TZV. STARÝ INTERNÁT

Po úspešnom ukončení prvej etapy rekonštrukcie Študentského domova Prešovskej univerzity v Prešove (tzv. nového internátu) univerzita v súčasnosti finalizuje rekonštrukčné práce aj na tzv. starom internáte. Obnovy sa dočkali prvé izby, ako aj fasáda budovy.

Prešovská univerzita v Prešove (PU) patrí k prvým univerzitám na Slovensku, ktoré v pomerne krátkom čase dokázali spustiť rekonštrukciu študentských domovov s využitím prostriedkov, ktoré vyčlenila vláda SR. Tá v prvej etape uvoľnila na rekonštrukciu slovenských vysokoškolských internátov 20 mil. eur. Z tejto sumy išlo pre Prešovskú univerzitu celkovo viac ako 2,3 mil. eur., pričom v prvej etape bolo PU pridelených 1,5 mil. eur. Bezmála milión eur bol použitý na rekonštrukciu interiérových častí Študentského domova PU na Ul. 17. novembra 11 (tzv. nový internát), ktorá bola ukončená v septembri minulého roka. „V prvej etape sme obnovili osem poschodí bloku A, celkovo 128 izieb a 8 kuchyniek. Rekonštrukcia bola zameraná na obnovu sociálnych zariadení, inžinierskych

sietí a celkové skvalitnenie bývania,“ uviedol rektor PU prof. Peter Kónya. Zvyšná časť finančných prostriedkov v rámci prvej etapy bola určená na rekonštrukciu Študentského domova na Ul. 17. novembra 13, tzv. starého internátu. V súčasnosti sa finalizuje obnova dvanásť izieb, pričom sa „rekonštruje interiérové vybavenie, menia sa podlahy, sociálne zariadenia, elektroinštalácia, realizuje sa maľovanie izieb a výmena podláh v spoločných priestoroch,“ doplnil prorektor pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality PU, Peter Adamišin. V časti internátu, kde ešte neboli sociálne zariadenia na bunkách, dôjde k vytvoreniu takýchto zariadení, čím všetky bunky na internáte dostanú vlastné sociálne zariadenia. Z bývalých spoločných sociálnych zariadení, ktoré už nebudú mať

opodstatnenie, po rekonštrukcii vzniknú študovne a nové izby, čím sa mierne navýši aj ubytovacia kapacita internátu.

Okrem toho sa zo zdrojov štrukturálnych fondov na tzv. starom internáte realizujú opatrenia zamerané na zníženie energetickej náročnosti: menia sa okná, interiérové osvetlenie, zatepluje sa budova a realizuje sa sanácia balkónov. Aj tieto rekonštrukcie predpokladá univerzita ukončiť v priebehu letného semestra. Celková hodnota rekonštrukcie tzv. starého internátu s využitím vládnej dotácie, štrukturálnych fondov a vlastných zdrojov univerzity prevýši čiastku 2,5 mil. €. Po ukončení týchto prác plánuje univerzita plynule prejsť do druhej etapy rekonštrukcie svojich študentských domovov.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.

PLESALI SME V SKLADE SOLI

V piatok, 18. januára, sa v jednej z najvýznamnejších technických pamiatok na Slovensku – Solivare, uskutočnil v poradí už 22. ročník Reprezentačného plesu Prešovskej univerzity v Prešove. Niesol sa v znamení precízne spracovaného programu, kvalitnej hudby, dobrého jedla, noblesných dám i pánov.

Budova Skladu soli, história ktorej siaha až do 16. storočia, už po treťkrát hostila jeden z najlepších plesov v Prešove – ples Prešovskej univerzity. Jej impozantné priestory aj tento rok prilákali viac ako 130 hostí z radov zamestnancov univerzity, študentov, ale i priateľov z mimouniverzitného prostredia. Účastníkov plesu už tradične vítal hositeľ večera rektor univerzity, prof. Peter Kónya s manželkou a k slávnostným stolom ich za sprievodu sláčikového kvarteta odprevádzali študenti odetí v dobových kostýmoch.

„Ples našej univerzity patrí k dôležitým spoločenským podujatiam v Prešove, som rád, že sa z roka na rok teší vysokej obľube zo strany širokej verejnosti. Jeho kvalitu umocňujú aj tieto krásne historické priestory národnej kultúrnej pamiatky, ktorá je preň dôstojným miestom už tretí rok,“ uviedol rektor univerzity, ktorý zaželel prítomným príjemnú zábavu. Aj tento raz univerzita v rámci prípravy programu vsadila na talent a šikovnosť svojich kapacít. Tanečný parket na úvod patrilo študentom

z univerzitnej tanečnej školy University Dance Center, ktorí sa predstavili spoločenským štandardným tancom. Hudobnú pestrosť a rôznorodosť plesu dotvárali súrodenci Novotní a ľudová kapela. Program vyvrcholil vystúpením speváčky Kristíny, ktorá bola hudobným hosťom večera.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC, AVS CCKV PU

UNIVERZITA OPĽ PRASKALA VO ŠVÍKOCH

Začiatok letného semestra sa na Prešovskej univerzite v Prešove (PU) už tradične spája s dňom otvorených dverí. Tohtoročný siedmy ročník sa uskutočnil 13. februára a neostal návštevníkom nič dlhý.

Deň otvorených dverí PU patrí medzi uchádzačmi o štúdium k obľúbeným podujatiam. Počas neho navštívi univerzitu v priemere dve- až tritisíc stredoškôľakov, ktorí môžu spoznávať vysokoškolské priestory, učebne, laboratóriá, možno i svojich budúcich spolužiakov a pedagógov, ale predovšetkým získať všetky informácie o štúdiu na jednom mieste. Nebolo tomu inak ani tento rok, kedy si Prešovská univerzita pre zvedavých návštevníkov pripravila bohatý program, spojený s predstavením fakúlt, celouniverzitných pracovísk či študijných programov. Priestor na prezentáciu mali i študentské organizácie a uni-

verzitné súbory. Celodenný program prebiehal v Budove vysokoškolského areálu na Ul. 17. novembra 1 v čase od 8.00 hod do 13.00 hod. Kultúrny program začal o 9.00 hod. predstavením vysokoškolského folklórneho súboru Torysa, po ňom nasledovalo vystúpenie miešaného speváckeho zboru Nostro canto a speváckeho zoskupenia Ukrajinské čaro. Ani tento rok nechýbala tradičná beseda s rektorom univerzity „Na slovíčko pán rektor“, ktorá sa uskutočnila o 10.30 hod. Kultúrny program vyvrcholil gospelovou skupinou Anastasis. V rámci univerzitného mestečka sa detailne odprezentovali aj jed-

notlivé fakulty, ktoré si pre svojich budúcich možných študentov opäť pripravili to najlepšie, čo ponúkajú. Na filozofickej fakulte sa mohli zúčastniť modelových hodín sociálno-psychologického výcviku, hodín tlmočenia či si vyskúšať testy jazykových a rečových schopností. Inštitút politológie realizoval kvíz o eurovoľbách, s možnosťou získať hodnotné ceny. Študenti z Inštitútu histórie v dobových kostýmoch pozývali na kvíz o historických (ne) vedomostiach, kde sa zasa hralo o zaujímavé knižné ceny. Uchádzači mohli navštíviť „playroom“ na Fakulte humanitných a prírodných vied, zúčastniť sa prezentácie 3D

technológie v geografickom výskume, objavovať svet pod mikroskopom a pozrieť si demonštračné fyzikálne experimenty. Pripravené boli i názorné ukážky didaktického využitia interaktívnej tabule. Fakulta športu aj tento rok počas DOD hľadala najväčšieho siláka či siláčku prostredníctvom merania sily stisku ruky na ručnom dynamometri. Záujemcovia si mohli vyskúšať aj koordináciu na balančných pomôckach, prípadne získať informácie o možnostiach diagnostiky športových predpokladov a športového výkonu. Uchádzači o štúdium na Fakulte zdravotníckych odborov mohli pracovať so simulačnými modelmi využívanými na počúvanie srdcových oziev, tlkotu srdca plodu, vyskúšať si meranie panvy alebo nosenie tehotenskej vesty. Nechýbali ani ukážky poskytovania prvej pomoci a poradenstvo v oblasti zápalu

sien, zubného kazu, zubných erózií a pod. Gréckokatolícka teologická fakulta si pripravila ikonopiseckú dielňu, v ktorej prebiehala praktická ukážka písania ikony, ochutnávku liturgických matérií (víno a chlieb) a prehliadku elektronických náramkov pre odsúdených. Ochutnávku koliva zase ponúkla Pravoslávna bohoslovecká fakulta, ktorá tak tiež prezentovala svoje rozmanité študijné programy a vedeckú činnosť. Možnosť vyskúšať si rôzne zábavno-edukačné hry a aktivity mali uchádzači aj na Pedagogickej fakulte, rôzne manažérske hry spojené s kvízom v oblasti manažmentu a turizmu zase na Fakulte manažmentu.

Ďakujeme za Vašu návštevu.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC, AVS CCKV PU

KRAJ A UNIVERZITA PRIPRAVUJÚ KVALITNÝ GEOPORTÁL

Prešovský samosprávny kraj (PSK) spoločne s Prešovskou univerzitou v Prešove (PU) rozšírili oblasť spolupráce, ktorá sa týka regionálnej infraštruktúry priestorových informácií a geografických informačných systémov (GIS). Z jej výsledkov bude profitovať občan, samospráva, akademický aj súkromný sektor.

Prešovský samosprávny kraj intenzívne pracuje na budovaní komplexnej databázy kvalitných, aktuálnych a otvorených údajov (Open Data). Tá bude slúžiť na spoznávanie regiónu, efektívnu výmenu údajov medzi inštitúciami a jednoduché sprostredkovanie dôležitých tém verejnosti. Pri tvorbe kvalitného geoportálu sa kraj rozhodol využiť kvalifikovanú pomoc odborníkov z Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky Fakulty humanitných a prírodných vied PU. „Túto spoluprácu považujem za učebnicový príklad naplňania poslania našej fakulty v oblasti transferu poznatkov do praxe. Uplatňuje sa v nej odborná erudícia našich pracovníkov a využíva sa naša špičková výskumná infrastruk-

túra. Najviac ma však teší, že sa vytvára priestor pre zapojenie študentov geografie a aplikovanej geoinformatiky, ktorí takto získajú neoceniteľné skúsenosti a tí najschopnejší aj pracovné uplatnenie“ uviedol prof. René Matlovič, dekan FHPV. V rámci doterajších praktických výstupov vzájomnej spolupráce sa podarilo expertom z Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky pripraviť interaktívnu mapu bezbariérových prístupov do kultúrnych inštitúcií v Prešovskom kraji, ale taktiež ambulantných pohotovostných služieb či interaktívnu mapu plánu rekonštrukcie ciest v PSK (užívateľ sa napr. dozvie, kedy bude uzávierka danej komunikácie, ako dlho bude prebiehať rekonštrukcia a pod.). „Sme prvým krajom na Slo-

vensku, ktorý má ambíciu pomocou Open Source platformy údaje zdieľať, vizualizovať a sprístupňovať online prostredníctvom webových služieb,“ zdôraznil Jozef Cvoliga, riaditeľ Úradu PSK.

Kooperáciu medzi PSK a PU v danej oblasti 22. januára oficiálne spečatili rektor PU Peter Kónya a predseda PSK Milan Majerský podpisom zmluvy o vzájomnej spolupráci, týkajúcej sa regionálnej infraštruktúry priestorových informácií. „Prešovský samosprávny kraj vníma dnešný deň ako prelomový okamih, keďže vybudovanie regionálnej infraštruktúry priestorových informácií (rSDI) pre náš kraj považujeme za dôležitý krok smerom k širokej verejnosti a k zvýšeniu transparentnosti regionálnej samosprávy,“ vyzdvihol pri

podpise Milan Majerský. „Už dlhšie obdobie intenzívne spolupracujeme s PSK vo viacerých oblastiach, preto sa teším, že naša vzájomná kooperácia sa opäť rozrastá. Bude prospešná jednak pre kraj, ako aj našu univerzitu,“ doplnil rektor Peter Kónya. Zmluva zahŕňa spoluprácu v nasledujúcich oblastiach: metodická pomoc pri vytváraní regionálnej infraštruktúry priestorových informácií (rSDI) Prešovského kraja; poskytnutie technických a personálnych kapacít pre testovanie a nasadenie Open Source infraštruktúry geografických informačných systémov (GIS); zapojenie študentov univerzity do procesu testovania rSDI, vytvárania geodát či kreovania seminárnych a záverečných prác v súčinnosti s potrebami kraja; poskytnutie možnosti preškoľovania v oblasti Open Source GIS technológií, a to najmä softvéru QGIS pracovníkmi Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky; po-

moc FHPV pri tvorbe analytických a strategických dokumentov PSK, s presahom na priestorovo orientované dáta; spolupráca pri riešení vedecko-výskumných programov a grantov vrátane spolupráce so spoluriešiteľskými organizáciami doma aj v zahraničí; spolupráca pri aplikácii poznatkov v spoločenskej praxi či umožnenie odbornej praxe a výučbových aktivít.

„Dôkazom úspešnej spolupráce zainteresovaných subjektov je aj spoločná organizácia školenia s názvom „geOrchestra a infraštruktúra priestorových informácií“, ktoré bude prebiehať od 22. 1. do 25. 1. 2019 a bude vedené expertmi Svetovej banky v priestoroch moderného Open Source GIS laboratória Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky FHPV PU,“ poznamenal Miloslav Michalko, odborný referent z FHPV, ktorý je zároveň aj GIS konzultantom PSK. Účastníci školenia budú mať príležitosť oboz-

námiť sa s prvou verziou regionálneho geoportálu a dozvedieť sa, ako sa zdieľajú, sprístupňujú a opätovne využívajú geopriestorové údaje prostredníctvom implementácie tejto regionálnej infraštruktúry priestorových informácií. GeOrchestra obsahuje geografický katalóg údajov, ako aj možnosti vizualizovať a zdieľať dáta a mapy online prostredníctvom webových služieb. Uvedené oblasti spolupráce by mali pomôcť obom stranám naplniť víziu budovania spoločnej platformy priestorových informácií. Vzájomná spolupráca bude viesť k prepojeniu praxe a skúseností s riadením regiónu so znalosťami v aplikačnom využití Open Source GIS technológií, ako aj k zapojeniu expertov i študentov Prešovskej univerzity do týchto procesov.

Mgr. Anna POLÁČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC, AVS CCKV PU

NOVOROČNÁ ČAŠA VÍNA

K tradičným univerzitným podujatiam, konajúcim sa začiatkom nového kalendárneho roka, neodmysliteľne patrí novoročná čaša vína, ktorá sa na pozvanie rektora Prešovskej univerzity v Prešove prof. Petra Kónyu uskutočnila 21. januára v Študentskej jedálni PU. Tohtoročného priateľského stretnutia s vedením univerzity sa zúčastnilo vyše 330 tvorivých pedagogických zamestnancov.

Vážené kolegyně, vážení kolegovia, dovoľte, aby som Vás v prvom rade srdečne privítal na našom už tradičnom novoročnom stretnutí a úprimne Vám poďakoval, že ste ho poctili svojou prítomnosťou opäť v takomto krásnom počte. Aj keď sa nám to mnohým nechce veriť, uplynul ďalší rok a naša univerzita, ktorá iba nedávno oslavovala dvadsiate výročie, dosiahla už dvadsiate druhé narodeniny. Predchádzajúci rok priniesol univerzite nové úspechy i výzvy, s ktorými sa musela vyrovnáť, no najmä každodennú tvrdú prácu predovšetkým Vás, jej tvorivých zamestnancov. Vďaka nej sa nám darí udržať a upevňovať svoju pozíciu v slovenskom i stredoeurópskom akademickom priestore. Aj v minulom roku sme si uhájili štvrté miesto v poradí slovenských vysokých škôl podľa počtu študentov, čo je opäť jasným dôkazom, že o našu univerzitu je stále záujem. A to nielen u nás, ale aj v zahraničí, keďže v počte zahraničných študentov sme v súčasnosti na štvrtom mieste, po UK, UPJŠ a TUKE. Internacionalizácia štúdia nielen umožňuje zmiernenie dôsledkov demografického poklesu, no posúva nás na inú úroveň v medzinárodných reláciách, kde vyspelé univerzity disponujú 10 – 20 % zahraničných študentov. Naš podiel je aktuálne 9 %, každoročne mierne rastie, teda systematicky sa

približujeme hodnotám vyspelých zahraničných univerzít. Pritom nemalá časť z našich viac ako 720 zahraničných študentov nie sú Ukrajinci. Sú medzi nimi aj študenti z Poľska, Českej republiky, Maďarska, Ruska i jednotlivci z Moldavska, Kazachstanu či Španielska. Ďalšie úspechy dosiahla univerzita vo vede a výskume, pričom nemám na mysli zďaleka iba medializované objavy našich prírodovedcov, ako rumanček Lianka, Drozophila suzukii či mak Azurit. Pozíciu našej univerzity v akademickom výskume na Slovensku jasne dokumentujú viaceré rebríčky za rok 2017, zverejnené v minulom roku. Podľa nich sa naša univerzita umiestnila na štvrtom mieste v absolútnom počte publikačných jednotiek (po UK, STU a TUKE) a v publikáciách, prepočítaných na jedného učiteľa (a výskumníka), dokonca na prvom mieste. Rovnako prvá

bola naša univerzita r. 2017 v počte vedeckých monografií na jedného docenta a profesora, pričom podľa počtu vedeckých monografií na jedného učiteľa (a výskumníka) sa umiestnila druhá. Naše postavenie vo vysokoškolskej vede a výskume dokumentujú aj medzinárodné rankingy, ktorých výsledky boli zverejnené v uplynulom roku: Scimago, Webometrics a Google Scholar (To Universities by Citations in Top Google Scholar profiles). Pritom všetky sú zamerané na publikácie, resp. citácie v prestížnych databázach (WOS, SCOPUS a i.), kde sa logicky my s naším humanitným a spoločenskovedným zameraním ťažko môžeme merať s univerzitami s vybudovanými prírodovednými a technickými fakultami. Vo všetkých troch sme sa umiestnili v prvej tretine slovenských vysokých škôl, na 11., 9. a 10. mieste. Chcem zdôrazniť, že tieto úspechy sú nezištnou

prácou Vás všetkých, tvorivých zamestnancov univerzity, za čo Vám úprimne ďakujem.

V oblasti vonkajších vzťahov sme nadviazali užšie, inštitucionálne kontakty s gymnáziami i samosprávami na území dvoch východoslovenských samosprávnych krajov a uzavreli viacero nových zmlúv o spolupráci s niekoľkými západoeurópskymi, juhoeurópskymi, ruskými i čínskymi univerzitami.

Samozrejme, na záver nemôžem nespomenúť nové investície našej univerzity. V priebehu prvého polroka bola odovzdaná do užívania prístupová cesta a dve parkoviská v areáli na Ul. 17. novembra 15. Ako spoločná investícia s hlavným podielom VÚC sa nám začiatkom

minulého semestra podarilo po dlhých desaťročiach rekonštruovať viacúčelový športový areál, časť zrekonštruovaného nového internátu a revitalizované átrium vo VŠA.

V otázke rekonštrukcie internátov chcem zdôrazniť, že sme nielen dostali jednu z najvyšších čiastok mimo hlavného mesta, ale aj to, že sme boli prítomní medzi niekoľkými vysokými školami (5 – 6) pri všetkých rokovaníach s vládou a stali sme sa prvou univerzitou, ktorá dokázala odovzdať podstatnú časť rekonštruovaných priestorov do užívania.

Vážené kolegyně a kolegovia, stojíme na prahu nového roku, ktorý iste prinesie nové výzvy v oblasti vzdelávania i vedy a som presvedče-

ný, že na ne budeme vedieť úspešne reagovať. V oblasti rozvoja pred nami stoja nové zamýšľané projekty i dokončenie už začatých, ako je revitalizácia priestoru pred VŠA, výstavba parkoviska pri VŠA (v štádiu stavebného konania) a zavŕšenie rekonštrukcie športovej haly. Veľkou výzvou bude revitalizácia alebo rekonštrukcia najväčšieho objektu univerzity, VŠA, o ktorej intenzívne rokujeme ako o pilotnom projekte s ministerstvom financií.

Ešte raz Vám úprimne a zo srdca ďakujem za Vašu prácu na rozvoji univerzity a želám Vám pevné zdravie, veľa šťastia a veľa úspechov v práci i osobnom živote!

prof. PhDr. Peter KÓNIA, PhD.
rektor PU

NOVÉ POZITÍVNE ZMENY PRE ZAMESTNANCOV

Rektor Prešovskej univerzity v Prešove (PU) prof. Peter Kónia podpísal spoločne s predsedom Rady základných organizácií odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy pri PU Mgr. Jánom Miklušom dodatok ku kolektívnej zmluve. Pozitívne zmeny sa pretavia do vyššieho počtu stravných lístkov DOXX a odmien pre jubilujúcich zamestnancov pri dosiahnutí 60 rokov veku života.

V článku 15 kolektívnej zmluvy sa mení bod 2, ktorý znie:
„2. Zamestnávateľ bude zabezpečovať stravovanie poskytovaním jedného teplého hlavného jedla vrátane vhodného nápoja v priebehu pracovnej zmeny vo vlastnom stravovacom zariadení, v stravovacom zariadení iného zamestnávateľa alebo prostredníctvom právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá má oprávnenie sprostredkovať stravovacie služby, ak ich sprostredkuje u právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá má oprávnenie poskytovať stravovacie služby. Za pracovnú zmenu sa pre tento účel považuje výkon práce dlhší ako štyri hodiny. Zamestnávateľ zabezpečí stravovanie zamestnancom iba za nimi skutočne odpracované pracovné zmeny. Zamestnávateľ umožní zamestnancom poberanie stravných lístkov DOXX v počte 10 kusov za príslušný kalendárny mesiac.“

V článku 21 kolektívnej zmluvy sa mení bod 1, ktorý znie:
„1. Zamestnávateľ poskytne zamestnancovi za pracovné zásluhy pri dosiahnutí 50 rokov a 60 rokov veku odmenu podľa počtu odpracovaných rokov u zamestnávateľa takto:
a) do 5 rokov 75 % funkčného platu, najmenej 350 eur,
b) nad 5 rokov vo výške funkčného platu, najmenej 600 eur.“

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.

REKTOR PRIJAL NAJÚSPEŠNEJŠÍCH ŠPORTOVCOV

Historická sála Čierneho orla bola koncom januára dejiskom päťdesiateho ôsmeho oceňovania najúspešnejších športovcov a športových družstiev mesta Prešov. Cenu za športovú reprezentáciu mesta si prevzali aj študenti Prešovskej univerzity v Prešove (PU), študentka Fakulty športu Tatiana Šutranová, bývalá absolventka Fakulty zdravotníckych odborov Sofia Adamečková a bývalý absolvent Fakulty športu Martin Sopko. Za najlepšieho športového akademika bol vyhlásený Marek Karlík, študent telesnej výchovy a filozofie.

Týchto úspešných športovcov prijal 11. februára na pôde univerzity rektor PU prof. Peter Kónya, aby sa im poďakoval za výbornú reprezentáciu a šírenie dobrého mena univerzity. Stretnutie sa nieslo v uvoľnenej, priateľskej atmosfére, pričom všetci traja športovci sa zhodli, že univerzita im vždy vytvárala vhodné podmienky na to, aby sa mohli venovať jednotlivým športovým disciplínam.

Sofia Adamečková (kickboxing – Kickboxing klub Panter Prešov)

Sofia Adamečková ukončila v minulom roku na FZO bakalárske štúdium v odbore fyzioterapeut, venuje sa trénerskej práci a fyzioterapii. Vo svojej zbierke má mnoho titulov a cenných umiestnení na Slovensku aj v zahraničí. V roku 2018 si na majstrovstvách Európy v disciplíne kick light do 65 kg vybojovala striebornú medailu. Zisk cenného kovu bol pre ňu odmenou za náročnú a dlhoročnú prípravu. Medailové umiestnenia pravidelne získava na prestížnych medzinárodných podujatiach a majstrovstvách Slovenska. V roku 2016 bola na európskom šampionáte bronzová. „Robila som všeličo iné, džudo, modernú gymnastiku, break dance, s kickboxingom som začala ako sedemnásťročná,“ poznamenala S. Adamečková. „Získavala som skú-

senosti, viac som trénovala a po niekoľkých rokoch prišlo medailové umiestnenie na majstrovstvách Európy. Keď som sa venovala break dance, silu som chodila naberať do posilňovne a v nej sa cvičil aj kickbox. Mne sa zapáčil, vyskúšala som ho a už som pri ňom ostala. Treba posilňovať telo i myseľ. Mojm cieľom je získať medailu na majstrovstvách sveta, najlepšie by bolo už v tomto roku, budem sa o to usilovať. Zlepšovať sa potrebujem z taktickej stránky, prácu s rukami i nohami, viac by som mala využívať svoju výšku. Šport mi prináša motiváciu napredovať a utužuje ma aj z psychickej stránky.“

Tatiana Šutranová (hádzanárka ŠŠK SLŠ Prešov)

Svojimi výkonmi a streleckými schopnosťami je výraznou osobnosťou a oporou družstva a značnou mierou sa prispela o zisk bronzovej medaily v rámci slovenského šampionátu. V spoločnej česko-slovenskej MOL lige hádzanárka to bolo ôsme miesto a so stošestnástimi strelenými gólmi jej patrilo miesto v desiatke top kanonierok tejto súťaže. Aj táto talentovaná hádzanárka sa pričiňuje o to, že o prešovskej ženskej hádzanej je opäť počuť. „Minulý rok bol pre nás úspešný,“ podčiarkla T. Šutranová. „V tom trende chceme pokračovať aj v tejto sezóne, aby

ženská hádzaná v Prešove napredovala a dvíhala sa.“

Marek Karlík (kickboxing - Kickboxing klub Panter Prešov)

Študent Prešovskej univerzity (učiteľstvo telesnej výchovy – filozofia) Marek Karlík patrí medzi najúspešnejších športovcov na Slovensku. V roku 2017 ako 19-ročný získal titul majstra sveta v kategórii mužov – pre slovenský kickboxing to bol historický titul. V roku 2018 sa tešil z titulu majstra Európy. Víťazí na prestížnych podujatiach na Slovensku a v zahraničí. Bol aj juniorským majstrom sveta a Európy. „Titulom majstra Európy v kategórii mužov som si doplnil zbierku úspechov, lebo ten mi chýbal,“ zvýraznil M. Karlík. „Bol som rád, lebo európsky šampionát sa uskutočnil v Bratislave. Fakulta mi vytvára super podmienky. Tento šport ma naplňuje, baví ma, aj keď presadiť sa medzi seniormi je ťažšie.“ Po príchode do klubu sa mu začal venovať tréner Jozef Kolozsy, ktorý v ňom videl talent. Karlík začal aj viac trénovať, postupne sa zlepšovať a dosahovať úspechy. Popri pretekárskej činnosti sa už venuje aj trénovaniu detí. Spýtali sme sa ho, čo by ešte vo svojej športovej kariére chcel dosiahnuť. „Bol by som rád, keby sa kickbox stal olympijským športom

v čase, keď ešte budem v dobrom veku. V tomto roku ma čakajú majstrovstvá sveta v Turecku a Svetová univerziáda. To sú moje najväčšie ciele. Tiež chcem uspieť na podujatiach svetového pohára a ďalších súťažiach. Príprava je kombináciou viacerých zložiek, dôležitým faktorom je psychika – tiež rozhoduje o tom, kto je najlepší. Vždy sa je v čom zlepšovať. Kondíciu mám dobrú, zlepšiť si môžem rýchlostné parametre, nejaké detaily, správne použitie techník, taktiky. Tú nám tréner Kolozsy vie na jednotlivých súperov perfektne určiť.“

Martin Sopko
(VK Mirad PU)

Kapitán prešovského tímu VK Mirad Prešovská univerzita je stále jeho lídrom a v extralige volejbalistov patrí medzi najlepšie bodujúcich hráčov. Perfektnými výkonmi sa pričíňuje o to, že omladený prešovský tím hrá v najvyššej súťaži o popredné priečky. Absolvent Fakulty športu PU má charizmu, je veľkým lokál-patriotom, vyniká pracovitou. Je príkladom pre mladých spoluhráčov. V roku 2015 sa stal najúspešnejším športovcom mesta Prešov – v histórii tejto ankety od roku 1961 vystúpil na jej piedestál ako prvý volejbalista. Je viacnásobným lauerátom tejto ankety. „Ďakujem partnerom klubu, jeho podporovateľom a fanúšikom,“ vyslovil po prevzatí ocenenia M. Sopko. „Je to také zadostúčenie, pekná pocta. Som zástupcom kolektívneho športu a to ocenenie by si zaslúžili aj moji spoluhráči, lebo bez nich by to nefungovalo. Teším sa to a pokiaľ mi bude slúžiť zdravie, budem volejbal robiť. Po práci sa vždy teším na tréning, volejbal mám v srdiečku.“ Prešovský kapitán si zaspomínal aj na roky štúdia na Prešovskej univerzite: „Bol som z prvých absolventov Fakulty športu. Zo študentských čias mám len príjemné zážitky, boli sme dobrá partia, mali sme šťastie na dobrých učiteľov. Sú to pekné spomienky, aj keď boli i ťažké chvíle, keď nám bolo horúco pod zadkami. Boli to však krásne a pekné momenty.“

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Ján JACOŠ
Foto: PU, MsÚ

VEDA BLIŽŠIE K ŽIAKOM ZÁKLADNÝCH ŠKÔL

Prešovská univerzita v Prešove spoločne s mestom Prešov intenzívne pracujú na rozvíjaní dobrých vzťahov, ktoré sa pretavujú do viacerých úspešných projektov. Najnovšia forma spolupráce sa zameria na priblíženie vedy žiakom prešovských základných škôl.

Iniciátormi tejto myšlienky boli primátorka Prešova Ing. Andrea Turčanová a rektor Prešovskej univerzity prof. Peter Kónya. „Táto aktivita vzišla z nášho spoločného stretnutia, ktoré sa uskutočnilo začiatkom kalendárneho roka, kedy sme s pani primátorkou riešili možné formy spolupráce, a táto sa nám javila ako veľmi vhodná,“ priblížil rektor Peter Kónya. Ako doplnil, mnohé deti sa už v mladom veku rozhodujú o svojom budúcom povolání, a preto verí, že návšteva univerzity im môže pomôcť zorientovať sa v tom, čomu sa chcú následne venovať, prípadne akým smerom sa budú ďalej uberať. „Prešovská univerzita je často cieľom mnohých žiakov prichádzajúcich z prešovských základných škôl. Deje sa to aj na základe predošlej skúsenosti, či už počas Prešovskej detskej univerzity, Týždňa vedy a techniky, alebo rôznych exkurzií, na ktorých sa žiaci môžu hravou formou dozvedieť o aktivitách univerzity,“ uviedla primátorka Andrea Turčanová, ktorá si váži korektnú a vždy ústretovú spoluprácu s vedením univerzity. „Všetko, čo spoločne robíme, je, verím, prínosom pre rozvíjanie našich budúcich generácií,“ dodala primátorka.

Prvým krokom k rozvoju načrtnutej spolupráce bolo stretnutie riadite-

liek a riaditeľov prešovských základných škôl s vedením univerzity, na ktorom sa 25. februára oboznámili s univerzitnou vedecko-výskumnou infraštruktúrou. „Naša predstava spočíva v tom, že univerzita by v pravidelných intervaloch vypracovala plán akcií, ktoré by boli určené na popularizáciu vedy. Hravou a pútavou formou by sme ju následne, nad rámec školských osnov, prezentovali mladším vekovým kategóriám,“ vysvetlil rektor Kónya na stretnutí so zástupcami základných škôl, ktorí si na univerzite mali možnosť detailne pozrieť moderné výskumné centrá. V rámci prehliadky navštívili Centrum excelentnosti ekológie živočíchov a človeka, ako aj Lingvokulturologické a prekladateľsko-tlmočnicke centrum excelentnosti. Nechýbala ani obhliadka Centra excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu či návšteva najnovšieho pracoviska so špičkovou prístrojovou a laboratórnou technikou – UNIPOLABu, slúžiaceho prevažne výskumu v oblasti prírodných vied, teda napr. aj rozvoju fyziky, v ktorom budú mať žiaci možnosť vidieť názorný princíp fungovania niektorých mechanizmov.

Mgr. Anna Poláčková, PhD.
Foto: Marcel Mravec, AVS CCKV PU

PEDAGOGICKÁ FAKULTA OSLAVUJE 70. VÝROČIE

Je jednou zo zakladajúcich a zároveň najstarších fakúlt Prešovskej univerzity v Prešove (PU). Ako jediná na Slovensku sa výhradne špecializuje na prípravu pedagógov pre materské školy, prvý stupeň základných škôl a pre špeciálne školy. Pedagogická fakulta PU oslávila 70. výročie svojho založenia.

Rok 1949 je rokom založenia prvej pedagogickej fakulty na východnom Slovensku, ktorá vznikla v Košiciach ako pobočka bratislavskej Pedagogickej fakulty Slovenskej univerzity vládnym nariadením. O tri roky neskôr, v roku 1952, bola premiestnená z Košíc do Prešova, kde funguje až doteraz. „Našej Pedagogickej fakulte historicky nemožno uprieť, že je nielen jednou zo zakladajúcich fakúlt Prešovskej univerzity, ale rovnako aj fakultou, ktorá prešla za uplynulých sedemdesiat rokov najväčšími zmenami,“ uviedla doc. Jana Burgerová, ktorá je dekanou PF už ôsmy rok. Ako doplnila, fakulta prešla počas svojej histórie viacerými transformáciami nielen čo sa týka prípravy učiteľov, ale aj samotného názvu: Pedagogická fakulta (1949), Vyššia

pedagogická škola (1953), Pedagogický inštitút (1959) a opäť Pedagogická fakulta (1964). Prví absolventi denného štúdia s kvalifikáciou pre národné školy vychádzali z pobočky pedagogickej fakulty na východnom Slovensku už v školskom roku 1949/50, pre stredné školy v školskom roku 1953/54.

V existencii Pedagogickej fakulty nastal významný medzník v roku 1996, kedy sa rozdelila Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) na dve vysoké školy – existujúcu Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Prešovskú univerzitu v Prešove. „Rok 1997 bol prelomovým, keďže naša Pedagogická fakulta sa začala výhradne orientovať na prípravu učiteľov pre primárne vzdelávanie (1. stupeň základných škôl),“ doplni-

la dekanka Burgerová. V súčasnosti je fakulta ako jediná na Slovensku špecializovaná na prípravu pedagógov pre materské školy, primárne vzdelávanie (prvý stupeň základných škôl) a pre špeciálne školy, pričom jej dlhodobými nosnými študijnými programami sú predškolská a elementárna pedagogika, učiteľstvo pre primárne vzdelávanie a špeciálna pedagogika.

Na Pedagogickej fakulte aktuálne študuje 1 484 študentov a 35 doktorandov. Od roku 1997 úspešne ukončilo štúdium na fakulte 7 895 absolventov, od roku 1953 celkovo 21 847 absolventov. „Vždy ma poteší, ak naši študenti na otázku prečo si pre štúdium vybrali našu fakultu odpovedajú, že je to predovšetkým pre jej vysoký kredit u budúcich zamestnávateľov,“ poznamenala dekanka Burgerová. „Obzvlášť ma teší každoročný záujem uchádzačov o štúdium, ktorý mnohonásobne prevyšuje naše kapacitné možnosti. V dobe, kedy univerzity zápasia s nedostatkom študentov, táto skutočnosť potvrdzuje kvalitu nášho výučbového procesu a fakultu radí medzi etablované inštitúcie. O to viac, že sa jedná o oblasť pre spoločnosť nesmierne kľúčovú, a to prípravu učiteľa pre najnižšie stupne vzdelávania,“ uzavrela dekanka Burgerová.

Pedagogická fakulta má bohaté

skúsenosti aj s organizovaním, resp. spoluorganizovaním podujatí s celoslovenským významom, či už ide o Logickú olympiádu nadaných, spevácku súťaž Moyzesianu alebo organizovanie a gestorstvo Prešovskej detskej univerzity. Nemenej úspešná je aj v riešení projektov v rámci grantových schém, medzinárodných projektov, ako aj v oblasti medzinárodnej spolupráce so zahraničnými univerzitami a renomovanými inštitúciami.

Pri príležitosti 70. výročia založenia Pedagogickej fakulty usporiadala Pedagogická fakulta v dňoch 06. – 07. februára 2019 vedeckú konferenciu s názvom Premeny školy a učiteľské vzdelávanie v historickom kontexte a nové perspektívy. Po slávnostnom otvorení konferencie, za účasti mnohých významných hostí, dekanka fakulty ocenila osobnosti z vonkajšieho i vnútorného prostredia fakulty, ktoré výrazným spôsobom prispeli k rozvoju Pedagogickej fakulty.

Najvyššie vyznamenanie – zlatá medaila fakulty:

prof. PhDr. Milan Turek, PhD.
– dekan fakulty v rokoch 1997 – 2003, za jeho dlhoročný a významný prínos pre rozvoj fakulty.
prof. PhDr. Milan Portik, PhD.
– dekan fakulty v rokoch 2003 – 2011, za jeho dlhoročný a významný prínos pre rozvoj fakulty.

Strieborná medaila za dlhoročný prínos pre rozvoj fakulty, za výskum a vzdelávanie a za reprezentáciu fakulty:

prof. PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD.
prof. PaedDr. Jozef Liba, PhD.
prof. PaedDr. Ľudmila Liptáková, CSc.

prof. PhDr. Zuzana Stanislavová, CSc.
doc. RNDr. Iveta Scholtzová, PhD.

Bronzová medaila za dlhoročný prínos pre rozvoj fakulty, výskum a vzdelávanie a za reprezentáciu fakulty:

prof. PhDr. Ľudmila Belášová, PhD.
prof. PhDr. Mária Podhájecká, PhD.
doc. RNDr. Renáta Bernátová, PhD.
doc. PaedDr. Bibiána Hlebová, PhD.
doc. PaedDr. Alica Petrasová, PhD.
doc. RNDr. Alena Prídavková, PhD.
doc. PaedDr. Daniel Šimčík, PhD.

Pamätná medaila za partnerskú spoluprácu a za rozvoj fakulty:

Dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.
prof. PhDr. Vasil Gluchman, CSc.
Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD.
prof. RNDr. René Matlovič, PhD., LL.M.
prof. Ing. Róbert Štefko, PhD.
prof. ThDr. Ján Šafin, PhD.
doc. PaedDr. Pavel Ružbarský, PhD.
Dr. h. c. prof. PhDr. Anna Eliašová, PhD., DBA

Dr. h. c. prof. Ing. Jozef Zajac, CSc.
prof. PaedDr. Štefan Porubský, PhD.
prof. PaedDr. Libuše Ludíková, CSc.
prof. PaedDr. Michal Nedělka, Dr.

doc. Mgr. Tomáš Jarmara, Ph.D.
doc. PaedDr. Gábor Pintes, PhD.

Dr. h. c. prof. PhDr. Beáta Kosová, CSc.
prof. PaedDr. Alena Doušková, PhD.
prof. RNDr. Pavol Hanzel, CSc.
prof. PhDr. Bronislava Kasáčová, CSc.
prof. PhDr. Gabriela Petrová, CSc.
prof. PhDr. Daniela Slančová, CSc.
prof. RNDr. Ondrej Šedivý, CSc.

dr hab. Anna Klim-Klimaszewska, prof. nadzw.
dr hab. Zdzisław Zactona, prof. nadzw.
doc. PaedDr. Ladislav Horňák, PhD.
doc. PaedDr. Martina Maněnová, PhD.
Ing. Peter Halčo

prof. PhDr. Rudolf Horváth, PhD.
doc. PaedDr. Božena Balcárová, PhD.
doc. PaedDr. Ján Kancír, PhD.
doc. PaedDr. Zuzana Sláviková, PhD.
doc. PaedDr. Iveta Šebeňová, PhD.
doc. PhDr. Michal Tokár, PhD.
PaedDr. Anna Derevjaniková, PhD.
PaedDr. Klaudia Košalová, PhD.
PaedDr. Ľubomír Šimčík, PhD.
PaedDr. Edita Šimčíková, PhD.
Mgr. Radoslav Rusňák, PhD.
Mgr. Jarmila Žolnová, PhD.
Mgr. Alžbeta Sabolová

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: Marcel MRAVEC, AVS CCKV PU

PROF. RENÉ MATLOVIČ ČLEN VÝKONNEJ RADY SLOVENSKEJ AKREDITAČNEJ AGENTÚRY

Ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR Martina Lubyová vymenovala dňa 28. februára 2019 členov výkonnej rady Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo. Za jedného z členov tohto 9-členného grémia bol vymenovaný prof. RNDr. René Matlovič, PhD., LL.M, z Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove.

Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo sa zriaďuje ako nezávislá verejnoprávna inštitúcia, ktorá bude vykonávať činnosti externého zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania. V rámci týchto činností bude rozhodovať napríklad o súlade vnútorného systému zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania a jeho implementácie na jednotlivých vysokých školách so štandardami, o udelení alebo neudelení akreditácie študijných programov, udelení alebo neudelení akreditácie habilitačného konania a inauguračného konania, bude môcť uložiť vysokým školám opravné opatrenia a podobne.

Vzhľadom na to, že funkcia člena výkonnej rady Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo je nezlučiteľná s funkciou dekana fakulty, prof. RNDr. René Matlovič, PhD., LL.M, ukončil výkon funkcie dekana Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove dňa 27. 2. 2019. Dekanom fakulty bol od 1. 8. 2015.

Akademický senát FHPV PU v Prešove na svojom zasadnutí dňa 27. 2. 2019 schválil podanie návrhu, aby rektor PU uvoľnil prof. RNDr. Reného Matloviča, PhD., LL.M, z funkcie dekana FHPV PU, s účinnosťou od 28. februára 2019. Akademický senát FHPV PU súčasne navrhol rektorovi Prešovskej univerzity v Prešove, aby výkonom funkcie dekana FHPV poveril prodekanu pre vedu a akreditáciu a doterajšiu štatutárnu zástupkyňu dekana prof. RNDr. Jarmilu Bernasovskú, PhD., s účinnosťou od 28. 2. 2019 až do vymenovania nového dekana.

Prof. RNDr. René Matlovič, PhD., LL. M, je držiteľom viacerých významných ocenení. Spomenúť možno Cenu mesta Prešov za rok 2011, Pamätnú medailu pri príležitosti 95. výročia založenia Univerzity Komenského v Bratislave v r. 2014, Pamätnú medailu a diplom pri príležitosti 50. výročia geografického pracoviska Fakulty geogra-

fie, turizmu a športu Univerzity v Oradei (Universitatea din Oradea, Facultatea de Geografie, Turism si Sport) v r. 2014, Striebornú medailu Prešovskej univerzity v Prešove v r. 2015, Ocenenie Najlepší v cestovnom ruchu Prešovského kraja v kategórii Vzdelávanie v r. 2015 a Cenu predsedu Prešovského samosprávneho kraja za rok 2016. V roku 2018 získal najvyššie vyznamenanie Poľskej geografickej spoločnosti, ktorá patrí medzi popredné geografické spoločnosti na svete.

V uplynulom období zastával prof. Matlovič zodpovedné akademické funkcie. V r. 2000 – 2007 bol prodekanom Fakulty humanitných a prírodných vied PU pre vedu, umenie a doktorandské štúdium. V r. 2007 – 2015 vykonával dve funkčné obdobia funkciu rektora Prešovskej univerzity v Prešove. V r. 2015 – 2019 bol dekanom Fakulty humanitných a prírodných vied PU v Prešove. Okrem toho bol aktívnym aj v kultúrnom živote mesta, najmä počas svojho pôsobenia ako predseda Kolégia evanjelickej inteligencie východného Slovenska v r. 1998 – 2000. V rámci vedeckých a manažérskych aktivít je dôležité uviesť jeho pôsobenie ako prezidenta Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV v r. 2006 – 2014. Ako jeden z mála slovenských geografov je od r. 2012 členom riadiaceho výboru jednej z komisií Medzinárodnej geografickej únie – IGU Commission on „The Dynamics of Economic Spaces“. V r. 2011 – 2016 bol viceprezidentom ACEU – Alliance of Central-Eastern European Universities.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
Foto: MŠVVaŠ SR

PROF. VALČO PREDNÁŠAL NA PRESTÍŽNEJ INDICKEJ UNIVERZITE

Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove sa dostalo pocty a zahraničnej prestíže, keď bol jeden z jej zamestnancov pozvaný na týždenný prednáškový pobyt na prestížnej indickej Visva-Bharati University, v meste Santiniketan štátu Západné Bengálsko. Visva-Bharati univerzita je jednou z prvých univerzít v Indii, ktorá bola založená bez pomoci anglických kolonistov.

Výskumný pracovník, prof. PhDr. Michal Valčo, PhD., tak pôsobil ako hosťujúci profesor v čase od 4. – 9. januára 2019, prednášajúc o filozoficko-teologickom myslení Sorena Kierkegaarda, o pohľade na náboženstvo a sekularizáciu zo strany významného kanadského mysliteľa Charlesa Taylora, no tiež na tému náboženskej viery a vedy a súčasných možností ich interakcie či integrácie. Prednášky boli dobre prijaté, o čom svedčí aj živá a dlhá diskusia, ktorá nasledovala po každej z nich vo formálnom (moderovanom) prostredí, ako aj v neformálnych osobných rozhovoroch. Prof. Asha Mukherjee, dekan ka Vidya Bhavana inštitútu a vedúca Katedry filozofie a komparatívnej religionistiky, vyjadrila záujem o bližšiu spoluprácu medzi Prešovskou univerzitou a Visva-Bharati University, s čím súhlasil aj súčasný

vicekancelár prof. Bidyut Chakrabarty.

Visva-Bharati University bola založená nositeľom Nobelovej ceny za literatúru, pánom Rabindranath Tagore v roku 1921 (pôvodne ako vysoká škola na úrovni „College“). Jej názov má krásny symbolický význam – „miesto, kde svet vstupuje do spoločenstva s Indiou“. Štyri roky po získaní nezávislosti Indie, teda v roku 1951, získala táto škola status univerzity, pričom jej kancelárom je vždy úradujúci indický predseda vlády a univerzitu administratívne riadi vicekancelár. V máji 1951 bola Visva-Bharati University indickým parlamentom vyhlásená za „centrálnu univerzitu“ a za „inštitúciu národného významu“. Na základe spomínaného rozhodnutia parlamentu je jej vrchným kancelárom indický premiér a jej rektorom úradujúci guvernér štátu Západné Bengálsko.

Toto nezvyčajné nastavenie vo vedení univerzity je zreteľným ukazovateľom jej prestíže a dôležitosti, najmä v oblasti pedagogických reforiem a humanitno-spoločenského vzdelávania v rámci Indie. Okrem Tagoreho mala univerzita ešte jedného nositeľa Nobelovej ceny, profesora ekonómie Amartya Sena, ktorý sa tam doteraz rád vracia a ponúka hosťovské prednášky. Študovala tu aj bývalá indická premiérka Indira Gándhiová. Univerzita má v súčasnosti viac ako 500 zamestnancov a 65-tisíc študentov, ktorí študujú na 12 inštitútoch (fakultách) a v 16 univerzitných centrách výskumu a vzdelávania. Okrem Santiniketanu má univerzita svoj areál aj v meste Sriniketan.

prof. PhDr. Michal VALČO, PhD.
GTF PU

VEDECKÝ KRÚŽOK ŠTUDENTOV NA PF MÁ 15 ROKOV

História vedeckého krúžku študentov sa začala na Pedagogickej fakulte PU písať v roku 2003. Náhodné a nezáväzné oslovenie študentiek, ktoré prijali výzvu vystúpiť na študentskej konferencii v zahraničí a následne sa venovať vybranej téme aj výskumne, začalo epochu „iného“ študentského života.

Vedecký krúžok – to sú v prvom rade študenti, ktorí sú ochotní spraviť viac: stretávať sa počas semestra mimo rozvrhu hodín, stráviť veľa času komunikovaním, konzultovaním, tvorením, pripravovaním podujatí spoločenských, ale hlavne odborných, tiež sa na ne zodpoved-

ne pripravovať a vystupovať s vlastnými príspevkami. Tvoria zoskupenie, v ktorom sa ich za pätnásť rokov vystriedalo takmer päťdesiat. Na stretnutiach počas semestra, pri formálnych aj neformálnych rozovoroch, padnú rôzne témy, či už zo študijného, alebo osobného života.

Vznik Vedeckého krúžku PF PU bol iniciovaný ponukou na spoluprácu z Pedagogickej fakulty UP v Olomouci, kde vedecký krúžok študentov v tom čase viedla pani doc. Drahomíra Holoušová. Jej ľudský vklad bol pre mňa osobne veľkým vzorom, inšpiráciou v podporovaní študen-

tov, hľadanie spoločných tém (nielen) výskumu na akademickej pôde, ale aj mimo nej. Veď sme ich poslednými oficiálnymi učiteľmi, ktorých v školskom prostredí zažijú. Snaha o rozšírenie spolupráce vedeckých krúžkov priniesla v roku 2009 krátkodobú spoluprácu so Žilinskou univerzitou či Univerzitou Jana Długosza v Czenstochovej.

Vedecký krúžok na Pedagogickej fakulte v súčasnosti tvorí jedenásť nadšencov bakalárskeho a magisterského štúdia: Barbora Balogová, Bc. Jana Ilkovičová, Bc. Nikoleta Liptáková, Bc. Veronika Majdová, Veronika Pavlíková, Michal Sivák, Bc. Ivana Smandrová, Mária Starcová, Bc. Michaela Šoltéssová, Bc. Veronika Tirpáková, Bc. Peter Vatraľ, ktorí pracujú pod vedením doc. Renáty Bernátovej a dr. Hedvigy Hafičovej. Medzinárodná spolupráca je rozvinutá s Vedeckým krúžkom z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej v Nowym Sączu (pod vedením dr. Hab. Zdislavy Zaclony), Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej v Raciborzi (pod vedením dr. Gabriely Kryk) a Instytutom Studiów Edukacyjnych Opolskiej univerzity v Opole (pod vedením dr. Anny Malec).

Pravidelne sa stretávame na týchto podujatiach:

- Každoročná konferencia medzi PF PU v Prešove a PWSZ v Nowom Sączu (raz v Prešove, raz v Nowom Sączu).
- Putovná konferencia medzi PF PU v Prešove, PWSZ v Raciborzi a Univerzitou v Opole (každý rok organizuje iná fakulta).

Počas pätnástich rokov sme sa venovali mnohým odborným témam, napr. IKT vo vzdelávaní, environmentálna výchova, výchova k zdraviu, regionálna výchova, hra vo vzdelávaní, komunikácia, pedagóg v súčasnosti atď. Výsledkom teoretického spracovania problematiky, praktických návrhov do pedagogickej praxe či výskumných zistení sú vždy publikačné výstupy v podobe zborníkov. Výsledkom stretnutí je mnoho doteraz fungujúcich priateľstiev, kamarátstiev (a to aj medzinárodných).

na fakultách

Sústredenie pri písaní príspevkov a prezentovaní na konferenciách vo formálnom oblečení študenti vymieňajú pri akciách iného charakteru. Srdcovou záležitosťou je organizovanie celofakultného podujatia Deň Pedagogickej fakulty. Deň, ktorý sa nesie v intenciách vybranej témy (čierno-biela, rozprávka, čas, film, Slovensko, povolania), je plný aktivít pre študentov aj učiteľov. Tento deň zastrešuje zameranie fakulty a poukazuje na jednu časť práce budúcich učiteľov – podujatia, ktoré navonok nemajú edukačný charakter, ale vždy nesú túto hĺbku, upevňujú a rozvíjajú sociálne vzťahy, búrajú bariéry medzi učiteľmi a študentmi (žiakmi). Prinášajú iný rozmer učiteľského povolania. Chuť robiť niečo nové priniesla do harmonogramu akcií fakulty

pred štyrmi rokmi aj akcia Deň základných škôl. Pozvať na akademickú pôdu žiakov tretieho ročníka, zabezpečiť fungovanie celého doobedia, pripraviť výchovno-vzdelávací proces inak je dôkazom toho, že títo budúci učelia v pedagogickej praxi budú chcieť robiť pre svojich žiakov maximum.

Za tie roky spolupráce ma kontakt s nimi naučil veľmi veľa. Študenti chcú študovať, pracovať a sú ochotní prijímať výzvy. Potrebujú len priestor, podporu, motiváciu, niekedy stačí vypočutie. Je mi ctou byť súčasťou spoločných chvíľ, ktoré mi tie roky priniesli.

Mgr. Hedviga HAFIČOVÁ, PhD.
PF PU

Foto: Archív Vedeckého krúžku

PARTNERI Z BOSNY A HERCEGOVINY

Fakulta manažmentu privítala koncom roka návštevu z Bosny a Hercegoviny v rámci programu Erasmus+ spolupráca s partnerskými krajinami KA107. Išlo o predstaviteľov súkromnej vysokej školy University College – Centre for Business Studies, ktorých program zahŕňal viaceré aktivity.

V roku 2018 podpísala Fakulta manažmentu niekoľko nových zmlúv prostredníctvom programu Erasmus+ so zahraničnými univerzitami vo viacerých európskych krajinách. Medzi krajiny, kam môžu vycestovať študenti, pedagogickí aj nepedagogickí pracovníci fakulty, pribudli Španielsko, Taliansko, Cyprus či Kanárske ostrovy. K týmto európskym krajinám sa pridala aj Bosna a Hercegovina. V októbri 2018 bola podpísaná medziinštitucionálna dohoda medzi Fakultou manažmentu PU v Prešove a University College „CEPS – Centre for Business Studies“ v Bosne a Hercegovine v meste Kiseljak, umožňujúca mobilné pobyty pedagógov a študentov. Dohoda bola podpísaná v rámci projektu Erasmus+ International Credit Mobility Erasmus+ spolupráca s partnerskými krajinami KA107, ktorý bol schválený na obdobie od 1. 6. 2018 do 31. 7. 2020. Koncom roka 2018 sme na Fakulte manažmentu PU mali možnosť privítať v jej priestoroch kolegov z Bosny a Hercegoviny. Navštívili nás Mirzo Selimić, riaditeľ University College „CEPS – Centre

for Business Studies“ v Kiseljaku (Bosna a Hercegovina), Mirza Kulenović, MA, vedúci oddelenia pre zahraničné vzťahy, a vysokoškolský pedagóg The International Relations and Career Development Office, University College „CEPS – Centre for Business Studies“. Návšteva bola realizovaná v dňoch od 3. do 7. decembra 2018, prevažne v priestoroch Fakulty manažmentu na Konštantínovej ulici, aj keď program návštevy, samozrejme, zahŕňal aj návštevu Oddelenia pre zahraničné vzťahy PU na rektoráte univerzity a obhliadku celého Vysokoškolského areálu PU. Ďalšími bodmi programu bolo stretnutie s dekanom fakulty prof. Ing. Róbertom Štefkom, Ph.D., s prodekanou Mgr. Evou Benkovou, PhD., a s členmi Katedry manažmentu FM PU. Mirza Kulenović prednášal v aule FM o problematike top quality management pre študentov bakalárskeho aj magisterského stupňa štúdia. Hlavným cieľom tejto návštevy bolo nadviazanie kontaktov s predstaviteľmi a pracovníkmi FM PU v Prešove a hľadanie možností pre ďalšiu spoluprácu v rámci programu

Erasmus+ KA107, s krajinami EÚ aj mimo nej. Nadviazali sa profesionálne aj priateľské vzťahy medzi členmi oboch inštitúcií, čoho dôkazom je tiež pozvanie na návštevu partnerskej univerzity v Bosne a Hercegovine, ako aj podanie žiadosti o schválenie ďalšieho projektu v rámci programu Erasmus+ KA107 s týmto partnerom na ďalšie časové obdobie.

Mgr. Eva BENKOVÁ, PhD.
FM PU

VÝZNAMNÉ PODUJATIA IESP POČAS ZIMNÉHO SEMESTRA 2018/2019

Zimný semester akademického roka 2018/2019 sa na Inštitúte edukológie a sociálnej práce Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove (IESP FF PU) tradične spájal s usporiadaním niekoľkých významných podujatí.

Začiatok novembra 2018 bol spätý so slávnostným otvorením výstavy malieb a fotografií slovenských a poľských umelcov a umelkýň, ktorá sa niesla pod názvom *Malba/Malarstwo Fotografie/Fotografia*. Priaznivci umenia 7. novembra 2018 naplnili priestory Knižnice P. O. Hviezdoslava v Prešove, ktorá sa v spolupráci s Prešovskou univerzitou v Prešove, Rzeszowskou univerzitou v Rzeszowe a Univerzitou Marie Curie-Skłodowskiej v Lubline zhostila organizácie tohto jedinečného podujatia. IESP FF PU pod vedením riaditeľky prof. PhDr. Beáty Balogovej, PhD., participoval na príprave tejto výstavy. Návštevníci a návštevníčky knižnice si diela významných umelcov Kirenka, Tomalu, Rybaka, Tokara, Frka a umelkýň Uberman a Bokota Tomala mohli pozrieť až do 16. novembra 2018.

Zimný semester sa na IESP FF PU tradične spája s usporiadaním doktorandskej konferencie. Jej IX. ročník sa pod názvom *Experiment v sociálnych vedách*, v spolupráci s Východoslovenskou pobočkou Slovenskej sociologickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied

a Technickou univerzitou v Košiciach – Katedrou spoločenských vied, uskutočnil 13. novembra 2018. Jedinečnosť tohto ročníka spočívala v tom, že konferencia bola po prvýkrát realizovaná elektronickou formou v podobe posterových prezentácií s online diskusiou. Hlavný referát prof. PhDr. Beáty Balogovej, PhD., riaditeľky IESP FF PU, s názvom *História experimentu v sociálnej práci otvoril posterovú sekciu konferencie*. Cieľom podujatia bolo vytvoriť priestor v spoločenských vedách, zvlášť v sociálnej práci, sociológii, psychológii a pedagogike na prezentáciu metodológie výskumu, s poukázaním na význam experimentu – experimentálnej metódy. Vedeckosť tohto podujatia podčiarklo, že doktorandská konferencia sa konala v rámci riešenia projektu VEGA MŠVVaŠ SR č. 1/0134/17 *Význam hodnotovej orientácie – očakávania a perspektívy mladej generácie z hľadiska jej uplatnenia na trhu práce*.

Predvianočné obdobie je na IESP FF PU každoročne prepojené aj s charitatívnym podujatím „Mikulášsky koláčik“. 4. decembra 2018 bolo toto

podujatie súčasťou charitatívnej akcie „Vianočné trhy“ a jeho organizáciu zabezpečovalo IESP FF PU v spolupráci so Spojenou školou internátnou v Trebišove, ako i študentmi a študentkami odboru sociálna práca, pod vedením Mgr. Michala Skyba, PhD. a Mgr. Anny Jaškovej, PhD. Jedným z jeho hlavných cieľov bola podpora žiakov a žiačok Základnej školy s materskou školou Svinia, prostredníctvom poskytnutia finančnej pomoci získanej z dobrovoľných príspevkov z kúpy koláčikov a súčasne zbierkou vecí pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia. Ďalším cieľom bola podpora Spojenej školy internátnej v Trebišove skrz kúpu ponúkaných výrobkov. V neposlednom rade toto podujatie umožnilo študentom a študentkám druhého ročníka magisterského stupňa štúdia efektívne využiť a prepojiť doterajšie získané teoretické vedomosti v praxi metódou service-learning.

Mgr. Ľubica LIBÁKOVÁ
doktorandka FF PU

„KNIHY SÚ PRE ĽUDÍ TÝM, ČÍM SÚ PRE VTÁKOV KRÍDLA“

Výstižný citát anglického spisovateľa, básnika, ale i vedca Johna Ruskina je, odhliadnuc od doby vyrieknutia, stále aktuálny i dnes, v čase preferovania informačno-komunikačných technológií. I keď v tejto dobe vidíme ľudí prevažne s mobilmi, tabletmi a elektronickými čítačkami kníh na každom kroku, stále sa nájde (a nie je ich málo) mnoho ľudí, ktorí preferujú „staré dobré“ knihy. Typická vôňa papiera, šuchotanie strán a vzťah, ktorý si väčšina z nás môže vytvoriť len ku „klasickej“ knihe, sa elektronickými verziami nedá nahradiť.

Na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove sa v utorok, 27. novembra 2018, už po niekoľkokrát uskutočnila Burza kníh, ktorá prilákala knihomoľov a nadšencov rozmanitých žánrov, od literatúry pre deti cez romány, cestopisy, cudzojazyčnú literatúru, fantasy, poviedky a i. – jednoducho knižná všehochuť. Nielen týždeň predtým, ale aj priamo v daný deň mohli študenti, učitelia a zamestnanci priniesť akékoľvek knihy, prísť si ich vymeniť alebo si jednoducho vybrať z pestrej ponuky a zadarmo si zobrať knihy pre seba či svojich blízkych. Ako je dobrým zvykom, tento deň bol okrem bezplatného zdieľania kníh, ktoré stojí na zásade „daruj – vymeň – vezmi si“, charakteristický i rozmanitými kreatívnymi aktivi-

tami a výzdobou, to si pre všetkých okoloidúcich pripravili študentky PF PU. Maľovanie na kamene, tvorba záložiek do kníh, skladanie puzzle, vyrábanie vianočných pohľadníc pre seniorov, hry a súťaže, ako prílep sa časťou tela, odčítanie z pier, dopĺňanie viet, skladanie origami či vyfarbovanie antistresovej maľovanky, to bola len malá ochutnávka z knižného menu, ktoré sa v tento deň podávalo v priestoroch sekcie B Pedagogickej fakulty. Nechýbal ani obľúbený fotokútik, knihomoľský čaj, sladké odmeny pre všetkých, ktorí sa zapojili do aktivít, no prvýkrát mohli byť vďaka aktívnemu prístupu študentiek a sponzorom niektorí ocenení vecnými cenami. Knihy, ktoré si nenašli nového majiteľa, boli venované občianskemu

zdrúženiu „Podaj ďalej“, to sa venuje charitatívnej činnosti v meste Prešov a organizuje akcie podobného charakteru.

I keď je poväčšine dnešný svet nastavený tak, že nič nie je zadarmo, týmto dňom a najmä časom, ktorý dobrovoľne venovali „knihožienky“ PF PU tejto akcii, ukázali opak. Nielen obrovským množstvom kníh, ktoré si mohol ktokoľvek zobrať zadarmo, ale najmä úsmevmi a nákazlivo dobrou náladou si táto akcia kládla za cieľ ukázať, že niekedy je dôležité robiť malé veci s veľkou láskou.

PaedDr. Lucia ŠEPELÁKOVÁ, PhD.
PF PU

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE NADŠENCOV EMOCIONÁLNEJ INTELIGENCIE

Pre niektorých členov Fakulty manažmentu sa zimný semester akademického roka 2018/2019 neniesol len v duchu výučby a vedeckej angažovanosti, ale aj výmeny vedomostí prostredníctvom pedagogicko-vedeckých aktivít mimo pôdy Prešovskej univerzity, s medzinárodnou účasťou a mimoriadne pozitívnou spätnou väzbou. Jednou z takýchto aktivít bola vyžiadaná prednáška, ktorú za Katedru psychológie Pedagogickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici iniciovali doc. PaedDr. Lada Kaliská, PhD., s americkým kolegom Dr. Johnom Pellitterim v impozantných priestoroch Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici.

Prednáška mala medzinárodný charakter a konala sa 13. novembra 2018 pod názvom „Emotional intelligence: conceptualizations, assessment and application“ (Emocionálna inteligencia: konceptualizácie, posudzovanie a aplikácia). Okrem kolegov z Univerzity Mateja Bela bola táto problematika analyzovaná a konzultovaná skupinou odborníkov zo zahraničných univerzít, napr. Queens College, University of New York (USA), New Bulgarian University (Bulharsko) či University of Belgrade (Srbsko). Slovenskú republiku ďalej zastúpili akademici z Katedry psychologických vied FSVaZ UKF v Nitre a vedecký tím z Fakulty manažmentu Prešovskej Univerzity v Prešove, v zostave doc. PhDr. Miroslav Frankovský, CSc., a doc. PaedDr. Zuzana Birknerová, PhD., MBA, za Katedru manažérskej psychológie a Mgr. Lucia Zbihlejová, PhD. za Katedru interkultúrnej komunikácie. Stretnutie bolo zamerané na zdieľanie skúseností kolegov a fanúšikov rôznych konceptualizácií konštruktu emocionálnej inteligencie, a to najmä v kontexte východoeurópskych krajín, a garantoval ho spoluorganizátor Dr. John Pellitteri,

prezident Medzinárodnej spoločnosti pre emocionálnu inteligenciu (International Society for Emotional Intelligence, USA). Účastníci prezentovali svoje skúsenosti s rôznymi aspektmi emocionálnej inteligencie, pričom sa tím FM PU zameriaval na komparáciu špecifických aspektov emocionálnej a sociálnej inteligencie u manažérov a nemanadžérskych pracovníkov. Vďaka vysokej úspešnosti vyžiadaných prednášok sa organizátori rozhodli zozbiera-

né vedomosti spoločne publikovať v podobe medzinárodnej vedeckej monografie, v anglickom jazyku a prostredníctvom zahraničného vydavateľa. Monografia by mala uzrieť svetlo sveta v priebehu roka 2019 a jej vydanie bude predstavovať začiatok zaujímavej akademickej tradície na poli emocionálnej inteligencie a príbuzných konštruktov.

Mgr. Lucia ZBIHLEJOVÁ, PhD.
FM PU

ŠPORTOVÉ VŠELIČO

Študenti 2. ročníka magisterskej formy štúdia učiteľského smeru v jednoodborovom štúdiu Fakulty športu PU už tradične pripravujú športové podujatie „Športové všeličo“. Organizujú ho pre všetkých študentov, pedagogických a nepedagogických pracovníkov FŠ PU. Športové všeličo má už dlhoročnú tradíciu a je veľmi obľúbené.

Čo všetko naši študenti museli zvládnuť v rámci organizácie „Športové všeličo“?

Vybavovali priestory, tzv. „nový internát“, kde prebiehal „salámový beh“, a plaváreň, kde sa realizovali „plavecké zábavné činnosti“. Pripravovali plagáty, ako aj pozvánky pre vyučujúcich. Osobne pozývali vyučujúcich na podujatie. Oslovovali sponzorov ohľadom hodnotných cien aktívnych súťažiacich. Oboznamovali študentov všetkých študijných ročníkov o prihlasovaní družstiev.

Dôležitá bola tiež príprava pohybových aktivít. Pohybové aktivity boli zábavné, vtipné, súťaživé, nápadité a hlavne akceptovali dodržiavanie bezpečnostných zásad. Len aby vyhrali naozaj tí najzdatnejší z najzdatnejších. Pri pohybových aktivitách nebola dôležitá iba sila, rýchlosť a zdatnosť, no aj um, logické myslenie a taktika. Takto naplnili tiež ideu kalokagatie.

Koľko družstiev sa prihlásilo a aké pohybové aktivity pripravili?

Prihlásilo sa 11 družstiev, a to 1. ročník učiteľstva Tv (Ropné vrty), 1. ročník športu a zdravia (Ja neviem), 1. ročník bezpečnostných zložiek (Amatéri), 2. ročník učiteľstva Tv

(Strakaňa), 3. ročník učiteľstva Tv (Minútky), 3. ročník športu a zdravia (Mímoni), 4. ročník učiteľstva Tv (Harperovci), 5. ročník učiteľstva Tv (Piataci), vyučujúci na FŠ (MACH-RI), 4. ročník (Delfín), 1. ročník bezpečnostných zložiek (Východňare).

Na plavárni pripravili plavecké a pohybové aktivity, ako „Kettlebell“, „Monterkos“, „Hádzaná“, „Reading“, „Nacahuj“.

Salámového behu sa zúčastnilo 14 študentov, z toho jedna študentka, a vybehli na 11. poschodie.

Na Mikuláša, 6. 12. 2018, v priestoroch plavárne organizátori podujatia otvorili „Športové všeličo“ v duchu mikulášskych symbolov ako Mikuláš, čert a anjel. Prijemnú predvianočnú atmosféru dotvoril tiež vyzdobený vianočný stromček. Privítali vedenie Fakulty športu, pedagogických zamestnancov, súťažiacich a študentov. Pripravili si veľmi milé scénky, veršičky a pesničky, aby nás všetkých nielen pobavili, ale aj motivovali k nasledujúcim aktivitám.

Začalo sa súťažiť a povzbudzovať v príjemnej športovej atmosfére. Diváci povzbuzovali, samozrejme, to svoje družstvo. Hoci víťaz mohol

byť len jeden, všetky družstvá siahli na dno svojich možností a schopností.

Ktoré družstvo vyhralo? No predsa to najlepšie – 5. ročník učiteľstva Tv (Piataci). Gratulujeme!

V rámci alámového behu, realizovaného v priestoroch „nového internátu“, museli súťažiaci vybehnúť až na 11. poschodie. Aj tu vládla úžasná športová atmosféra a výhra v podobe „salámy“ motivovala každého bežať čo najrýchlejšie. Pre ochranu údajov uvádzame len mená a časy víťazov: 1. miesto obsadil Adrián s časom 1:56:27. S časom 1:57:10 obsadil pekné 2. miesto Bogdan a 3. miesto Boris s časom 1:57:18.

Študenti pri organizovaní, príprave a samotnej realizácii daného športového podujatia prakticky zúročili všetky teoretické a praktické poznatky zo štúdia na Fakulte športu, čo je pre budúcich učiteľov telesnej výchovy a športu veľmi dôležité. Organizátorom veľmi pekne ďakujeme za prípravu podujatia a vytvorenie príjemnej športovej atmosféry.

doc. PaedDr. Erika CHOVANOVÁ, PhD.
FŠ PU
FOTO: archív FŠ PU

PROGRAM ERASMUS+ JE SVETOVÝ

Program Erasmus+ a Prešovská univerzita v Prešove rozširuje medzinárodnú spoluprácu s univerzitami vo svete. Koniec roka 2018 priniesol prvotné významné návštevy medzi partnerskými inštitúciami.

Spolupráca v rámci programu Erasmus+ KA107 zahŕňa mobility študentov a zamestnancov, realizáciu výučby alebo školenia s partnerskými inštitúciami mimo Európskej únie. Katedra ekológie FHPV je úspešná nielen svojou publikačnou činnosťou, ale taktiež v podávaní medzinárodných projektov. V roku 2018 koordinovala projekty Erasmus+ KA107 spoločne s Oddelením zahraničných vzťahov PU a aktívne spolupracovala s partnerskými univerzitami v Bolívii, Brazílii a Ghane. Na prelome rokov 2018/2019 našu univerzitu navštívil PhD. študent Douglas da Silva Santos z Federal University of Uberlândia (Minas Gerais, Brazília). Počas svojho 2-mesačného pobytu na Katedre ekológie FHPV PU sa venoval štúdiu vplyvu ťažkých kovov na kvalitu prostredia a intenzifikáciu transferu skúseností, založenej na laboratornej spolupráci. Nakoľko sa termín mobility prekrýval s vianočnými sviatkami, mal možnosť naplno prežiť a vychutnať si naše tradičné zvyky a špeciality. Douglas svoj pobyt na Slovensku hodnotil vysoko

pozitívne a na otázku, čo sa mu tu najviac páčilo, odpovedal: „Ľudia na Slovensku sú veľmi milí, pohostinní, priateľskí a ochotní pomôcť. Systém dopravy je praktický a bolo pre mňa veľmi jednoduché cestovať a spoznávať okolité mestá a krajiny. Taktiež som si obľúbil slovenské tradičné jedlá, mojím obľúbeným sú pirohy.“ Nakoľko mal Douglas svoje prvé skúsenosti s takýmto zimným obdobím, zamiloval si sneh a na otázku, čo sa mu, naopak, v našej krajine nepáčilo, odvetil: „Zima bola pre mňa veľkým prekvapením. Užíval som si množstvo snehu, prvýkrát som mal možnosť vyskúšať zimné športy, ako je korčuľovanie, lyžovanie, avšak turistika v snehu v národných parkoch Pieniny či Tatry bola pomerne náročná a taktiež ma prekvapili nízke teploty. Keďže som z krajiny, kde je dostatok slnka a pomerne teplo aj v zimnom období, chýbali mi dlhšie dni so slnkom.“ Katedra ekológie je otvorená všetkým výzvam, ktoré sa týkajú spolupráce a mobility svojich pracovníkov a študentov, čo vyhodnotil aj Douglas veľmi pozitívne: „Ste

aktívny a otvorený tím ľudí, ktorí sú ochotní podeliť sa o svoje osobné a profesionálne skúsenosti, z čoho profitujú všetky partnerské strany.“ V rámci rovnakého projektu už v októbri tohto roku navštívi našu univerzitu špičkový vedec prof. Dr. Adão de Siqueira Ferreira z Brazílie, ktorý niekoľko rokov aktívne spolupracuje s vedcami Katedry ekológie. Z tejto spolupráce boli doteraz publikované 3 vysoko impaktované karentované články. Vzájomná spolupráca a efektívne využívanie znalostí má za cieľ zvýšenie konkurencieschopnosti kolaborujúcich partnerov, ako aj osobný prínos zúčastnených pracovníkov.

Ing. Lenka Bobuľská, PhD.,
RNDr. Lenka Demková, PhD.,
FHPV PU

Autor fotografií: Ing. Lenka Bobuľská, PhD.

ERASMUS+ OTVÁRA DVERE VEDECKEJ SPOLUPRÁCI AJ S EXOTICKOU AFRIKOU

Katedra ekológie Prešovskej univerzity sa vo svojich vzdelávacích a vedeckých aktivitách čoraz viac otvára svetu, usiluje sa rozširovať spoluprácu aj o regióny sveta, kde spolupráca slovenských univerzít nie je bežnou a každodennou. V tomto úsilí program Erasmus+ v roku 2018 podporil Katedru ekológie PU v spolupráci s Bolíviou a Brazíliou či Ghanou. A práve túto západoafrickú krajinu navštívil koncom minulého roka vedecký pracovník Katedry ekológie FHPV RNDr. Radoslav Smolák, PhD.

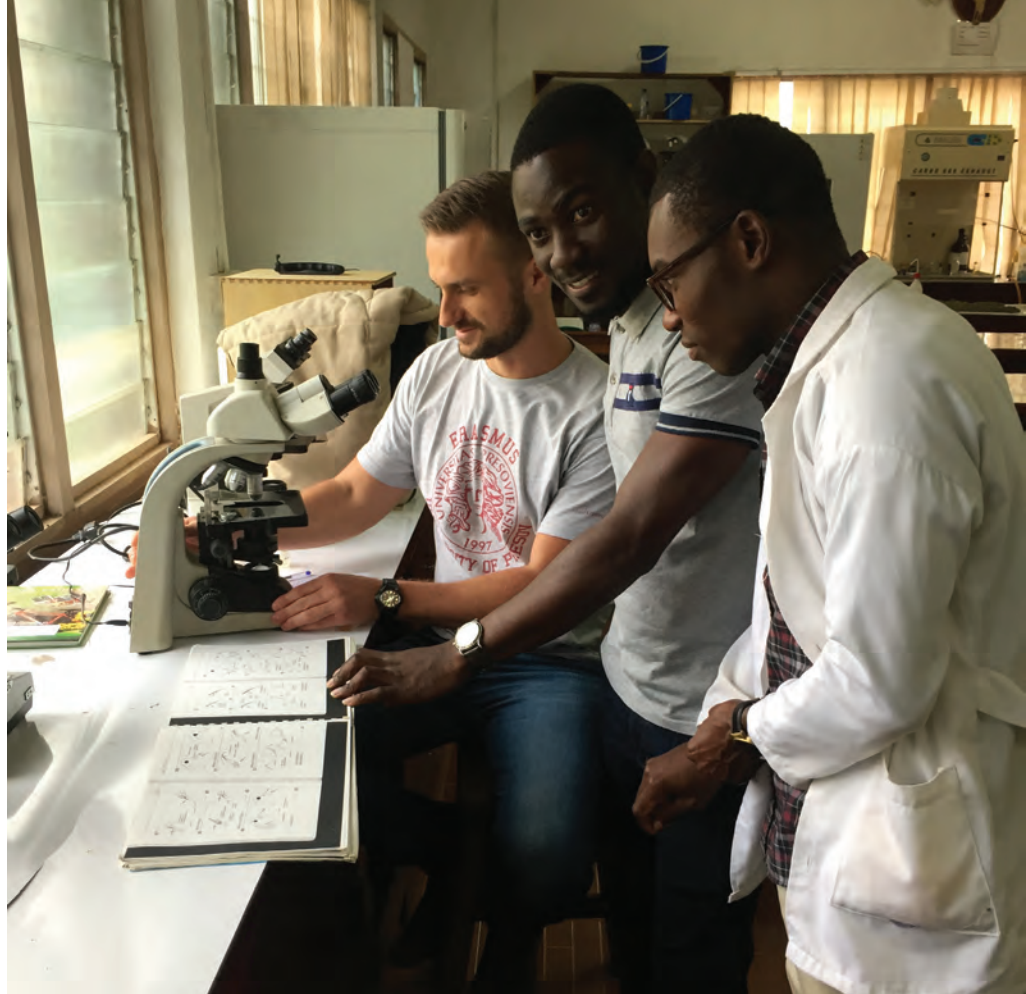
University of Energy and Natural Resources sídli v ghanskom meste Sunyani a je najmladšou verejnou univerzitou v krajine. Počas svojej mobility som viedol laboratórny určovací kurz zooplanktónu pre študentov a zapojil sa aj do terénneho hydrobiologického výskumu a odbere vzoriek vody z jazera Bosumtwi, novovybudovanej priehrady Bui, ako aj z ďalších malých vodných

nádrží. Okrem lektorskej práce v laboratóriu a praktických cvičení so študentmi v teréne som mal vďaka kolegovi Dr. Peterovi Sanfulovi možnosť zažiť a spoznať Ghanu aj mimo univerzitného kampusu. Zaujímavým bolo najmä vzorkovanie na jazera Bosumtwi, jedinom prirodzenom jazere na území Ghany. Až donedávna sa verilo, že jazero vzniklo sopečnou činnosťou, čo

naznačuje jeho pravidelný kruhový tvar a obklopujúce pohorie pripomínajúce sopku. Skutočný pôvod jazera bol však odhalený v roku 2004, kedy sa zistilo, že jazero je vlastne vodou vyplnený kráter po dopade meteoritu približne pred 1,07 miliónmi rokov. V poradí druhým jazerom, na ktorom sme dva dni vzorkovali, bol rezervoár Bui, druhá rozlohou najväčšia vodná plocha na území Ghany. Bui rezervoár vznikol v roku 2013 prehradením rieky Čierna Volta, čím došlo k zaplaveniu územia o rozlohe približne 400 km². Ghana síce nie je veľmi vyhľadávanou turistickou destináciou, cestovateľom však má čo ponúknuť. Počas približne trojhodinovej cesty z univerzitného mesta Sunyani k priehrade Bui sa v krajine striedali lesy s všadeprítomným divo rastúcim banánovníkom a malé mestečká s dedinami. V jednom úseku cesty sa typický charakter hustého lesa zrazu zmenil na nekonečnú, zjavne človekom vysadenú monokultúru. Keď som sa kolegu Dr. Petra Sanfu

University of Energy and Natural Resources sídli v ghanskom meste Sunyani a je najmladšou verejnou univerzitou v krajine. Počas svojej mobility som viedol laboratórny určovací kurz zooplanktónu pre študentov a zapojil sa aj do terénneho hydrobiologického výskumu a odboru vzoriek vody z jazera Bosumtwi, novovybudovanej priehrady Bui, ako aj z ďalších malých vodných nádrží. Okrem lektorskej práce v laboratóriu a praktických cvičení so študentmi v teréne som mal vďaka kolegovi Dr. Peterovi Sanfulovi možnosť zažiť a spoznať Ghanu aj mimo univerzitného kampusu. Zaujímavým bolo najmä vzorkovanie na jazera Bosumtwi, jedinom prirodzenom jazere na území Ghany. Až donedávna sa verilo, že jazero vzniklo sopečnou činnosťou, čo naznačuje jeho pravidelný kruhový tvar a obklopujúce pohorie pripomínajúce sopku. Skutočný pôvod jazera bol však odhalený v roku 2004, kedy sa zistilo, že jazero je vlastne vodou vyplnený kráter po dopade meteoritu približne pred 1,07 miliónmi rokov. V poradí druhým jazerom, na ktorom sme dva dni vzorkovali, bol rezervoár Bui, druhá rozlohou najväčšia vodná plocha na území Ghany. Bui rezervoár vznikol v roku 2013 prehradením rieky Čierna Volta, čím došlo k zaplaveniu územia o rozlohe približne 400 km². Ghana síce nie je veľmi vyhľadávanou turistickou destináciou, cestovateľom však má čo ponúknuť. Počas približne trojhodinovej cesty z univerzitného mesta Sunyani k priehrade Bui sa v krajine striedali lesy s všadeprítomným divo rastúcim banánovníkom a malé mestečká s dedinami. V jednom úseku cesty sa typický charakter hustého lesa zrazu zmenil na nekonečnú, zjavne človekom vysadenú monokultúru. Keď som sa kolegu Dr. Petra Sanfula spýtal, čo sa tu pestuje, povedal: „Kešu, vy na Slovensku nepoznáte kešu?“ Odpovedal som: „Jasné, poznám kešu ako oriešky v plastovom vrecku v supermarkete, ale tu vidím šesť metrov vysoké stromy, obsypané červenými jablkami.“ Na otázku, či chcem ochutnať „kešu jablko“, bola

moja odpoveď jednoznačná. Takže sme sa na chvíľu zastavili a celá posádka auta sa rozliezla do sadu za ochutnávkou „kešu jablko“. Plodom (semenom) tejto rastliny pod názvom obličkovec západný nie sú orechy, ako ich my mylne nazývame, ale nažky (nažku má napr. tiež javor, jahoda, púpava, nažkou je tiež žalud duba). Obličkovec pôvodne pochádza z Brazílie a je príbuzným manga či pistácie. Zaujímavosťou „kešu plodu“ je to, že nažka je ukrytá v škrupinke sivej farby tvaru obličky, akoby prilepené zdola na červené alebo žlté „jablko“. Toto „jablko“ má veľmi šťavnatú, mierne vláknitú, sladko-kyslú dužinu a využíva sa na výrobu džusu, ktorý je v Afrike veľmi obľúbený. Premýšľali ste niekedy, prečo sa na rozdiel od iných orechov kešu nikdy nepredáva v škrupinke? Medzi „orechom“ a škrupinkou sa totiž nachádza veľmi agresívny a dráždivý olej kardol, ktorý v kontakte s pokožkou spôsobuje bolestivé popáleniny a plúzgieri. Preto skôr ako sa kešu orechy dostanú do predaja, musia byť opražené, aby sa dráždivé látky zneutrálizovali a následne jeden po druhom boli ručne zbavené škrupinky. Náročnosť tohto procesu vysvetľuje aj to, prečo sú u nás kešu

orechy také drahé.

Základom tradičného ghanského pokrmu je však iný „orech“ (fun fact: aj keď vlastne ide o strukovinu príbuznú fazuli). Búrsky orech, známejší ako arašid, je základom polievky nkatenkwan, ktorá sa najčastejšie podáva s ochutenou ryžou jollof, banku (fermentovaný mix kukuričnej a maniokovej múky, ktorý sa následne vo vrecúšku vo vode varí) alebo fufu (mix plantain a maniokovej múky varený v tvare bochníka). Základom tejto chutnej pikantnej arašidovej polievky je okrem arašidového masla čerstvý zázvor, chilli papričky, paradajkový pretlak, sušená tilapia a kuracie, hovädzie alebo kozie mäso. Tradične sa toto jedlo konzumuje rukami tak, že si z ryže alebo cesta vytvorené guľičky máčate v hustej polievke. Ghana je krajina bohatá svojou kultúrou, poľnohospodárskymi plodínami, pestrou kuchyňou, ale aj milými a priateľskými ľuďmi. Z pohľadu vedy a vzdelávania ponúka obrovský potenciál pre rozvoj a vzájomnú spoluprácu.

RNDr. Radoslav SMOLÁK, PhD.
FHPV
Mgr. Veronika TOTHOVÁ
RPÚ

ERASMUS+ MOBILITA V ŠKÓTSKU

Článok informuje o zamestnaneckej mobilite (školení) v rámci programu Erasmus+ v organizácii Beannachar Camphill Community v Škótsku, Spojené kráľovstvo. Spolupráca Prešovskej univerzity v Prešove, konkrétne Katedry špeciálnej pedagogiky Pedagogickej fakulty s organizáciou pretrváva už dlhší čas a jej ponuku stáží využívajú nielen študenti, ale aj čerství absolventi PU.

Výmenný program Erasmus+ na Prešovskej univerzite v Prešove ponúka študentom okrem možnosti študijných pobytov na zahraničných univerzitách aj príležitosť zúčastniť sa študentských alebo absolventských stáží v rôznych inštitúciách. Tieto možnosti študenti využívajú v značnej miere a podľa ich slov sú veľkým prínosom v oblasti praktického využitia nadobudnutých poznatkov v danom odbore a získavania nových praktických znalostí a skúseností nielen v ich študijnom zameraní, ale aj v oblasti cudzieho jazyka a celkového osobného rastu. Pri absolventských stážach táto príležitosť v mnohých prípadoch vedie k následnej pracovnej ponuke pre stážistu alebo mu pomôže pri hľadaní pracovného miesta. Ponuku absolventskej stáže v organizácii Camphill Community v Škótsku využili v tomto akademickom roku študentky PU, absolventky Pedagogickej fakulty v odbore špeciálna pedagogika. Organizácie Camphill Communities sú rezidenčné spoločenstvá a školy, ktoré poskytujú podporu vzdelávania, zamestnania a každodenného života dospelých a detí so špeciálnymi potrebami.

Vo svete sa nachádza približne 119 týchto spoločenstiev v 27 krajinách, v samotnom Škótsku je ich 11. Keďže dve naše absolventky si zvolili jedno z týchto škótskych spoločenstiev, konkrétne Beannachar Camphill Community, na okraji mesta Aberdeen, rozhodla som sa ako koordinátorka programu Erasmus+ na Prešovskej univerzite zvoliť si práve toto miesto pre svoju návštevu v rámci školenia a zároveň využiť možnosť pozorovať naše študentky pri práci. Hoci dostať sa do cieľa bolo trochu komplikované a zdĺhavé (vystriedala som viacero dopravných prostriedkov – vlak, lietadlo, autobus, auto), pri príchode ma privítalo teplé slnečné počasie, ktoré vydržalo až do konca môjho pobytu (čo je na škótske podnebie celkovo veľmi nezvyčajné, a neuveriteľne krásne okolie, ktorým sa škótske Camphill Communities vyznačujú. Čakalo ma milé a srdečné privítanie zo strany zamestnancov, rezidentov a, samozrejme, našich študentiek, ktoré ma hneď po príchode zoznámili s obyvateľmi, previedli po areáli Beannachar Camphill Community a stručne ma oboznámili s dennými aktivitami,

úlohami a povinnosťami rezidentov a všetkých obyvateľov spoločenstva. Beannachar Camphill Community alebo „tréningové centrum pre mladých dospelých so špeciálnymi potrebami“ je inštitúciou, ktorá ponúka starostlivosť, vzdelávanie a zdokonaľovanie zručností v pracovnej oblasti pre osoby s mentálnym postihnutím vo veku 18 až 30 rokov. V areáli centra sa nachádzajú 4 hlavné budovy – „obytné domy“, budovy a oblasti určené na workshopy, kancelária a niekoľko menších budov s rozličným zameraním. Ešte v prvý deň môjho pobytu som sa ako aktívny pozorovateľ s potešením zapojila do viacerých činností organizovaných pre študentov so špeciálnymi potrebami, ktorými ich sprevádzali aj naše študentky. Práca, ktorú naši stážisti v Camphill Communities vykonávajú (podpora rezidentov v oblasti vzdelávania, práce, každodenných povinností, bežných návykov a komunikácie), je založená na báze dobrovoľníctva a okrem našich absolventiek som sa stretla s mladými ľuďmi z rôznych kútov sveta (Nemecko, Brazília, Južná Kórea, Bolívia atď.), ktorí dobrovoľne pomáhajú študentom

so špeciálnymi potrebami v týchto spoločenstvách. Hneď od prvého dňa svojho pobytu som videla v praxi myšlienku, z ktorej život a práca v Camphill Communities vychádza, a to úplná inklúzia rezidentov a rovnosť vzťahov medzi obyvateľmi spoločenstva. Základom ich prístupu k rezidentom je idea, že neexistuje zásadný rozdiel medzi „opatrovateľom“ a „opatrovaným“, každý v spoločenstve prispieva k pracovnému, spoločenskému a kultúrnemu životu v rámci svojich individuálnych možností a dôraz sa zároveň kladie na spolupatričnosť, život a prácu spolu, za vzájomnej podpory. Obyvatelia sú zapojení do pestovania a výroby vlastných produktov (jedla, čajov, masť a tinktúr, tkaných výrobkov – kobercov a rohožíek, drevených výrobkov, sôch, náradia, sviečok a i.) v rámci vzdelávacích projektov, tzv. dielní (workshops). Rezidenti sa v týchto dielnach učia a pracujú pod dozorom vedúceho dielne a za podpory a usmerňovania dobrovoľníkov (co-workers). Toto zaujímavé a podnetné prostredie, ktorého jadro tvoria hlavne mladí ľudia (rezidenti a dobrovoľníci – co-workers), zabezpečilo, že okrem administratívneho školenia mi môj pobyt priniesol pestré a úprimné chvíle, strávené v priateľskej a pohostinnej atmosfére v krásnom prostredí škótskej prírody. Musím priznať, že som s obdivom sledovala profesionalitu, obetavosť a hlavne ľudskosť, s akou naše absolventky a ostatní mladí ľudia – dobrovoľníci, venujú takmer všetok svoj čas rezidentom v Beannachar Camphill Community. Stážistky sa popri práci (6 dní v týždni) musia adaptovať na nové a niekedy dosť odlišné prostredie (tvorené okrem domácich tiež ľuďmi z rôznych krajín a kultúrnych zázemí), ktoré prináša každodenné nielen pracovné, ale často kultúrne, jazykové a osobné výzvy. S rešpektom som pozorovala zodpovedný prístup našich dievčat, ktoré tieto výzvy zvládajú s prehľadom a úsmevom, často aj napriek značnej únave a vyčerpanosti. Aj keď výmenný program Erasmus+ ponúka mnoho možností pre vzdelávanie

a podporu práce hlavne študentom, nezabúdajme, že poskytuje tiež príležitosti zamestnancom pre ďalší odborný a individuálny rozvoj. Erasmus pobyt v Beannachar Camphill Community mi priniesol nielen hodnotné skúsenosti, spojené s odbornými poznatkami, ale v neposlednom rade veľa zaujímavých a obohacujúcich zážitkov a stretnutí s priateľskými ľuďmi, na ktoré budem dlho spomínať. Ja osobne považujem Beannachar Camphill Community za inšpiratívne miesto v mnohých smeroch, ale keďže si myslím, že práve naše stážistky sú tie, ktoré sú kompetentné vyjadriť sa k systému takéhoto zariadenia a celkovo k svojej sťaži, požiadala som jednu z nich, Valériu Borovskú, ktorá je v Beannachar Camphill Community na sťaži už druhýkrát, o vyjadrenie svojho názoru v odpovediach na nasledujúce otázky: Myslíte si, že organizácia tohto typu na Slovensku chýba? Dal by sa jej systém podľa vás aplikovať u nás? Určite chýba. Ja osobne som sa stretla s požiadavkami rodičov detí so špeciálnymi potrebami, aby podobné centrum vzniklo aj u nás. Sama som spolupracovala s občianskym združením Usmej sa na mňa, ktoré organizuje pre osoby so špeciálnymi potrebami tábory, tvorivé dielne, plesy a pod. Snaha, chuť a odhodlanie je, avšak chýbajú ľudia, podpora zo strany štátu a v prvom rade financie. Detí, mladých dospelých a dospelých s postihnutím je mnoho a v každom z nich sa skrýva určitý potenciál, ktorý sa ale nerozvinie, ak pre to nevytvoríme podmienky. A tu sa ponúka odpoveď na druhú otázku, či by sa jej systém dal aplikovať aj

u nás. Ja si myslím, že áno. Podobné organizácie fungujú po celom svete, dokonca aj v susednom Česku. Myslím, že vzdelaných a pracovitých ľudí na Slovensku je mnoho a ak dokážu vzniknúť súkromné školy a iné podobné inštitúcie, nebol by problém ani s tréningovým centrom pre mladých dospelých so špeciálnymi potrebami.

Čo vám táto sťaž priniesla v spojitosti s vašim vyštudovaným odborom a v akom smere je pre vás prínosom do budúcnosti?

Určite nový pohľad na to, čo dokážu mladí dospelí s mentálnym postihnutím v pracovnej oblasti. Viete, my ako špeciálni pedagógovia sa väčšinou zameriavame na vzdelávanie detí a mládeže. Zabúdame však na fakt, že osoby s mentálnym postihnutím potrebujú neustále podnety a istú pracovnú vyťaženosť, aby nedošlo k vyhasínaniu už získaných návykov. Naším základným cieľom je dosiahnutie maximálneho rozvoja potenciálu, a to nenastane v posledný deň školskej dochádzky, nech je to v akomkoľvek ročníku či variante. Za prínos považujem aj možnosť rozvíjania môjho jazykového potenciálu, schopnosť orientovať sa v cudzom svete, rýchle vyhľadávanie podstatných informácií o meste, v ktorom žijem, schopnosť rýchlo sa adaptovať na nové podmienky, rozvíjanie asertívneho správania a, samozrejme, spoznávanie nových kultúr a vytváranie si priateľstiev s ľuďmi z rôznych kútov sveta.

Mgr. Jana GRUŠKOVÁ
RPU
Mgr. Valéria BOROVSÁ
absolventka PF PU

GEOGRAFICKÁ EXKURZIA PO STOPÁCH STAREJ RUSI

Naši geografi mali opäť túlavé topánky a spoznávali svet prostredníctvom geografickej exkurzie, ktorá smerovala na severovýchod Európy, do Pobaltia a Ruskej federácie. Počas desiatich dní exkurzie spoznali Kaunas, Narvu, Puškinské hory, Petrohrad, Petrodvorec, Puškin (Carskoje Selo), Velikij Novgorod, Riurikovo gorodišče a Gatčinu.

Zahraničná exkurzia študentov geografických a iných kombinácií, ako aj členov Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky (Mgr. Anton Fogaš, PhD., RNDr. Vladimír Solár, PhD., Mgr. Matúš Maxin) smerovala na severovýchod Európy. Naším cieľom sa stalo Rusko a pobaltské štáty. Exkurzie sa podobne ako v roku 2016 (Moskva a Zlatý kruh Ruska) zúčastnilo aj niekoľko študentov

Inštitútu rusistiky pod vedením doc. PhDr. Lubomíra Guziho, PhD. Expedícii predchádzala veľmi náročná organizačná príprava, ktorá spočívala vo vybavovaní pozvania z ruskej strany, v zabezpečení ruských víz, ako aj ubytovania v Petrohrade a Kaunase. Po zariadení všetkých týchto formalít sme vyrazili na cestu. Nočným transferom cez Poľsko sme nadržanom vstúpili na územie prvé-

ho z pobaltských štátov. Litovská republika je svojou rozlohou 65 300 km² a počtom obyvateľov 2,8 mil. najväčšou z troch pobaltských republík. Celá krajina je tvorená nízko položenou rovinou. Jej charakter tvoril podobne ako aj v ďalších pobaltských štátoch ľadovec. O tom svedčí aj najvyšší vrch, ktorý nedosahuje ani 300 m n. m. Napriek tomu má Litva svoje osobité čaro. Kto hľadá pokoj a samotu, ten si rozhodne v pobaltských štátoch nájde to svoje mystické a meditačné miesto. Našou zastávkou a miestom odpočinku sa stal Kaunas. Je to druhé najväčšie mesto krajiny (300 000 obyvateľov), nachádzajúce sa na sútoku riek Neris a Nemunas. Naša cesta pokračovala východnou časťou Litvy a Lotyšska okolo miest Daugavpils a Rezekne na hranicu s Ruskom, ktorá je vonkajšou hranicou Európskej únie. Prechádzali sme mestom Pskov, ktoré patrí k najstarším ruským mestám. Vzniklo na sútoku riek Velikaja a Pskova, v blízkosti Pskovského jazera, na starých obchodných cestách do Novgorodu, Moskvy a Pobaltia. Naberáme kurz severovýchod a pri-

chádzame do hlavného cieľa našej expedície, historického klenotu Ruska, Petrohradu. Druhé najväčšie mesto Ruskej federácie (5,4 mil. obyvateľov) Petrohrad (Sankt Peterburg, Leningrad, Piter) je najsevernejšie položeným mestom s viac než jedným miliónom obyvateľov. V Petrohrade sme prežili niekoľko dní, ktoré boli v znamení poznávania historických a kultúrnych pamiatok, ale aj vo vychutnávaní neopakovateľnej atmosféry mesta vrátane gastronomických špecialít (ucha, solanka, rassolnik, šči, pelmene, šašlyk, pirožky, bliny a i.). Predstavy mnohých ľudí o tom, že Petrohrad patrí k veľmi drahým mestám Európy a sveta je potrebné korigovať, pretože je možné sa tu ubytovať aj stravovať za veľmi prijateľné ceny. Iste, sú tu aj nadmieru bohatí podnikatelia, ktorých životný štandard je pre „normálneho“ človeka strednej triedy nepredstaviteľný. Podobne je to aj s nákladmi spojenými so vstupom do múzeí, galérií a iných historických a kultúrnych objektov. Tieto sú v porovnaní s cenami napríklad v západnej Európe malé. Petrohrad žije nonstop 24 hodín. Len málokde si môže človek zísť napríklad do kníhkupectva (Dom knihy) po polnoci a tam si v pokoji čítať zaujímavú literatúru. Množstvo pamätihodností zabezpečilo Petrohradu miesto v sieni slávnych miest sveta (UNESCO). Len vymenovanie všetkých chránených objektov by zabralo stovky strán publikácií. Z množstva vyberáme aspoň tie, ktoré sa nám podarilo navštíviť, alebo sme ich denne vídali na našich potulkách mestom – kostoly a kláštory (Katedrála sv. Izáka, Kazanská katedrála, Katedrála sv. Petra a Pavla, Katedrála Vzkriesenia Ježiša Krista, Preobraženská katedrála, Katedrála sv. Mikuláša, Arménsky kostol), paláce a administratívne budovy (Zimný palác, Ermitaž, Admiralita, Generálny štáb, Kunstkamera, Jusupovský palác, Menšikovov palác, Stroganovský palác, Mestská дума), divadlá (Alexandrinské divadlo, Michajlovské divadlo, Mariinské divadlo), monumenty (Alexandrov stĺp, monument cára Petra I. Veľkého – Medený jazdec, monument cára Mikuláša I.), iné (Aurora, mólo so sfingami, Strelka Vasilievského ostrova, Lakhta Center – Gazprom), mosty, záhrady, parky a pod. Okrem Petrohradu sme sa vybrali poznávať

aj okolité lokality, ktoré sú späté so životom cára Petra I. Veľkého, Kataríny II. a ďalších významných postáv ruských dejín. K najvyhládávanejším patrí Petrodvorec (UNESCO) a Puškin (UNESCO). Obe sú vzdialené približne 30 km od Petrohradu. Petrodvorec je jedinečný palácový a parkový komplex z 18. a 19. storočia, ktorý sa rozkladá pri južnom brehu Fínskeho zálivu na ploche približne 1000 ha. Cár Peter I. Veľký sa pri jeho stavaní inšpiroval francúzskym Versailles. Rezidencia Romanovcov je famóznou symbiózou palácov, parkov a fontán. Puškin (do roku 1917 Carskoje Selo) patrí k ďalším unikátnym rezidenciám ruských imperátorov. Dominantným objektom je Katarínsky palác, pri tvorbe ktorého sa prejavila genialita talianskeho architekta Bartolomea Rastrelliho. Najznámejšou a najnavštevovanejšou sa stala Jantárová komnata, ktorá bola v roku 1716 pruským kráľom Friedrichom Wilhelmom I. venovaná ruskému cárovi Petrovi I. Veľkému. Počas 2. svetovej vojny bola prevezená do Nemecka a potom sa stratila. Od roku 2003 je v paláci jej verná replika. Jedným z vrcholov našej

expedície bola návšteva mesta Velikij Novgorod (UNESCO). Je to jedno z najstarobylejších miest Ruska, centrum Novgorodskej Rusi a od roku 1136 prvá republika na území Ruska. Mesto sa nachádza na rieke Volchov, spájajúcej Ilmenské a Ladožské jazero, 160 km juhovýchodne od Petrohradu. V období stredoveku patrilo mesto k významným obchodným centráram Európy (Hanza). Prehliadka dominantného Novgorodského kremľa a najbližšieho okolia vrátane Riurikovho gorodišča s ruinami Cerkvi Zvestovania Pána, známeho už v deviatom storočí ako Holmgård, či neopakovateľnej Cerkvi Spasa na Neredice, jednej z mála dochovaných stavieb spred tzv. predmongolského obdobia ruských dejín v nás zanechala hlboké dojmy. Cestou späť sme ešte navštívili palácový komplex v Gatčine a transferom cez Estónsko (prehliadka mesta Narva), Lotyšsko a Litvu sme sa vrátili domov do Prešova.

Mgr. Anton FOGAŠ, PhD.,
FHPV PU
Foto: archív autora

NÁBOŽENSKÝ TURIZMUS – CESTA K BOHU A ČLOVEKU

Takto znel názov medzinárodnej vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou, ktorá sa konala na Gréckokatolíckej teologickej fakulte PU v Prešove dňa 5. decembra 2018. Realizovala sa v spolupráci s VUC – Odborom kultúry, Oddelením InPC v Prešove, ktoré sa o. i. venuje napĺňaniu projektu s názvom Svätomariánska púť („Svetlo z východu“).

Konferencia, ktorá bola súčasťou tohto projektu, sa zaoberala problematikou náboženského turizmu v regionálnom i celosvetovom meradle. Bola určená kňazom, laikom a tým, ktorí majú blízky vzťah k pútnickým miestam, k prírode a ochrane stvorenstva. Cieľom konferencie bolo priblížiť vnímanie staronovej formy a prejavu ľudovej zbožnosti formou putovania na miesta, ktoré v sebe nesú znak Božieho zásahu do dejín ľudstva. Pútnické miesta však zostávajú živé podnes a ich vplyv na človeka dnešnej doby presahuje regionálne i národné hranice. Náboženskému putovaniu sa venuje aj Druhý vatikánsky koncil, ktorý ho pokladá za výraz kresťanskej existencie, pretože demonštruje živú vieru a súčasne je prejavom veľkej dôvery človeka v Stvoriteľa. Prednesené príspevky

naplnili zmysel a cieľ podujatia, pretože nepoukazovali iba na teoretickú rovinu danej problematiky, ale vychádzali akoby priamo z praxe učenia Cirkvi a tých, čo mali priamu skúsenosť s náboženským putovaním a turizmom. Po privítaní hostí a pozdravných slovách veľkého kancelára GTF PU v Prešove J. E. Mons. Dr. h. c. ThDr. Jána Babjaka SJ, PhD., a PaedDr. Milana Majerského, PhD., predsedu PSK, sa témy o mediálnej prezentácii náboženského turizmu zhostil doc. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD. O náboženskej turistike, ako o ceste novej evanjelizácie Európy, hovoril hosť z Pápežskej univerzity Jána Pavla II. v Krakove ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski. Vzťah Cirkvi k turizmu prezentoval doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD., pričom zdôraznil neustálu konfrontáciu človeka s pros-

tredím, ktoré je obrazom Stvoriteľa. To, že putovanie má svoje korene už v Starom zákone, potvrdil aj doc. ThDr. PhDr. Daniel Slivka, PhD., ktorý sa vo svojom príspevku venoval putovaniu človeka v židovskej interpretácii textov Hebrejskej biblie. Myšlienku, že Slovensko sa v oblasti rozvoja náboženského turizmu môže v mnohom inšpirovať od susedných štátov, potvrdila Dr. Anna Wajda, ktorá predstavila v slove i obraze zaujímavé biblické záhrady. Tie slúžia nielen na priblíženie udalostí z kníh Svätého písma, ale majú aj hlboký didaktický význam. Realizáciu rozvoja dvoch najznámejších pútnických miest Prešovskej archieparchie – Lutiny a Litmanovej – predstavil Mgr. Daniel Dzurovčín, synkel pre ekonomiku pri ABÚ v Prešove. Podnetným, ba priam úplne novým poznatkom o návštevnosti spomínaných dvoch pútnických miest gréckokatolíkov sa stalo predstavenie Mgr. Viktora Verbu, PhD. Jednoduchou, no oslovujúcou filozofickou prednáškou bolo uvažovanie Dr. h. c. prof. PhDr. Pavla Dancáka, PhD., ktorý auditórium sústredil na fakt, že človek sa človekom stáva na ceste. Ak hovoríme o praktickej časti konferencie, nemožno nespomenúť Mgr. Marcela Pisía, dlhoročného duchovného správcu na hore Zvir v Litmanovej, ktorý porozprával o konkrétnych skúsenostiach z pastoračnej praxe s pútnikmi. Krásnu myšlienku, že

DALIBOR CICMAN, PREDNÁŠAL NA FM

„putovanie je modlitbou nôh“, predniesol Kolumbijčan bývajúci na Slovensku Mgr. Cástor Sánchez. Vďaka jeho aktivitám, ako aj zapálenosti jeho tímu, sa na Slovensku rozvíja Svätjakubská púť do Santiago de Compostela v Španielsku. Po predstavení jednotlivých príspevkov vždy nasledovala zaujímavá diskusia, plná podnetov pre rozvoj náboženského turizmu na Slovensku. Cirkev je priveľmi zviazaná s dejinami, než by mohla poprieť hodnotu púti na miesta pozemského Kristovho života alebo na miesta jeho prejavov v živote svätých. V týchto sústreďeniach na miestach Kristovej činnosti vidí príležitosť pre veriacich, aby prejavili svoju jednotu vo viere a v modlitbe. Zaiste všetci účastníci vedeckej konferencie, ktorá mala miestami charakter priateľskej besedy, by sa dnes zhodli v tom, že stať sa pútnikom znamená vydať sa hľadať niečo alebo lepšie povedané Niekoho, kto nás neodrádza od života, ale, naopak, dáva nám príležitosť objasniť ho novou láskou v plnosti úžasu nad znovu nájdenou krásou.

doc. ThDr. Peter TIRPÁK, PhD.
GTF PU
Foto: Norbert ČEREVKA

Košičan Dalibor Cicman je rešpektovanou osobnosťou v oblasti e-commerce. O sebe skromne hovorí: „Prešiel som päťdesiat rôznych projektov, kým som sa naučil správne riadiť e-shop.“ Dalibor založil v roku 2013 e-shop GymBeam, ktorý vyrába a predáva doplnky výživy na trhoch strednej a juhovýchodnej Európy. Jeho zisky predstavovali v roku 2017 hodnotu 40 miliónov eur.

Koncom novembra minulého roka Dalibor prijal pozvanie Fakulty manažmentu a študentom prezradil, ako sa dá dostať z nuly na 40 miliónov eur za 4 roky. Vo svojej prednáške predstavil samotnú spoločnosť GymBeam a jej milníky. Neváhal ísť do podrobností a prezradil know-how spoločnosti a smelé plány do budúcnosti. Popri zaujímavých informáciách neustále študentom a budúcim podnikateľom dával vzácne rady a tipy, ktoré im pomôžu uspieť nielen vo svete e-commerce. Zdôraznil, že dôležitejšie ako samotný talent sú tréning, zápal, motivácia, vášeň a túžba. Dodal taktiež, že ak chceme byť lepší ako všetci ostatní, nemôžeme mať priemerné pracovné nasadenie. Predstavil svoj biznis model, ktorý doslova naruša odvetvie, je založený na retencii a exponenciálnom raste, komparatívnej výhode, načasovaní, produkte s emóciou, veľkosti trhu, trendoch a v neposlednom rade na masovej zmene názoru na segment. Na záver svojej prednášky predstavil tzv. gamechagre, respektíve činite-

le, ktoré doslova menia hru. Patrí tu preferencia smartfónov pri nakupovaní online, zdieľanie na sociálnych sieťach, reklamná slepota, neustále pripojenie na internete, marketing do hodnoty a dávanie spätnej väzby. Napokon dal do pozornosti fakt, že podnikatelia si často myslia, že potrebujú nástroje ako obsah, SEO, PPC, Facebook, Instagram a remarketing, avšak najdôležitejším faktorom je konkurencieschopný produkt, resp. služba. Táto prednáška na pôde Fakulty manažmentu nebola posledná a tešíme sa, kedy Dalibora privítame znova. Dalibor taktiež prisľúbil spoluprácu s fakultou v súvislosti s novou špecializáciou „digitálny marketing“, v rámci bakalárskeho študijného programu manažment v študijnom odbore 3.3.15 manažment, a taktiež Klubu digitálneho marketingu, ktorý ponúka možnosť nadobudnutia praktických skúseností najšikovnejším študentom fakulty v oblasti digitálneho marketingu.

Mgr. Jakub HORVÁTH, MBA
doktorand FM PU

EKUMENICKÝ PRÍSTUP K ŠTÚDIU TEOLÓGIE

V dňoch 1. a 2. novembra 2018 Ruská univerzita priateľstva národov v Moskve (RUDN) usporiadala medzinárodné sympóziu „Teológia v modernom vzdelávacom a vedeckom priestore“.

Moderátormi medzinárodného sympózia boli: prof. Dr. Vladimír Filippov, rektor RUDN, akademik Ruskej akadémie vzdelávania, predseda Vyššieho atestačného výboru Ministerstva školstva a vedy Ruska, a tiež rektor Pravoslávnej univerzity sv. Tichona, synkel prof. Vladimír Vorobjov. Sympózia sa zúčastnilo viac ako 100 účastníkov z 11 krajín (Švajčiarsko, Slovensko, Rumunsko, Arménsko, Taliansko, Egypt, Bulharsko, Turecko, Portugalsko, Francúzsko a Nemecko) a z rôznych regiónov Ruskej federácie. Účastníci sympózia diskutovali o hlavných aspektoch vývoja teologického bádania a mieste teológie v štruktúre moderného humanitného vzdelávania, tiež o rozvoji teológie v kontexte rozvoja spoločnosti. Na pozvanie rektora RUDN, akade-

mika prof. Dr. Vladimíra M. Filippova na sympóziu v plenárnej časti vystúpili aj Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD., dekan Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove, a Dr. h. c. prof. PhDr. Pavol Dancák, PhD., vedúci Katedry filozofie a religionistiky na GTF PU. Profesor Šturák predstavil začlenenie teológie do univerzitného vzdelávania na Slovensku v kontexte pápežských dokumentov a Bolonskej deklarácie. Profesor Dancák predstavil význam filozofického štúdia pre teológiu, s dôrazom na apoštolskú konštitúciu o cirkevných univerzitách a fakultách pápeža Františka Veritatis gaudium. Dopoludnie druhého dňa sympózia bolo venované stretnutiu so študentmi RUDN, na ktorom profesor Dancák po prednáške o histórii teologického vzdelávania

na Slovensku odpovedal na otázky prítomných študentov aj učiteľov moskovskej univerzity. Druhú časť sympózia otvoril rektor Inštitútu sv. Cyrila a Metoda pre postgraduálne štúdium, metropolita Hilarion z Volokolamska, zástupca Moskovského patriarchátu pre zahraničné vzťahy. Predstavil vlastné skúsenosti z pôsobenia na teologických fakultách na Západe a konštatoval, že v Rusku historické okolnosti vylúčili teologické vzdelávanie z univerzít do teologických akademíí. Poukázal na celý rad dôvodov, pre ktoré by Rusko malo zohľadniť západné skúsenosti s teologickým vzdelávaním na univerzitách.

prof. PhDr. Pavol DANCÁK, PhD.
GTF PU

Foto: Marina-Roxana Crețu

SYNODA O MLÁDEŽI

Mladý človek je plný života, energie, snov, predstáv i túžob. A môžeme povedať, že sa to od neho aj očakáva. No zároveň je tiež viac a viac odkázaný len na svoje vlastné sily. Dnešná spoločnosť ho k tomu povzbudzuje, vedie a niekedy až núti. Mladý človek sa tak stáva individualistickou bytosťou. Napriek tomu mu chýbajú k závažným životným krokom skúsenosti a rozvaha. No naučiac sa žiť „trendovo“, riešiť svoje strachy a problémy bez pomoci iných, upadá do rôznych životných kríz, ktoré u mnohých spôsobujú bezradnosť, stratu viery a nádeje, a to nie iba v náboženskej rovine. Nemajúc dôveru v autority, pretože jeho predošlá výchova ho naučila spoliehať sa síce na seba a získať sebavedomie, no zobrala mu schopnosť počúvať a byť počúvaným, žije v akomsi bludnom kruhu. Túži po pomoci, ale zároveň ju aj odmieta alebo nevie prijímať. Katolícka cirkev si však uvedomuje potrebu sprevádzania mladého človeka. Preto sa v dňoch 03. 10. – 28. 10. 2018 konala Biskupská synoda o mládeži, s podtitulom „Mladí ľudia, viera a rozlišovanie povolania“. Cirkev tak vyslala viac ako len signál, že chce mladého človeka sprevádzať a naslúchať mu. Na túto udalosť celosvetového rozmeru reagovala aj Gréckokatolícka teologická fakulta PU v Prešove, v spolupráci s Uni-

verzitným pastoračným centrom Dr. Štefana Héseka a Gréckokatolíckym mládežníckym pastoračným centrom v Prešove. Symbolicky mesiac od ukončenia synody, 28. 11. 2018, zorganizovali pod gesciou Katedry aplikovanej edukológie prednášku pod názvom „Synoda o mladých neskončila, kráčajme spolu ďalej!“. Diskutérmi boli prešovský arcibiskup a metropolita Mons. Ján Babjak, SJ, a Mgr. Viktória Žolnová, účastníci biskupskej synody. Vďaka Ján sa zúčastňuje synod ako ich riadny člen, Viktória Žolnová reprezentovala na tejto synode našu krajinu ako jediná audítorka zo Slovenska. Stretnutie na pôde Prešovskej univerzity otvoril prorektor pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality doc. Ing. Peter Adamišin, PhD., ktorý privítal hostí a ctené auditórium, zložené prevažne zo študentov. Moderátorom stretnutia bol ThDr. Marek Varga, PhD., správca UPC Dr. Štefana Héseka. Beseda bola rozdelená do dvoch blokov. V prvej časti účastníci synody vysvetlili, čo vlastne synoda je, tiež priblížili špecifiká synody o mládeži. Pomáhali si pracovným dokumentom, ktorý na synode vznikol, a vlastnými postrehmi a príspevkami, ktoré na synode predniesli. Druhá časť stretnutia sa už niesla v diskutujúcej atmosfére. Zazneli otázky z pléna a odpovede

na nich boli obohatené o vlastné zážitky, čím sa atmosféra synody živo premietla do diskusie. Beseda tak načrtla obraz mladého človeka a jeho problémov. Avšak ako zaznelo, záleží tiež od toho, odkiaľ mladý človek pochádza. Pretože niektorí soria s neslobodou a podmienkami na prežitie a iní otvárajú témy doposiaľ nepoznaných „práv“ a túžob po bezbrehej slobode. V diskusii tiež zazneli výzvy k dobrovoľníckej činnosti, k medzigeneračným stretnutiam, ako aj výzva k svätosti. Publikum sa dozvedelo i tzv. perličky, napr. o tom, že Svätý Otec František sa zúčastnil celej synody a vítal osobne každého účastníka synody. Povzbudením pre Slovensko môže byť to, že synoda riešila a vyzývala krajiny k tomu, aby vytvárali lepšie podmienky pre pastoraáciu mládeže prostredníctvom rôznych centier, kde môžu mladí zakúšať skúsenosť prijatia. Ako skonštatoval otec arcibiskup a metropolita Ján: „Každá eparchia či biskupstvo na Slovensku takéto miesta má.“

Je samozrejmosťou, že beseda o mládeži nemohla obsiahnuť celý obsah synody. Preto veríme, že podobné stretnutia, či už na akademickej, alebo aj pastoračnej úrovni, budú pokračovať aj naďalej.

ThLic. Martin TKÁČ, PhD.
GTF PU

VIANOČNÝ CHARITATÍVNY BAZÁR

Podaruj – pomôž – podel' sa –
vezmi si – prispej na dobrú vec.
Takýmto heslom sa niesol 1. ročník
vianočného charitatívneho bazáru,
ktorý sa uskutočnil na pôde
Pedagogickej fakulty Prešovskej
univerzity v Prešove v rámci
Vianočných trhov 2018, ktoré
organizovala Študentská rada PF PU.

Prvý ročník tohto bazáru pozostával z dvoch častí. V pondelok, 3. decembra, a v utorok, 4. decembra 2018, sa uskutočnil na pôde PF PU zber oblečenia, hračiek, bižutérie, kníh a rôznych vecí, ktoré študenti, učitelia i zamestnanci mohli darovať na tento bazár. Následne sa v stredu, 5. decembra 2018, zrealizoval po dôkladnej príprave miestnosti a vytriedení vecí charitatívny bazár, v rámci ktorého si ľudia mohli za dobrovoľný finančný príspevok zobrať darované a v bazári ponúkané veci. Celý výťažok, krásna suma 249,84 eur spolu s príspevkom z vianoč-

ných trhov vo výške 45,10 eur od Študentskej rady PF PU, bol použitý na charitatívne účely. Dňa 19. decembra 2018 študenti PF za vyzbieranú sumu, necelých 300 eur, urobili vskutku bohatý nákup a v spolupráci s OZ Podaj ďalej darovali potraviny a drogériu vybraným rodinám v hmotnej núdzi, čím sa nám podarilo zhmotniť skutočnú podstatu štedrých Vianoc. I keď pre väčšinu z nás sa múka, cestoviny, olej, mlieko, zemiaky či základná drogéria stala štandardom a bežnou súčasťou života, pre mnohých ľudí môžu byť opekanec či med na Via-

noce komfortom, ktorý si často nemôžu dovoliť. Ďakujeme všetkým, ktorí sa tejto krásnej akcie zúčastnili a pomohli urobiť „malý veľký vianočný zázrak“.

„Celý svet je plný zázrakov, na ktoré sme si však tak zvykli, že ich nazývame všednými vecami.“

Hans Christian Andersen

PaedDr. Lucia Šepel'áková, PhD.
PF PU

DARUJEM NAJVZÁCNEJŠIE – ČAS

I keď sa často hovorí, že „čas sú peniaze“, sú chvíle, ktoré sa nedajú vyvážiť žiadnym zlatom a nie je možné ich ohodnotiť žiadnou sumou peňazí. Chvíle, ktoré dajú človeku viac ako len pocit, že je výnimočný, dajú mu pocit, že mal to šťastie byť na výnimočnom mieste, s výnimočnými ľuďmi a zažiť niečo vzácne.

I takto nejako by sa dal opísať 13. december 2018, kedy sa osem nadšených študentiek Pedagogickej fakulty PU v Prešove rozhodlo darovať to najvzácnejšie – ČAS. Svojou milou návštevou v zariadení pre seniorov Mintaka, n. o., Prešov priniesli okrem pohody, radosti a krásnej vianočnej atmosféry i pocit, že si ctíme starších a s láskou im venujeme svoju pozornosť.

Nápad vznikol spontánne v novembri, pretože jednou z aktivít na akcii s názvom „Burza kníh“ na PF PU (27. novembra 2018) bolo vyrábanie vianočných pohľadníc – práve s cieľom ich odovzdať pred Vianocami osobne starším, u ktorých je návšteva v zariadení veľkým sviatkom. Okrem nádherných, ručne vyrobených vianočných pohľadníc si študentky pripravili i vianočný

program. Prostredníctvom spievania vianočných piesní a hraním na hudobné nástroje darovali spolu so sladkou maškrtou, úsmevmi na tvári, pohladením rúk, na ktorých čas zanechal stopy, i nesmelým objatím tie pravé Vianoce.

PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.
PF PU

MIKULÁŠ, ČO NÁM DÁŠ?

Výnimočný deň, kedy sa tisíce detí tešia na to, čo si nájdu vo svojich čižmičkách. Niekedy so strachom dúfajú, že tam nebude uhlie, ale iba sladké maškrtky – i taký je tradičný 6. december – deň svätého Mikuláša, ktorý nezostane v kalendári deťmi, rodičmi a určite i nami „dospelými“ bez povšimnutia. Hoci o živote biskupa Mikuláša z Myry kolujú rôzne legendy či príbehy, v našej kultúre je obdarovanie detí sladkosťami tradícia, ktorá sa udržiava vo väčšine rodín.

Tento deň je nielen dňom sladkých balíčkov, ktoré dostávajú deti od svojich rodičov, ale tiež spomienkou na dobrotivé činy tohto človeka a pomoc ľuďom v núdzi. Na Pedagogickej fakulte PU v Prešove si každoročne pripomínáme, že sv. Mikuláš je tiež považovaný za patróna detí, a preto myslíme i na tých, ktorí by si bez pomoci iných možno vo svojej čižmičke nič nenašli. Krásna tradícia, ktorá sa už niekoľko rokov udržiava na PF PU s názvom „Mikulášska zbierka sladkostí“, je dôkazom, že študentom, učiteľom či zamestnancom nie je osud detí a ľudí v núdzi ľahostajný, sú štedrý a chcú sa podeliť.

V termíne od 3. decembra do 6. decembra 2018 sa v priestoroch PF PU (sekcia B) uskutočnila už tradičná zbierka sladkostí, kde sa pri zbernom mieste striedali študentky a študenti PF PU. Dobrou náladou,

často i pesničkami a v kostýmoch informovali okoloidúcich o tejto zbierke, aby každý, kto chce, mohol prispieť na dobrú vec. Okrem tejto zbierky sa v utorok, 4. decembra, uskutočnila zbierka vo všetkých študentských domovoch PU, ktorú zabezpečili aktívni študenti PF. Počas týchto štyroch dní sa podarilo vyzbierať opäť neuveriteľné množstvo sladkostí, z ktorých dobrovoľníčky vo štvrtok, 6. decembra, pripravili 101 balíčkov. Tie prostredníctvom občianskeho združenia Podaj ďalej v tento deň rozniesol Mikuláš, čert a anjel deťom v Detstvom domove na Sabinovskej ulici v Prešove, starším v zariadení pre seniorov MINTAKA, n. o., deťom s autizmom v Arteterapeutickom centre Mariah, deťom v krízovom centre Dorka na Šváboch a jednotlivým deťom z rodín v hmotnej núdzi.

V tejto dobe, kedy prevláda názor, že každý myslí len sám na seba, môžeme z hľadiska tejto opakovane úspešnej akcie daný názor našťastie vyvrátiť. Je úžasné vidieť šťastie, radosť i slzy v očiach detí a starších, čo by sa bez pomoci, štedrosti a dobrosrdečnosti všetkých darujúcich a dobrovoľníkov nepodarilo dosiahnuť.

„Život činný je opravdový život. Zahálka je hrobom človeka zaživa. Co máš udělat, do toho se dej s chutí; co sám můžeš udělat, to nečekej od jiných a bez příčiny neodkládej s ničím. Když můžeš někomu pomoci, učiň to s největší radostí.“

Jan Amos Komenský

PaedDr. Lucia ŠEPELÁKOVÁ, PhD.
PF PU

VIANOČNÉ MATINÉ NA PEDAGOGICKEJ FAKULTE

Katedra hudobnej a výtvarnej výchovy pripravila 12. decembra 2018 v priestoroch Pedagogickej fakulty svoje tradičné predvianočné podujatie – Vianočné matiné. Na príprave a realizácii sa podieľali členovia katedry v spolupráci so študentmi všetkých ročníkov bakalárskeho a magisterského stupňa štúdia na fakulte.

Napriek tomu, že Vianočné matiné má už dlhodobo svoje pevné miesto medzi predvianočnými podujatiami Pedagogickej fakulty, koniec roka 2018 bol predsa len niečím zvláštny oproti rokom minulým. V čase prípravy sa totiž študenti fakulty z vlastnej iniciatívy a v omnoho väčšom počte sami prihlasovali so záujmom účinkovať na predvianočnom koncerte Pedagogickej fakulty. Aj vďaka tomu bol program zároveň nesmierne bohatý a poskytol priestor pre mnohých účinkujúcich. Práve vďaka aktivite zo strany študentov i pedagógov získalo Vianočné matiné na sklonku roka 2018 svoju neopakovateľnú atmosféru a iskru. Mali sme možnosť poznať, kde všade sa naši študenti zapájajú do záujmovej činnosti v rámci svojho voľného času. Sme presvedčení, že tento trend je práve to, čo v budúcnosti môže prinášať všetkým zainteresovaným potešenie, radosť a hlavne skúsenosti.

PaedDr. Ľubomír ŠIMČÍK, PhD.
PF PU
Foto: Mgr. Tomáš TELEPÁK, PhD.

VIANOČNÉ TRHY, NA KTORÉ SA OPLATÍ PRÍŠŤ

Študentská rada Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove každoročne usporadúva tradičné vianočné trhy (spojené s darovaním krvi), ktoré sú neodmysliteľnou súčasťou vianočného obdobia na našej akademickej pôde. V roku 2018 pripadol vianočným trhom deň 5. december.

Vianočné koledy, príjemná vôňa a množstvo hostí... To všetko sa miešalo s veselým ruchom na zaujímavých trhoch so zvláštnymi stánkami. Stretnúť ste mohli najmä študentov Pedagogickej fakulty, ale aj hostí, ktorí prišli ukázať, čo dokážu vytvoriť spoločnými silami s deťmi. Vzácné bolo, že aj deti prišli medzi nás a mohli sme neopakovateľnú vianočnú atmosféru pohody a dobrej nálady zažiť spolu s nimi. Trhy boli tento rok po prvýkrát obohatené vianočným charitatívnym bazárom, kde každý mohol – okrem možnosti nakúpiť si rôzne oblečenie – hlavne nezištne „podať ďalej“ veci, ktoré by mohli iným spraviť radosť. Cieľom tejto charitatívnej vianočnej burzy bolo predovšetkým venovať dobrovoľný finančný príspevok na nákup potravín a drogerie pre

rodiny v hmotnej núdzi. Neskôr z dobrovoľného výťažku z predaja (takmer 300 eur), študenti fakulty urobili veľký nákup a v spolupráci s OZ Podaj ďalej vytvorili vybraným rodinám skutočne štedré Vianoce. Tí odvážnejší sa mohli zapojiť do rovnako tradičnej Vianočnej kvapky krvi, a to pod starostlivým dohľadom Národnej transfúznej služby Prešov. Študenti a učitelia tak podporili dobrú vec a možno tým niekomu aj zachránili život. V čarovni, situovanej na Dekanáte PF, medzitým zažiarili hviezdy fakulty vo vianočných predstaveniach pod názvami Červená čiapočka, Princzna na hrášku, Ako ťahal dedko repku, a tak sa študenti mohli preniesť aj do čarovného sveta rozprávok, tak neodmysliteľne spojených s detstvom.

Mnohé domácnosti koncom roka 2018 ozdobili vianočné dekorácie, ktoré v sebe skrývali dobro ľudských rúk. Množstvo handmade výrobkov, ktoré lákali pohľady mnohých, čarovné tóny kolied, vôňa vianočného punču a čerstvo upečených koláčov či príjemná nálada... To všetko a ešte omnoho viac umožňovalo na Vianočných trhoch 2018 možnosť nadýchnuť sa prchavého čara Vianoc.

Ak aj Vy túžite zažiť vianočné trhy pohodovo a bez zbytočného zhonu, určite neváhajte a prídte aj o rok. Spoločne môžeme šíriť dobro ľudského srdca ďalej. Už teraz sa na Vás tešíme!

Júlia JANIČOVÁ
študentka PF PU

ERASMUS+ V ČESKÝCH BUDEJOVICIACH

V dňoch 12. 11. – 16. 11. 2018 sme sa v rámci projektu ERASMUS + zúčastnili výmennej učiteľskej mobility v Ústave ošetrovateľství Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, s cieľom školenia a výučby študentov bakalárskeho a magisterského študijného programu ošetrovateľstvo. Prínosná pre nás bola účasť na konferencii Farmakologické postupy v kardioprevencii, obohatenej o možnosť účasti na workshopoch. Inšpiratívne pre nás bolo stretnutie s kolegyňami z Nepálu, spoznali

sme nielen osobitosti ich kultúry, ale aj špecifiká v oblasti zdravotnej starostlivosti. Oblasť vedecko-výskumnej činnosti na fakulte a možnosti medzinárodnej spolupráce nám sprístupnila doc. PhDr. Silvia Bártlová, PhD., riaditeľka Ústavu ošetrovateľství, porodní asistencie a neodkladné péče, ZSF JU České Budějovice. Erasmus koordinátorka doc. Marie Trešlová, PhD., nám umožnila absolvovať zaujímavú exkurziu v priestoroch FN v Českých Budějovicích a v čase osobného voľna spoznať krásy mesta Český

Krumlov, ktorej sa aj touto cestou chceme poďakovať za ústretovosť, otvorenosť, profesionálny prístup. Mobilita bola pre nás zároveň optimálnou cestou nadobudnutia nových impulzov a stratégií pre zvyšovanie kvality vysokoškolského vzdelávania v odbore ošetrovateľstvo, v oblasti teórie a klinickej praxe.

PhDr. Iveta ONDRIOVÁ, PhD.
PhDr. Terézia FETAĽOVÁ, PhD.
FZO PU v Prešove

PEDAGÓGOVIA FZO PU NA ŠTUDIJNOM POBYTE V NOWOM SACZI

V dňoch 18. 11. 2018 – 24. 11. 2018 sa pedagógovia FZO PU v Prešove zúčastnili študijného pobytu v Nowom Saczi s cieľom školenia a výučby študentov bakalárskeho a magisterského študijného programu ošetrovateľstvo.

Zámerom zahraničnej pracovnej cesty v Poľsku bolo školenie v rámci programu Erasmus+ vo vzdelávacej inštitúcii Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu, ktorá patrí pod univerzitu: State University of Applied Sciences in Nowy Sącz. Vzhľadom na fakt, že ide o vzdelávaciu inštitúciu s rovnakým študijným programom boli naše aktivity efektívne z hľadiska čerpania nových poznatkov a vzájomnej výmeny informácií medzi pedagógmi oboch vzdelávacích inštitúcií. V súvislosti s naplnením cieľov pracovnej cesty sme absolvovali stretnutia s funkcionármi a vedením prijímajúcej inštitúcie. Získali sme poznatky o systéme vzdelávania podľa aktuálnej legislatívy a vzdelávacích štandardov (ECTS, kritériá akreditačného procesu, tvorba projektov v rámci EÚ) v Poľsku. V záujme našich aktivít sme prezentovali Erasmus+ mobility Prešovskej univerzity v Prešove a jej študijných programov, najmä realizovaných projektov a aktivít Katedry ošet-

rovateľstva FZO PU v Prešove. Jedným z našich cieľov bola realizácia výučby u študentov bakalárskeho a magisterského študijného programu ošetrovateľstvo formou prezentácií na tému: ošetrovateľstvo v geriatrii, ošetrovateľstvo v chirurgii a profesionálna komunikácia zdravotníckych pracovníkov v podmienkach SR. Praktickým prínosom nášho pracovného pobytu bol program obhliadky odborných učební a veľkého množstva pomôcok, najmä v rámci odbornej, praktickej prípravy študentov, kde sme sa oboznámili s inovatívnymi metódami praktickej výučby v simulačných laboratóriách (urgentný príjem, kardiopulmonálna resuscitácia, príprava výučby a technického zabezpečenia pre intermediárne jednotky, špecifické modely a fantómy pre klinické predmety prezentovaných študijných programov). Prínosom naplánovaných aktivít školenia bolo získanie nových informácií vo vzdelávacom systéme prípravy sestier na výkon povolania. Plánované aktivity

mobility boli spojené s pozvaním poľských študentov zahraničnej inštitúcie na výmenný pobyt na Slovensko v rámci programu Erasmus+ s poukázaním na všetky benefity tejto stáže. Absolvovaná zahraničná cesta nám zabezpečila získanie kontaktov pre následnú spoluprácu pri organizovaní odborných konferencií, komparatívnych štúdií a realizácii spoločných projektových aktivít, rovnako sa uskutočnila výmena odborných vedomostí a praktických skúseností, ktoré môžeme implementovať vo výchovnovzdelávacom procese. Zoznámili sme sa s aktuálnou realizáciou projektu OSCE staníc pri výučbe študenta a plánovaným materiálnym zabezpečením nových učební pre študentov. Na základe získaných skúseností môžeme realizovať implementáciu efektívnych postupov pri zabezpečení výučby u našich študentov.

PhDr. Mária KAŠČÁKOVÁ, PhD.
PhDr. Andrea OBROČNÍKOVÁ, PhD.
PhDr. Anna, HUDÁKOVÁ PhD.
FZO PU

TLMOČNÍCKY ÚSTAV VYŠKOLIL NOVÝCH SÚDNYCH PREKLADATEĽOV A TLMOČNÍKOV

V dňoch 18. – 20. 12. 2018 sa v Tlmočníckom ústave FF PU (TÚ FF PU) konali odborné skúšky prekladateľov a tlmočníkov. Tlmočnícky ústav FF PU je jedným zo 4 tlmočníckych ústavov na Slovensku. Vznikol v roku 2005 ako tretí v poradí (po ústavoch v Bratislave a Nitre), avšak ako prvý na východnom Slovensku (ako posledný bol založený ústav v Košiciach). Jeho základným poslaním je poskytovanie súčinnosti Ministerstvu spravodlivosti SR, ktoré ho v súlade so zákonom č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov poverením zriadilo ako svoje rezortné a metodické centrum.

Aj keď sú odborné skúšky uchádzačov o zápis do zoznamu prekladateľov a tlmočníkov Ministerstva spravodlivosti SR v zmysle príslušnej legislatívy základnou (a hlavnou) formou poskytnutia súčinnosti ministerstvu zo strany tlmočnického ústavu, v živote samotného tlmočnického ústavu predstavujú výnimočnú udalosť. Špecifik je hneď niekoľko. Odborná skúška je totiž spravidla posledným hodnotením spôsobilosti uchádzačov, teda posledným dôležitým a nevyhnutným krokom pred želaným vstupom do praxe súdneho prekladu a tlmočenia. Ďalším špecifikom odbornej skúšky je priamy dohľad zo strany MS SR formou bezprostrednej účasti pracovníkov ministerstva v skúšobných komisiách. Daná skutočnosť je spolu s celoslovenským záberom uchádzačov v prípade úspešnej organizácie predpokladom zvyšovania prestíže ústavu i samotnej fakulty či univerzity. V neposlednom rade sa špecifikum odborných skúšok (minimálne vo vzťahu k zostavovaniu skúšobných komisií odborníkmi z danej oblasti) stupňuje v závislosti od počtu a pôvodu cudzích jazykov, z ktorých overovanie prekladateľských a tlmočnických kompetencií je na základe ministerstvom udeleného poverenia predmetom skúšok. Minuloročné odborné skúšky prekladateľov a tlmočníkov TÚ FF PU organizačne zabezpečil z nasledujúcich 12 cudzích jazykov: anglický, francúzsky, hebrejský, maďarský, nemecký, nórsky, perzský, portugalský, ruský,

rumunský, ukrajinský a vietnamský. Skúšok sa zúčastnilo 28 uchádzačov z rôznych kútov Slovenska, dokonca aj zo zahraničia. Je potrebné poznamenať, že legislatívne zmeny pridali uvedeným odborným skúškam ďalšie špecifikum a zároveň slovenské prvenstvo. Decembrové odborné skúšky boli prvými prekladateľsko-tlmočnickými skúškami v rámci SR organizovanými podľa novej vykonávacej vyhlášky MS SR č. 228/2018 Z. z. (účinné od 1. 8. 2018), ktorá nahradila vyhlášku č. 490/2004 Z. z. V praxi to znamená zmenu časového harmonogramu skúšok, zmenu počtu, koncepcie a hodnotenia jednotlivých súčastí skúšok, čo bolo pre TÚ FF PU značnou organizačnou výzvou. Na základe vlastného zhodnotenia a najmä pozitívnej spätnej väzby riaditeľa Odboru znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti Sekcie dohľadu MS SR, JUDr. J. Dankovčíka, môžeme s potešením skonštatovať, že daná úloha bola úspešne splnená. Podarilo sa teda zrealizovať organizačný zámer TÚ FF PU a čo je najpodstatnejšie, zároveň naplniť znenie ustanovení príslušnej legislatívy. TÚ FF PU tak aj napriek pomerne nízkej úspešnosti uchádzačov doplnil rady prekladateľov, príp. tlmočníkov zo 6 vyššie uvedených jazykov. Najviac oceníteľné je to v prípade vietnamského jazyka, keďže pri danom jazyku možno hovoriť o kvantitatívnom deficite tzv. súdnych prekladateľov, resp. tlmočníkov. Navyše úspešný uchádzač sa

stane prvým zapísaným prekladateľom slovenskej národnosti v odbore vietnamský jazyk s miestom výkonu činnosti na východnom Slovensku, čo je do budúcnosti sľubným predpokladom pri zostavovaní skúšobnej komisie pre skúšky z daného jazyka.

Zorganizované odborné skúšky môžeme pokojne nazvať aj úspešnou skúškou kolegiality odborníkov na vyššie uvedené jazyky zabezpečujúcich predsedníctvo a členstvo jednotlivých skúšobných komisií. V tejto súvislosti patrí naše poďakovanie členom Rady konzultantov TÚ FF PU, (súčasným a bývalým) tvorivým pracovníkom FF PU a FiF UK, zapísaným v zozname prekladateľov, resp. tlmočníkov MS SR alebo venujúcim sa prekladu a tlmočeniu pedagogicky, vedeckovo-výskumne i prakticky, ako aj ďalším odborníkmi z praxe. Za súčinnosť pri zostavovaní kalkulácie podujatia TÚ FF PU vyjadruje poďakovanie tajomníčke FF PU PhDr. E. Adamovej. Slová vďaky TÚ FF PU adresuje aj pracovníkom Sekcie dohľadu MS SR, ktorí sa podieľali na organizačnej príprave a samotnom priebehu odborných skúšok. V neposlednom rade veľké poďakovanie a uznanie patrí administratívno-hospodárskej pracovníčke TÚ FF PU pani J. Dobrovičovej. Jej organizačné skúsenosti a pracovné nasadenie sa v značnej miere podieľali na dosiahnutom výsledku.

Mgr. Marek CHOVANEC, PhD.
riaditeľ TÚ FF PU

ZMENY SPÔSOBOV ZVLÁDANIA NÁROČNÝCH SITUÁCIÍ

Desiatky popredných európskych odborníkov pricestovali po dvoch rokoch do Ostravy na medzinárodnú vedeckú konferenciu „Ekonomika a řízení podniku v 21. století 2018“, ktorú po štvrtýkrát usporiadala Katedra managementu Ekonomickej fakulty Vysokej školy banskej – Technickej univerzity v Ostrave.

Konferencia sa konala v dňoch 28. – 29. 11. 2018 pod záštitou dekana fakulty prof. Dr. Ing. Zdeňka Zmeškala. Cieľom konferencie bola odborná aktívna diskusia a prezentácia výsledkov vedecko-výskumných aktivít akademických pracovníkov a študentov na aktuálne témy ekonomiky a riadenia v podnikateľskom i verejnom sektore. Konferencie sa zúčastnili aj členovia Katedry manažérskej psychológie Fakulty manažmentu PU. Členkou vedeckého výboru konferencie bola doc. PaedDr. Zuzana Birknerová, PhD., MBA. Spolu s doc. PhDr. Miroslavom Frankovským, CSc., boli

vedúcou Katedry managementu doc. Ing. Petrou Horváthovou, Ph.D., oslovení s požiadavkou o plenárnu vyžiadajú prednášku. Téma plenárneho vystúpenia bola „Developing human capital in the context of changes in ways of coping with demanding situations“ (Rozvoj ľudského kapitálu v kontexte zmien spôsobov zvládania náročných situácií). Prezentované boli výsledky experimentálneho výskumného projektu rozvoja ľudského kapitálu na báze zvýšenia efektívnosti zvládania náročných situácií v rámci riešenia grantu KEGA 003PU-4/2017: „Zvládanie náročných situ-

ácií – inovácia predmetu a príprava vysokoškolskej učebnice“. Konferencie sa zúčastnili poprední výskumní pracovníci zo Slovenska, Čiech, Poľska, Brazílie, USA a Juhoafrickej republiky. Úspešné rokovania prebiehali následne v sekciách: Nové prístupy ke strategickému řízení v perspektivě konkurenceschopnosti podniků; Etika, její současnost a výzvy; Trendy soudobého managementu; Řízení a rozvoj lidského kapitálu. Priniesli množstvo inšpirácií aj pre úspešnú medzinárodnú spoluprácu.

doc. PaedDr. Zuzana BIRKNEROVÁ, PhD., MBA
FM PU

NOVÝ PROJEKT V4 NA PEDAGOGICKEJ FAKULTE

Analýza životných príbehov študentov vysokých škôl z rómskeho etnika (príklady dobrej praxe mentoringu) – pod týmto názvom bol Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove koncom roka 2018 schválený projekt v rámci schémy V4 (Visegrad Fund).

Rozvoj potenciálu študentov z marginalizovaných rómskych komunít je neustálou výzvou pedagógov, ktorí pracujú s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia. OECD v svojej správe z roku 2012 odporúča ako najefektívnejšiu metódu podpory týchto študentov mentoring. Úlohou mentora je poskytnúť mentorovaným, prostredníctvom osobného vzťahu, emocionálnu a sociálnu oporu, aby dokázali prekonať bariéry, uskutočniť trvalejšie zmeny v správaní a úspešne ukončiť svoje vzdelávanie. Projekt Analýza životných príbehov študentov vysokých škôl z rómskeho etnika – príklady dobrej praxe mentoringu (č. 21830131, podporený medzinárodným Vyšehradským fondom) je prirodzeným nasledovaním doterajšej práce odborného tímu Pedagogickej fakulty, ktorý sa zaoberá významom mentoringu študentov z rómskeho

etnika zo sociálne znevýhodneného prostredia na stredných školách a edukáciou pedagógov v oblasti mentoringu. Spolupráca s Rómskym vzdelávacím fondom v Prešove na vzdelávaní učiteľov – mentorov a stretnutia so študentmi z rómskeho etnika, ktorí boli mentorovaní alebo sa aj sami stali peer-mentormi, priniesla myšlienku medzinárodného porovnania životných príbehov študentov vysokých škôl rómskeho etnika. Hlavným cieľom projektu je identifikácia osôb, momentov a spôsobov sociálnej opory, ktoré mali vplyv na ich životnú úspešnosť a úspešné začlenenie sa do spoločnosti. Záverečným výstupom projektu bude medzinárodná vedecká monografia, ktorej jedným z cieľov bude charakterizovanie významných vlastností mentora a objasnenie jeho funkcií ako faktora úspešného začlenenia

študenta do spoločnosti. Partnermi projektu sú zástupcovia troch krajín V4 – Slovenská republika (Prešovská univerzita v Prešove, Mgr. Tatiana Dubayová, PhD., koordinátorka projektu, a Mgr. Hedviga Hafičová, PhD.), Česká republika (Slezská univerzita v Opave, zástupená doc. PhDr. et PhDr. Martinom Kalejom, PhD.) a Maďarská republika (Center for Higher Education, Research and Development Debrecínskej univerzity, zástupené Edinou Kovacs, PhD.). V nasledujúcich mesiacoch bude prebiehať prvá etapa projektu – stretnutie partnerov projektu, príprava výskumného nástroja a príprava študentskej konferencie, ktorá bude spojená s tréningom vybraných mentorských zručností.

Mgr. Tatiana Dubayová, PhD.
Mgr. Hedviga Hafičová, PhD.
PF PU

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC

V dňoch 4. až 10. marca 2019 sa uskutočnil už 20. ročník Týždňa slovenských knižníc (TSK). O tom, čo pripravila Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity v Prešove (PU) počas TSK pre svojich čitateľov, informoval jej riaditeľ Ing. Peter Halčko.

Univerzitná knižnica PU je knižnicou akademickou, preto svoje aktivity orientuje predovšetkým na záujmy akademickej obce PU a pri ich organizovaní úzko spolupracuje s vedecko-pedagogickými pracoviskami univerzity. Okrem bežných podujatí, ktorých knižnica ročne usporiada okolo 50, zvykne počas TSK priniesť svojim čitateľom aj podujatia, ktoré počas roka nie sú úplne obvyklé, v duchu motta TSK – Knižnice pre všetkých.

Tento ročník TSK knižnica začala v pondelok 4. marca sprístupnením výstavy kresleného humoru, ktorej autorom je svetoznámy palestínsky karikaturista Fadi Abou Hassan – utečenec, ktorý bol prenasledovaný za svoje karikatúry praniejúce životné podmienky na Strednom východe (bol väznený a mučený sýrskym režimom). Pôsobil v Afganistane, Sýrii a nakoniec sa usadil v Nórsku. Vo svojich karikatúrach sa zameriava na ľudské práva, práva žien a politicky motivované násilie. Výstava bola inštalovaná vďaka Mgr. Petrovi Rázusovi z Prešovskej rozvojovej agentúry, s ktorým knižnica už niekoľko rokov spolupracuje na rôznych projektoch, s cieľom propagovať kreslený humor v Prešove (Humoroterapia, Kýchanie mozgu).

Utorok 5. marca patril prednáške Dr. Tufana Acila z Freie Universität Berlin s názvom Media Transforma-

tions and Convergences. Prednášku pripravili Mgr. Adrián Kvokačka, PhD., a Mgr. Jana Migašová, PhD., keďže bola realizovaná ako súčasť cyklu Estetické fórum v gescii Slovenskej spoločnosti pre estetiku a Inštitútu estetiky a umeleckej kultúry Filozofickej fakulty PU, kde Dr. Acil realizuje výskumný pobyt. Nosnou témou prednášky boli aktuálne teoretické reflexie premeny statusu média v súčasnosti s dôrazom na intermedialitu, mixované médiá a pod. Keďže prednáška vzbudila značný záujem a živú diskusiu predovšetkým u študentov estetiky, Dr. Acil študentom prisľúbil aj participáciu na workshope, kde tematika prednášky bude podrobnejšie analyzovaná na príkladoch súčasného umenia.

V stredu 6. marca knižnica usporiadala vernisáž výstavy študentov Katedry výtvarnej výchovy a umení Filozofickej fakulty PU pod názvom DREVOREZ. Výstavu kurátorsky pripravil pedagóg a akademický maliar Dr. hab. Peter Kocák PhD., pod vedením ktorého študenti práce vytvorili. Viaceré vystavené diela vytvorené študentmi touto najstaršou grafickou umeleckou technikou znesú aj vyššie umelecké nároky a mohli by úspešne reprezentovať univerzitu nielen doma, ale aj na medzinárodnom fóre. Okrem kurátora výstavy na vernisáži vystúpil za študentov Matúš Gaľa, hudobný program pripravil Marek

Piroh, ktorý interpretoval moderné gitarové skladby domácich aj zahraničných skladateľov.

Vo štvrtok 7. marca sa v Univerzitnej knižnici uskutočnila prednáška vedeckého pracovníka Katedry ekológie Fakulty humanitných a prírodných vied PU RNDr. Radoslava Smoláka, PhD., ktorá niesla názov: Subsaharskou Afrikou za vodným mikrosvetom. V roku 2018 sa vďaka medzinárodnému mobilitnému programu Erasmus+ KA107 (nazývaný tiež aj International Credit Mobility) podarilo Katedre ekológie nadviazať spoluprácu s University of Energy and Natural Resources, ktorá sídli v ghanskom meste Sunyani. A práve túto univerzitu navštívil počas svojej mobility Dr. Smolák, kde viedol laboratórny určovací kurz zooplanktónu pre študentov a zapojil sa aj do terénneho hydrobiologického výskumu a zberu vzoriek z jazera Bosumtwi, novovybudovanej priehrady Bui, ako aj ďalších malých vodných nádrží. Okrem lektorskej práce v laboratóriu mal možnosť zažiť a spoznať Ghanu aj mimo univerzitného kampusu, čo prezentoval vo svojej prednáške, doplnenej množstvom unikátnych fotografií. Okrem podujatí Univerzitná knižnica PU pripravila počas TSK pre svojich čitateľov aj bohatú ponuku plnotextových elektronických informačných zdrojov, predovšetkým z oblasti humanitných a spoloč-

čenských vied, ktoré výrazným spôsobom obohatia knižničný fond knižnice a pomôžu predovšetkým študentom PU pri vypracovávaní seminárnych a záverečných prác. Ide o databázy ProQuest Central, EBSCO – Academic Search Ultimate a kolekciu elektronických kníh z pražského vydavateľstva Portál.

Základným cieľom Týždňa slovenských knižníc je pozitívne zviditeľňovať knižnice ako kultúrne a vzdelávacie inštitúcie prostredníctvom najrozmanitejšieho spektra aktivít a podujatí, o čo sa svojimi aktivitami snaží aj Univerzitná knižnica PU, a to nielen počas TSK. Veď už 12. marca pripravila ďalšie podujatie – autorskú prezentáciu knihy Evy Umlauf Číslo na tvojom predlaktí je modré ako tvoje oči a 13. marca koncert vokálneho ansámblu Unanime z poľského Rzeszowa.

Ing. Peter HALKO
UK PU
Foto: UK PU

VERNISÁŽ VÝSTAVY NA GTF PU

Vo štvrtok 8. novembra sa popoludní v priestoroch Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove uskutočnila vernisáž výstavy fotografa a grafika Petra Sedláka s názvom Svietiene 4. Výstava je venovaná pastorácii Rómov v gréckokatolíckom pastoračnom centre v Čičave.

Vernisáže sa zúčastnil prešovský arcibiskup metropolita Mons. Ján Babjak, SJ, dekan GTF PU v Prešove Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD., protosynkel Prešovskej eparchie Mons. doc. ThDr. Ľubomír Petrík, PhD., prodekan fakulty doc. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD., a prof. ThDr. Marek Petro, PhD., bohoslovci Gréckokatolíckeho kňazského seminára bl. Petra Pavla Gojdiča a ďalší pozvaní hostia. S príležitostným príhovorom vystúpil arcibiskup metropolita Ján Babjak, ktorý okrem iného vyzdvihol výnimočnú prácu rómskeho pastoračného centra a záslužný prínos otca Martina Mekela v pastorácii marginalizovanej komunity Rómov, ktorá je jedinečná nielen v slovenskom, ale

aj v celoeurópskom meradle. Dekan fakulty Mons. Peter Šturák vyjadril potešenie z toho, že sa výstava koná na pôde GTF, ktorá programovo ponúka svoje priestory na evanjelizáciu prostredníctvom vedeckých konferencií, odborných seminárov aj umeleckých expozícií. Na záver autor výstavy Peter Sedlák objasnil svoju snahu o umelecké zachytenie bežných momentov zo života, vysvetlil motiváciu k fotografovaniu na klasický čierno-biely film a podal osobné svedectvo zo stretnutí s Rómami, ktorí ho svojím entuziazmom a živou vierou inšpirovali k tvorbe tejto ďalšej série z jeho niekoľkoročného cyklu fotodokumentov Svietiene. Vernisáž moderoval tajomník Rady pre mládež a univerzity KBS a šéf Univerzitného

pastoračného centra Dr. Štefana Héseka v Prešove o. ThDr. Marek Varga. Hudobnými vstupmi ju sprevádzal o. Martin Mekel s dvoma členmi gréckokatolíckej rómskej misie.

PhDr. Adriana MATOLÁKOVÁ, PhD.
Foto: Róbert Mačej

VERNISÁŽ VÝSTAVY FOTOGRAFIÍ O SVÄTEJ HORE ATHOS

21. novembra 2018 sa na pôde Pravoslávnej bohosloveckej fakulty konala vernisáž výstavy fotografií pod názvom *Vladimír Vajs / ATHOS*. Výstava spomínaných reportážnych čiernobielych fotografií Vladimíra Vajsa, ktorý v roku 2015 navštívil Svätú Horu Athos, bola v priestoroch fakulty do 15. januára 2019 a pripomínala jedinečnosť tohto svätého miesta.

Samotnú výstavu otvoril úvodným slovom otec Peter Savčák, spolu s dekanom Pravoslávnej bohosloveckej fakulty, prof. Jánom Šafinom. Svätá hora (z gréckeho Agion Óros) Athos je východným výbežkom polostrova Chalkidiki v severovýchodnom Grécku. Je to jedno z najposvätejších miest nielen v Grécku, ale i na celom svete, pretože sa tu nachádza neoceniteľný poklad a pamätník histórie kresťanstva a byzantskej kultúry. Nachádza sa tu mníšsky štát, tvorený 20 mužskými monastiermi. Monastiere sa vyznačujú špecifickými kupolami a chrámami s veľkými pritvormi, okrášlené freskami a mozaikami, ktorých súčasťou sú čudotvorné ikony, drahocenné kríže, ostatky svätých apoštolov a veľkomučeníkov a iné, významné relikvie. V monastierskych knižniciach sa ochraňuje okolo 12 500 starých gréckych a slovanských manuskriptov, nespočetné množstvo kníh a rukopisov. Ženy a deti majú podľa viac než 1000 ročnej tradície na toto miesto vstup zakázaný. Dovoľme si použiť slová kurátora výstavy, dr. Viktora Jasaňa, ktoré plne vystihujú jedinečnosť a duchovnosť odkazu spomínaných fotografií: „Fotografie sú dôkazom toho,

že Vladimír Vajs sa jednoznačne pohyboval v bezprostrednej blízkosti obyvateľov jednotlivých monastierov. Väčšie kompozície, zátišia, ale i detaily z ateliéru, kuchyne, jedálne, pracovne či modlitebne podávajú svedectvo o tom, že autorovi umožnili mnísi zachytiť a zvečniť ich životné prostredie na princípe status quo. Zobrazujú kláštornú architektúru, striedajú kompozície skalných útesov v pozadí s pokojnou hladinou mora. Bez plachetníc, trajektov, lodí i bez turistov. Atmosféru života v tomto „zabudnutom svete“ dotvárajú pohľady na ikony, staré knihy, sochy ukrižovaného Christa, svietniky, drevené kríže ukryté v kamenných nikách alebo pripevnené na vchodových dverách. Pri fotografiách zobrazujúcich mníchov sa začínajú odvíjať jednotlivé príbehy plné múdrosti, životných skúseností, ale aj inotajov, ktoré patria k tajomstvám ich zasväteného života. Muži rôznych národností, rôzneho vzdelania, rôznych povolání sa dobrovoľne zriekli občianskeho života, opustili rodiny a známych, zriekli sa aj svojho mena a upriamili svoj život na vieru v Stvoriteľa. V pokore a láske k blížnemu učia sa pochopiť pravdu o stvorení. Kolektívnymi i in-

dividuálnymi modlitbami sa snažia prispieť k pozitívnemu vývoju ľudstva. Autor fotografií sa dozvedel, že niektorí z nich pred rokmi pôsobili vo vysokých pozíciách rôznych obchodných spoločností, niektorí boli dokonca ateisti, ale v určitom okamihu sa rozhodli pre radikálnu zmenu a stali sa členmi pravoslávneho mníšskeho rádu na polostrove Athos. Pomocou internetu sledujú však dianie vo svete, ale prísne sa držia Svätého Písma: „Kto škodí, nech škodí ďalej, kto je špinavý, nech špiní ďalej, spravodlivý nech ďalej koná spravodlivo a svätý nech ďalej posväcuje“ (Zj 22,11).

Túto výstavu sa podarilo zrealizovať vďaka spolupráci občianskeho združenia PointA o. z. Humenné a Fotoklubu Reflex v Humennom, pričom podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Na záver len dodávame a vyjadrujeme veľkú vďaku všetkým, ktorí sa pricinili k realizácii tohto podujatia a prajeme veľa duchovného pokrmu z tejto neopakovateľnej a jedinečnej výstavy!

Mgr. Veronika KOMÁROVÁ
doktorandka PBF PU

JE DÔLEŽITÉ NEPREMRHAŤ ŠANCU, PRACOVAŤ NA SEBE A ŠTUDOVAŤ

PaedDr. Mgr. Helena GALDUNOVÁ, PhD.

Po ukončení gymnázia v Stropkove v roku 1984 absolvovala SZŠ v Michalovciach nadstavbové štúdium odbor ženská sestra. V roku 2009 získala titul PhD. na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave v odbore Ošetrovateľstvo. V roku 2013 absolvovala bakalárske štúdium na FZO PU v Prešove v odbore pôrodná asistencia, následne v roku 2015 špecializačné štúdium Intenzívna starostlivosť v gynekológii a pôrodníctve. V roku 2018 ukončila magisterské štúdium v odbore pôrodná asistencia. Od roku 1986 - 2003 pracovala na gynekologicko-pôrodníckom oddelení FNsP

J.A.Reimana Prešov ako sestra pri lôžku a pôrodná asistentka. Na Fakulte zdravotníckych odborov PU v Prešove, na katedre pôrodnej asistencie ako odborná asistentka pôsobí od 3.2.2003. V rámci pracovnej náplne sa venuje vedeniu prednášok a seminárnych cvičení v predmetoch teoretické základy pôrodnej asistencie, sexuálne zdravie a výchova k plánovanému rodičovstvu, pôrodníctvo a pôrodná asistencia, psychofyzická príprava na pôrod, alternatívne metódy v pôrodníctve, vedenie klinických cvičení na Gynekologicko-pôrodnickej klinike. Je zaradená do personálnej encyklopédie Who is Who

v Slovenskej republike (2008). V roku 2008 jej bola udelená Cena „Biele srdce“ na regionálnej úrovni v kategórii: sestra -pedagóg. Je držiteľkou bronzovej a striebornej plakety za rozvoj PU v Prešove. Pravidelne sa zúčastňuje odborných stáží v zahraničí – Poľsko, Česko, Portugalsko, Rakúsko. Od roku 2011 vykonáva funkciu predsedníčky Akademického senátu PU v Prešove.

Na pôde Fakulty zdravotníckych odborov PU v Prešove pôsobíš od jej vzniku (r. 2002), aká bola Tvoja cesta k profesii vysokoškolského učiteľa?

Môj prvý kontakt s pedagogickou praxou siaha do deväťdesiatych rokov, keď som po vzniku Strednej zdravotníckej školy sv. Bazila Veľkého ako pôrodná asistentka bola oslovená podieľať sa na praktickej výučbe budúcich sestier. Práca s mladými ľuďmi ma zaujala, preto som sa prihlásila na vysokú školu pre doplnenie mojich pedagogických vedomostí. Potom už bola moja cesta na pôdu PU priamočiara, po vzniku FZO PU v roku 2002 som začala pracovať ako odborný asistent na Katedre pôrodnej asistencie. Som rada, že môžem svoje 17-ročné skúsenosti z klinickej praxe zúročiť pri práci so študentmi a podieľať sa na výchove a vzdelávaní budúcich pôrodných asistentiek.

Významným medzníkom v tvojej kariére bolo zvolenie za predsedníčku Akademického senátu PU v Prešove. Ktoré aktivity z tejto oblasti považuješ za kľúčové?

Vo funkcii predsedníčky AS PU v Prešove pôsobím od januára 2011. Môžem konštatovať, že práca v senáte ma naplňa. Mojou prioritou je oblasť legislatívy a rozpočtu. Teší

ma, keď dokážeme skvalitniť jednotlivé oblasti vzdelávania na fakultách Prešovskej univerzity. Všetky aktivity, ktoré akýmkoľvek spôsobom posúvajú PU kvalitatívne vyššie, mi prinášajú radosť a naplňajú ma hrdosťou a spokojnosťou.

Za svoj bohatý profesijný život si nzbierala veľa zážitkov na pôde univerzity alebo počas tvojich pobytov v zahraničí. Spomenieš si na ten najzaujímavejší?

Tých zážitkov je naozaj veľa a sú rôznorodé. Niektoré sú spojené s adrenalínom a niektoré sú zasa plné emócií. K tým adrenalinovým rozhodne patrí môj študijný pobyt v rakúskom meste Bruck an der Mur, kde po príchode na pôrodnú sálu som bola hneď postavená k vedeniu pôrodu a osoba, ktorá ma tam dotiahla, bola sanitárka, tá nevedela k rodičke nikoho iného zohňať. Všetko dobre dopadlo a môj strach a rešpekt vystriedali kladné emócie.

Tvoje pracovné nasadenie je vysoké aj na FZO PU aj v AS PU, prirodzenou potrebou každého človeka je potreba oddychu a regenerácie síl. Ako najradšej relaxuješ?

Veľmi príjemným zdrojom oddychu je pre mňa pobyt v prírode, prechádzky, no najmä turistika. Úžas-

ným zdrojom relaxácie a poznania je pre mňa cestovanie. Spoznávaním nových miest sveta naplňam svoju záujmovú sféru z oblasti histórie a geografie. Nezabudnuteľné sú pre mňa zážitky z Izraela, starovekého Egypta, antického Grécka, ale aj z miest severného Poľska. No najviac som fascinovaná z krásy talianskych miest.

Čo by si chcela odkázať mladej generácii študujúcej na našej univerzite?

Vzhľadom na to, že Prešovská univerzita sa etablovala medzi prestížne univerzity Slovenska, pracuje tu veľa významných osobností, na ktoré sme právom hrdí. Bola by som rada, keby túto skutočnosť vnímali aj naši študenti. Chcem im odkázať aj to, že univerzita im vytvára možnosti kontaktu s celým svetom cez študijné pobyty. O týchto možnostiach sa mohlo pred niekoľkými rokmi študentom iba snívať. Nepremrhajte šancu pracovať na sebe a študovať, pretože v mladosti to ide najľahšie.

Zhovárala sa
PhDr. Iveta ONDRIOVÁ, PhD.
FZO PU

ROZHOVOR S ÚSPEŠNÝM ABSOLVENTOM

PaedDr. Milan Majerský, PhD., sa narodil v Levoči, prežil tu svoje detstvo aj dospelosť. Kráľovskému mestu ostal verný aj po zvolení do funkcie predsedu Prešovského samosprávneho kraja. Dodnes tu žije so svojou rodinou. Ako absolvent strojárskoho odboru pracoval istý čas v strojárskom podniku. Láska k športu ho však priviedla na Gréckokatolícku teologickú fakultu Prešovskej univerzity, kde študoval telesnú výchovu a náboženstvo. Dodnes na šport nezanevrel a aktívne hrá na amatérskej úrovni hokej, aj basketbal. V dobrom počasi rád nasadne na bicykel alebo vystúpi na niektorý z našich slovenských štítov. Takto načerpáva nové sily do svojho pracovného života. Od roku 2014 pôsobil ako primátor mesta Levoča, už viac ako rok zastáva funkciu predsedu Prešovského kraja.

Čo vás motivovalo prísť študovať na Gréckokatolícku teologickú fakultu Prešovskej univerzity v Prešove? Čo bolo dôvodom výberu práve danej fakulty, prípadne konkrétneho odboru?

Odjakživa som mal blízko k športu, ale aj k náboženstvu a teológii. V športe som začal s hádzanou, neskôr som prešiel k hokeju a basketbalu. Aktívnejšie a súťažne som začal basketbal hrať na vysokej škole, práve tu v Prešove. Postupne som prešiel všetkými súťažami a niekoľko rokov som si zahral aj Extraligu za mužstvo z Krompách. Aktívne som však nielen športoval, ale navštevoval som aj rôzne kresťanské podujatia a púte. Lákali ma náboženské vedy, veľa som preto čítal a vzdelával sa. Keďže som Levočan, do Prešova som to nemal ďaleko. Navyše, páčilo sa mi, že môžem spojiť obe záľuby, teda šport a náboženstvo, a rozvíjať sa v tomto

smere. Takže voľba vysokej školy bola v mojom prípade jasná.

Ako si spomínate na vaše vysokoškolské štúdium? (Zážitky, úspešné momenty, pedagógovia.)

Na študentské časy spomínam vždy s úsmevom. Boli chvíle dobré, ale boli aj náročné, kedy som musel venovať učeniu viac času. Aj keď štúdium nebolo vždy jednoduché, pripravilo ma do reálneho života. Som veľmi rád, že mi svoje vedomosti a skúsenosti odovzdali jedni z najlepších pedagógov fakulty. Cením si ich každodenné úsilie a odhodlanosť, s ktorými prichádzali na prednášky. Nikdy sa nestalo, že by nám nechceli pomôcť, práve naopak, vždy sa nám snažili vyjsť maximálne v ústrety, čo je dnes veľmi cenné. Tiež som vďačný za priateľstvá, ktoré som na tejto fakulte získal. Dodnes sa s niektorými stretávam.

V čom vás na vašu profesijnú dráhu pripravilo štúdium na GTF PU? Ako vás štúdium obohatilo?

Musím povedať, že všetko, čo som sa naučil na Gréckokatolíckej teologickej fakulte, som neskôr zúročil vo svojej pedagogickej praxi. Ani po rokoch nepochybujem o tom, že táto škola bola mojím najlepším rozhodnutím. Univerzita mi dala dobrý základ na to, aby som v štúdiách mohol pokračovať. Rovnako ako škola, tak aj moje športové aktivity ma naučili disciplíne, vytrvalosti a cieľavedomosti.

Čo by ste chceli študentom Prešovskej univerzity odkázať, možno zapívať? Aký je váš recept na úspech?

Chcel by som povzbudiť všetkých mladých, ktorí váhajú, akú vysokú školu si majú vybrať, aby stavili na kvalitné vzdelanie a kresťanské hodnoty. Pretože tieto dve veci nepochybne nájdú práve na Gréckokatolíckej teologickej fakulte PU v Prešove. Recept na úspech nemám. Môžem im len poradiť, nech idú za svojím cieľom, nech robia všetko, čo môžu. A to, čo nebudú vedieť urobiť, o to sa už postará Boh. Určite by mali zahodiť strach a hovoriť za každých okolností pravdu. Myslím si, že to môže byť kľúčom k úspešnému životu.

Zhovárala sa
Mgr. Anna Polačková, PhD.

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA SA MÔŽE POCHVÁLIŤ ĎALŠÍM PROFESOROM

Dňa 10. decembra 2018 vymenoval prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska 12 nových univerzitných profesorov. Menovací dekrét si v Prezidentskom paláci prevzal aj pedagóg Prešovskej univerzity v Prešove prof. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD. (katolícka teológia). Pri tejto príležitosti sa redakcia nášho študentského časopisu Unipo Press rozhodla osloviť novovymenovaného profesora z Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU, ktorý im v rozhovore prezradil nielen to, čo ho ovplyvnilo pri jeho študentskej ceste, ale aj ako si spomína na svoje študentské časy a aká bola jeho cesta za profesúrou.

Čím ste chceli byť v detstve? Snívali ste o tom, že sa raz stanete profesorom na vysokej škole?

Ďakujem, je to výborná otázka! Viem odpovedať celkom presne a súvisí to s druhou časťou vašej otázky. V detstve som chcel byť a dodnes o tom snívam alebo už len snívam (smiech). Tak už to vyslovím: pilot dopravných lietadiel. Ste prekvapená? Určite vám viem dnes povedať, že som o profesovi vôbec nesníval.

Čo vás viedlo k výberu vášho odboru?

Vôbec to nebolo ľahké! Môj ocko je strojný inžinier a bol stredoškolským učiteľom na priemyselnej škole, vďaka čomu som v detstve trávil veľa času pri jeho odborných prácach a „pričuchol“ som k strojarine. Preto som išiel v otcových šľapajách a stal som sa strojným inžinierom. Avšak už počas svojich košických

štúdií som poznal veľa ľudí aktívne pracujúcich v Cirkvi a po skončení mojich inžinierskych štúdií ma začala viac a viac zaujímať teológia. V tom čase som zároveň dostal pracovnú ponuku z Gréckokatolíckeho biskupstva v Prešove, kde som začal pracovať ako správca siete a pomocník v informačnej kancelárii pre vzťah s médiami. Práve tu som v sebe objavil vzťah k médiám a využitie médií v Cirkvi, a tu sa to začalo. Môj vnútorný hlas ma „hnať“ na prijímacie pohovory na katolícku teológiu ako laika a po úspešnom prijímacom konaní som začal študovať magisterské štúdium katolíckej teológie.

Ako si spomínate na svoje študentské časy na univerzite?

Veľmi rád spomínam na tieto časy. V mojom prípade to trvalo počas

dvoch vysokých škôl až 10 rokov, takže mám naozaj veľmi veľa zážitkov. Počas mojich študentských čias bol internet, počítače a mobily v úplných plienkach, takže sme veľa času trávil spolu na internáte alebo spoločenskými aktivitami. No s dnešnými študentskými časmi sa to nedá porovnať. Svet je akýsi rýchlejší, je v ňom viac individualizmu, egoizmu a je to vidieť aj v laviciach na univerzite. Ako vysokoškolský pedagóg pôsobím na PU od roku 2000, mal som a mám možnosť vidieť životy študentov. Napriek tomu v nich však vidím úžasný potenciál pre našu spoločnosť. Dôležité je však vytvoriť im kvalitné podmienky a udržať ich tu, aby investície, ktoré sú do nich vkladané, a ich talenty priniesli ovocie v našej krajine. Myslím si, že na PU sú tieto podmienky pre študentov veľmi dobré a z roka na rok sa zlep-

šujú. Vidieť enormnú snahu vedenia univerzity o to, aby študenti mali naozaj okrem študijných podmienok priestor na všestranný osobnostný rozvoj. Je to náročný proces, ale krok za krokom to spoločnými silami môžeme dosiahnuť.

Dávate študentom vedomosti, máte pocit, že aj oni dávajú niečo vám?

Samozrejme, pedagogický proces nie je technokratický proces, ale vzájomná interakcia pedagóga a študenta, veď ide v prvom rade o stretnutie človeka s človekom. A už toto samotné stretnutie je formáciou, verím, že nie deformáciou. Každý študent prichádza na univerzitu so svojím vlastným príbehom i so svojimi očakávaniami. Je potrebné ich uchovať, povzbudiť a dať im víziu pre ich životy. V mnohých mladých ľuďoch som objavil úžasné hodnoty a ich talenty mi často dávajú nové a nové inšpirácie, ako urobiť veci a svet lepším, hodnotnejším. Skúsenosti nás starších nás niekedy brzdia

a bránia v progrese, ale entuziazmus a pribojnosť mladých nám ukazuje, ako sa dajú prekonať prekážky, maličernosti i nedostatky. To si na mladých ľuďoch veľmi vážim: bojovnosť, ochotu presadiť sa, využiť talenty pre seba, ale aj v prospech iných.

Prezident počas slávnostného vymenovania v príhovore povedal, že titul profesor nie je len vyjadrením kvalít vašej práce, ale aj veľkým záväzkom do budúcnosti. Podľa jeho slov závisí najmä od vás, či bude kvalitných vysokých škôl a výkony slovenskej vedy stúpať, alebo sa budeme potácať kdesi v priemernosti. Rozmýšľali ste, ako tieto prezidentove očakávania naplníte?

Pán prezident to vyjadril naozaj štátnicky. Avšak osobne si myslím a som o tom presvedčený, že je to vec nielen profesorov, ale celej spoločnosti. Nestačí mať v ústave republiky klauzulu týkajúcu sa vzdelania, ale je potrebné hľadať a nájsť prostriedky a systémové riešenia pre oblasť vzdelávania. Pomyselným ukazovateľom stavu školstva na Slovensku

je osobnosť a autorita učiteľa, pedagóga. Ten je v dnešnej, takpovediac demokratickej spoločnosti kdesi na okraji. A ak k tomu pridáte kauzy a kauzičky, napr. okolo porušovania autorského zákona pri záverečnej práci a pod., to asi dôveryhodnosti vzdelávania a školstva veľmi nepomáha, práve naopak, odsúva ho ešte ďalej od centra záujmu spoločnosti. Áno, súhlasím s pánom prezidentom a beriem na seba osobný diel zodpovednosti, ale zároveň očakávam, že kompetentní na ministerstvách a vláde SR tiež prevezmú ten svoj diel a spoločnými silami sa nám podarí zvýšiť kvalitu školstva na Slovensku. Nič viac si neželám v oblasti školstva ako to, aby sme vedeli pripraviť a vychovať kvalitných odborníkov a kvalitných ľudí, ktorí budú mať uplatnenie v živote! Boh žehnaj Slovensku i slovenskému školstvu!

Zhovárala sa
Daniela HANDLOVIČOVÁ
študentka FF PU

47 ROKOV A 212 DNÍ

Po toľkých rokoch a dňoch nepretržitého zamestnania ukončila 30. júna 2018 pracovný pomer doc. Viera Bebčáková, členka Katedry športovej edukológie a humanistiky Fakulty športu PU v Prešove. I keď celý čas pôsobila na jednom pracovisku, počas svojej aktívnej činnosti pracovala na PF UPJŠ, FHPV UPJŠ, FHPV PU a FŠ PU. V súvislosti s odchodom pani docentky do dôchodku sme si s ňou zaspomínali na jej príchod a prácu v Prešove.

Čo bolo dôvodom tvojho príchodu do Prešova?

Po absolvovaní štúdia telesnej výchovy a matematiky na FTVŠ UK v roku 1967 som nastúpila ako učiteľka na základnú školu v Bratislave. Keď sa mi naskytla príležitosť hrať prvoligový basketbal, využila som ponuku z Prešova a 1. 12. 1970 som nastúpila na Katedru telesnej výchovy Pedagogickej fakulty UPJŠ. Teda v prvom rade to bola ponuka hrať za prvoligové basketbalové družstvo TJ Slávia Strojstav Prešov, ktoré v tom čase postúpilo do 1. československej ligy. V družstve som sa rýchlo udomácnila a prežila tam krásnych 9 rokov, z ktorých najúspešnejšia bola sezóna 1973/1974. Skončili sme vtedy na 4. mieste, čo pre nás znamenalo zisk titulu majsteriek Slovenska, keďže pred nami skončili iba české kolektívy.

Okrem športovania si pracovala na vysokej škole. Často sa hovorí, že učenie nie je práca, ale poslanie, v čom vidíš to tvoje?

Celé moje pôsobenie na škole môžem rozdeliť na dve obdobia. A to v prvom rade na obdobie, počas ktorého som sa venovala študentom študujúcim učiteľstvo pre prvý stupeň základnej školy. Bolo to moje prvé stretnutie s dospelými študentmi a najmä moje začiatky na tomto poste boli pre mňa nezabudnuteľné. Mojou snahou bolo vzbudiť u študentov lásku k pohybu ako takému a preniesť ju v budúcnosti aj na ich žiakov. Nebolo ničím výnimočným, keď

sme sa v druhej polovici semestra raz týždenne stretávali v telocvični na pravidelných turnajoch v športových hrách. A to sme mali telocvičňu k dispozícii iba večer od 21.00 hod. A o tom, že si študenti na takúto činnosť po začiatočnom reptaní zvykli, svedčí i fakt, že dodnes si s niektorými voláme, resp. stretávame sa aj po viac ako 40 rokoch. Je mi veľmi ľúto terajších študentov študujúcich učiteľstvo pre prvý stupeň základnej školy, lebo sú o takéto pohybové činnosti ochudobnení. V ich študijných programoch už ani zďaleka nie je pravidelná pohybová aktivita zastúpená v takej miere, ako to bolo kedysi. Druhé obdobie sa spája s mojím pôsobením na katedre pripravujúcej učiteľov telesnej výchovy. V tejto práci som sa snažila u študentov presadzovať myšlienku, že nielen pohybovo nadané deti majú byť objektom ich záujmu, ale najmä deti, ktoré pohybovo nadané nie sú. I keď všetci sa snažíme v prvom rade o dosiahnutie dobrého výsledku a byť najlepším, musíme mať vždy na mysli, že telesná výchova na školách nie je cieľom, ale prostriedkom na upevnenie zdravia, zmysluplného využitia voľného času a ponuky osvojenia si takých pohybových činností, ktoré môže každý jednotliviec vykonávať po celý svoj život. Myslím si, že tieto moje myšlienky majú opodstatnenie najmä dnes, keď na fakultu neprichádzajú vrcholoví športovci v takej miere ako kedysi.

No a čo tvoj voľný čas?

Kým som aktívne športovala, tak toho času bolo menej. Po skončení aktívnej činnosti som začala s tréningom družstva žien a po odovzdaní trénerskej štafety mladším som si našla ďalšiu záľubu, a to prácu na poli olympijskej výchovy, kde pôsobím ešte aj teraz. Moja činnosť je zameraná najmä na vedomostné súťaže o olympizme pre základné, stredné a vysoké školy a od roku 2018 aj pre verejnosť. Odporúčam všetkým záujemcom otvoriť si stránku www.milujemsport.sk, kde aj tohto roku vyhlási Slovenská olympijská akadémia online súťaž. Teší ma, že aj do tejto činnosti som pritiahla niekoľkých svojich dnes už bývalých kolegov.

Pani docentka je držiteľka mnohých ocenení: Bronzové olympijské kruhy – 2006, Cena Matyldy Pálffyovej – 2007, Cena Vladimíra Černušáka – 2010, Cena primátora mesta Prešov – 2010, Čestné uznanie za celoživotné pôsobenie v duchu fair play – 2011, Cena Piera de Cubertena – 2013.

Aj keď už oficiálne ukončila pracovný pomer, stále je pre nás obrovskou oporou a sme jej nesmierne vďační za všetky rady, ktoré nám vždy ochotne poskytla.

Ďakujeme, Vierka.

Zhovárala sa:
Mgr. Lenka Tlučáková, PhD.
FŠ PU
Foto: SOV

RUDOLF SCHUSTER: PREŠOVSKÁ UNIVERZITA MÁ ČO UKÁZAŤ VO SVETE

Rudolf Schuster, v poradí druhý prezident Slovenskej republiky, oslávil v týchto dňoch 85. narodeniny. Okrem jeho nesporných zásluh na upevnení medzinárodného postavenia Slovenska, jeho začlenení do euroatlantických štruktúr a upokojení domácej politiky i spoločnosti vôbec po ére „mečiarizmu“ je táto nevšedná osobnosť nášho ponovembrového vývoja známa aj ako spisovateľ, cestovateľ a verejný funkcionár na rôznych úrovniach. Popri celoštátnom pôsobení a činnosti v Košiciach (nielen ako primátor a predtým i predseda KNV), pán prezident bol a je spätý aj s naším mestom a presnejšie s našou univerzitou, kde získal čestný titul Dr. h. c. a už dlhé roky je členom a v súčasnosti predsedom jej správnej rady. Pri príležitosti jeho životného jubilea sme si mu dovolili položiť niekoľko otázok.

Pán prezident, odkedy pôsobíte v Správnej rade Prešovskej univerzity a čo vás k tomu priviedlo?

V Správnej rade PU pôsobím od roku 2007, bol som jej riadnym členom, podpredsedom a od roku 2017 zastávam funkciu predsedu. Priznám sa, že som sa do správnej rady dostal na základe odporúčania vtedajšieho ministra školstva Jána Mikelaja. Keď som videl, ako univerzita prosperuje, ako vzájomne spolupracujú jednotliví zamestnanci, dekaní a vedenie, teda ľudia,

ktorí majú záujem univerzitu povzniesť, pomôcť jej, chcel som byť toho súčasťou. Počas svojho pôsobenia v týchto štruktúrach som sa vždy snažil byť nápomocný a vedel som, že robím dobre, lebo Prešovská univerzita si to zaslúži.

Pán prezident, ste často hosťom na iných univerzitách i v zahraničí, kde ste získali množstvo rôznych ocenení. Ako tam vnímajú Prešovskú univerzitu?

V prvom rade musím povedať, že univerzita, od kedy situáciu

poznám, bola obklopená dobrým vedením, mala celkovo šťastie na rektorov, čo je veľmi dôležité. Oni usmerňovali a usmerňujú chod univerzity tak, aby mala dobré meno nielen doma, ale aj v zahraničí. Prešovská univerzita je mladou univerzitou, má takpovediac čisté konto, stavia na dobrých a pevných základoch, a preto má čo ukázať vo svete, kde jej meno dobre rezonuje. Veľmi veľa cestujem, zúčastňujem sa mnohých odborných podujatí a nikdy som sa nestretol s negatív-

nymi ohlasmi, práve naopak. Je to aj vďaka permanentnému budovaniu a nadväzovaniu spolupráce univerzity so zahraničnými pracoviskami, čo je v dnešnej dobe nevyhnutné a nesmierne dôležité.

A ako ju hodnotíte zo svojich skúseností, jej vnímania znútra i zvonku, vy?

Najviac sa mi páči, že univerzita ťahá vždy za jeden povraz. Osobné záujmy sa vedia stále stlmiť a sú využité predovšetkým v prospech univerzity. Odkedy pôsobím v správnej rade, nikdy som sa nestretol s nevráživosťou.

Chceli by ste niečo z fungovania univerzity osobitne spomenúť, alebo dokonca vyzdvihnúť?

Sú to predovšetkým výsledky v oblasti humanitných vied, šľachtenie nových rastlín, ktoré zarezonovali medzi odbornou, ale aj laickou verejnosťou. Nemožno však taktiež opomenúť uskutočnenie 1. sloven-

sko-maďarského rektorského fóra, ktoré sa uskutočnilo na podnet te-
rajšieho pána rektora. Je obdivuhodné, že sa mu podarilo zorganizovať takéto medzinárodné podujatie s najvyššími akademickými predstaviteľmi zo Slovenska a Maďarska. Verím, že táto spolupráca prinesie patričné výsledky.

Čo by ste chceli zaželať univerzite na prahu nového roku?

Aby mala čo najviac mladých profesorov, tak ako to býva zvykom na zahraničných univerzitách. Aby pokračovala v dobre našliapnutom tempe a fungovala vždy súdržne.

Pán prezident, ďakujem za rozhovor.

Zhovárala sa
Mgr. Anna POLÁČKOVÁ, PhD.

PROJEKT „FACILI-TRAIN“ ALEBO O MOBILITE VO VEĽKEJ BRITÁNII

Akákoľvek práca s mládežou je za každých okolností výzvou a zároveň aj zodpovednosťou. Táto práca si vyžaduje neustále prispôbovanie sa „jazyku“ mladších generácií, s ktorými ako učitelia, vychovávatelia, lektori či všeobecne ako pracovníci s mládežou prichádzame do kontaktu, a to nielen na akademickej pôde. O význame aktívneho vzdelávania bol aj projekt s názvom „FaciliTrain“, podporený programom Erasmus+, ktorý sa konal v termíne od 11. októbra do 20. októbra 2018 v meste Newcastle, situovanom blízko pobrežia na severovýchode Anglicka.

Vždy, keď sa rozhodnem vycestovať za projektom ERASMUS+ do inej krajiny, je to také malé-veľké dobrodružstvo. Začína v momente, kedy si plánujem svoju cestu, hľadám najvýhodnejšiu letenku a plná očakávania a zvedavosti čakám na deň „D“. Inak tomu nebolo ani v prípade projektu, za ktorým som vycestovala do Veľkej Británie. Partnerskou organizáciou projektu, cez ktorú som sa na túto mobilitu prihlásila, je mimovládna organizácia Youthfully Yours SR. Bola založená v roku 2015 ako riadne občianske združenie, registrované MV SR. Hlavným poslaním organizácie je najmä podpora aktívnej občianskej participácie mladých ľudí, podpora sociálnej inklúzie a interkultúrneho dialógu, zvyšovanie povedomia o možnostiach vzdelávania, dobrovoľníctva a odbornej praxe v zahraničí. Bližšie informácie o tejto organizácii a možnostiach zúčastniť sa na tematických projektoch nájdete na webstránke: <http://youthfullyyours.sk/sk/domov/>. Už spomínaný projekt FaciliTrain bol určený pre pracovníkov s mládežou všeobecne, sociálnych pracovníkov či mládežníckych vedúcich, pričom sa ho zúčastnili účastníci z Talianska, Grécka, Rumunska, Španielska, Veľkej Británie a zo Slovenska. Spoločne sme vytvorili komunitu 30 nadšencov, s rôznym pracovným zameran-

ním, kultúrnym zázemím, inšpiratívnymi skúsenosťami a ambíciou byť prínosom v oblasti vzdelávania. Hlavnou témou projektu bolo rozvinúť a vzájomne obohatiť vedomosti, zručnosti a postoje, ktoré umožnia úspešnú facilitáciu aktivít formálneho a neformálneho vzdelávania. Inými slovami, bol to tréning trénerov pre tých, ktorí chceli viesť viac o tom, ako vytvoriť vhodné vzdelávacie prostredie pre svojich študentov tým, že sa zamerajú na učenie prostredníctvom skúseností, úvah o zážitkoch zo spoločných aktivít a tiež pomocou diskusií o kľúčových kompetenciách práce s cieľovou skupinou. Základnými cieľmi projektu bolo rozvinúť a inovovať kompetencie nevyhnutné pre facilitátora/lektora/učiteľa, rozvinúť komunikačné a prezentačné schopnosti účastníkov a posilniť prácu so skupinou. Aktivity boli zamerané na oblasti, ako vnímanie skupinovej dynamiky, vedenie skupinovej práce, riešenie krízových situácií, riešenie problémov v skupine, úloha a aplikácia energizérov, coworking (ide o štýl práce vo flexibilnom prostredí s inými odborníkmi, pričom umožňuje nadviazať nové kontakty a vykonávať prácu v komunite podobne zmýšľajúcich ľudí, ochotných podeliť sa o informácie, skúsenosti a rady), umenie otázok, komunikačné zručnosti, využitie

modelovania situácií vo vzdelávaní, aplikácia metodiky „stop-štart“, využitie a reflektovanie simulovaných aktivít, príprava a vedenie workshopu, demotivácia účastníkov, pasívne prijímanie informácií v zážitkovom vzdelávaní a mnoho ďalšieho. Sebaskúsenostným tréningom som mala možnosť uvedomiť si mnoho rizík, ktoré môžu nastať počas vedenia akéhokoľvek praktického seminára, workshopu či vzdelávania všeobecne. Napríklad, čo robiť v prípade demotivovanej skupiny účastníkov, aké dôležité je myslieť na time-management a čiastkovú prípravu mnohých detailov, na ktoré ako budúci lektori nesmieme zabudnúť. Vyústením projektu bola predovšetkým príprava a následne aj realizácia našich vlastných „minitréningov“, ktoré sme si mali možnosť vyskúšať sami na sebe, následne sme sa mohli tiež navzájom ohodnotiť konštruktívnou spätnou väzbou. Samotný projekt sa, samozrejme, neniesol len v atmosfére vzdelávania a tvrdej práce. Počas tretieho dňa projektu nám organizátori pripravili výlet po meste Newcastle a vedľajšou úlohou účastníkov bolo prezentovať svoju krajinu a jej kultúru interaktívnou formou počas „inter-cultural night“. Skupinka slovenských účastníkov (spolu so mnou) ostatným pošteklila chuťové poháriky najmä tradičnými slovenskými syrmi, bryndzou, horalkami a inými pochúťkami, nechýbala ani ochutnávka piva zo srdca šarišského regiónu a mini-kvíz o Slovenskej republike. Na záver môžem jedine konštatovať, že opustiť na chvíľu svoj domov a vycestovať za akýmkoľvek projektom Erasmus+ je určite jedna z najlepších skúseností, aké môžeš získať. Stačí si len nájsť organizáciu, vybrať z ponuky tému, ktorá Ti je blízka, a hor sa za dobrodružstvom!

Mgr. Veronika KOMÁROVÁ
doktorandka PBF PU

MAJLING: „LITERATÚRA ZOHRÁVA OBROVSKÚ ÚLOHU V ĽUDSKOM DIALÓGU“

Skvelý rozprávač, povolaním dramaturg SND a prednášajúci na VŠMU Daniel Majling prijal pozvanie Marty Součkovéj, aby v spoločnej diskusii v Univerzitnej knižnici PU otvorili množstvo aktuálnych tém a v neposlednom rade predstavili knižnú tvorbu tohto slovenského autora.

Debutoval komiksom Rudo v roku 2015, ktorý najprv vychádzal ako príspevky na Facebooku, neskôr v knižnej podobe v českom vydavateľstve Labyrint. Ruzká klazika (2017) je jeho prvou prozaickou knihou, ktorá zo strany kritikov získala na jednej strane nie úplné prijatie, na strane druhej nomináciu na cenu Anasoft Litera.

„Kritika akoby sa nedokázala dohodnúť, či je to len vtipná vydarená prózička, alebo niečo viac,“ konštatuje Marta Součková. Podľa nej táto antológia poviedok presahuje kategóriu komického, a preto sa pýtala priamo autora: „Zaujímam ma, keď si prišiel s nápadom vytvoriť knihu fejkov a zároveň si šiel do ruského kontextu a k ruským hodnotám, nedostal si sa k obavám, či to nebude lacné?“ Aby sme vysvetlili „fejkovanie“ aj pre tých, ktorí ešte nemali príležitosť čítať túto knihu, autor v nej použil zaujímavú metódu, kde vymýšľa vety tváriace sa ako ruská klasika a istým spôsobom ich napodobňuje. „Nápad s fejkovaním prišiel vtedy, keď už väčšina týchto príbehov bola aspoň tematicky hotová. Druhý krok bolo pridanie humoru, ktorý pramení z toho, že som sa na veci skúsil pozrieť s nadhľadom,“ vysvetľuje Majling. „Humor slúži ako snaha dostať sa z existenciálnych situácií a keď sa do tohto podarí primiešať reflexia politickej, spoločenskej alebo náboženskej situácie, pre mňa je tento humornejší pohľad za určitých okolností oveľa presnejší ako tragický.“ Okrem autorskej skúsenosti sa však Marta Součková s hosťom rozprávala aj o jeho práci dramaturga a pedagóga a o prienikoch, ktoré tieto dve povolania (či poslania) ponúkajú. Publikum univerzitnej knižnice zaujímalo aj ich porovnanie, preto jednou z otázok bolo, či Daniel Majling pociťuje zodpovednosť za to, čo povie študentom, a či je väčšia, než keď píše. „Tá zodpovednosť je obrovská, preto napríklad beriem študentov do divadla, keď skúšame, aby videli aj

moju neistotu, moje váhania. Nielen ja od nich ťahám rozumy, ale snažím sa ich pripraviť aj psychicky na to, čo ich čaká. Upozorniť ich na to, že možno vytvoria inscenáciu, ktorú v médiách vôbec neprijmú. Takže oni sa učia v praxi a mne zas pomáhajú svojimi postrehmi,“ vysvetľuje Majling.

Nejde však len o veci minulé. Daniel Majling aktualizuje funkciu literatúry a upriamuje pozornosť na jej dôležitosť aj dnes.

„Môžem sa skutočne pozrieť na veci pohľadom niekoho iného a vo svete, kde sa dialógy zvrhávajú na ideologickú prestrelku, to vôbec nie je banálna úloha literatúry. Preto mám v knižnici knihy s autormi, s ktorými nesúhlasím, pretože nechcem tých ľudí odrezať. To by bol začiatok genocídnej mentalita spoločnosti – demonizovať ľudí, s ktorými nezdíeam rovnaký názor, a zbaviť ich ľudského atribútu. Ak je pre spoločnosť dôležité, aby sme dokázali vstupovať do dialógu s ľuďmi, ktorí sú cudzí, iní, literatúra v tomto zohráva obrovskú úlohu. Z toho pramení moja zodpovednosť, ako naučím svojich študentov byť citliví k literatúre a vybudovať ich vzťah k literatúre.“ Zároveň však podčiarkuje: „Keby človek robil vždy len to, na čo má chuť, tak sa mu veľmi ľahko môže stať, že sa uzavrie v konzerve svojich tém.“ Jedným zo spôsobov, ako si človek dokáže rozšíriť svoje obzory, je určite čítanie literatúry. Čo to znamená pre Daniela Majlinga? „Čítanie

kníh pre mňa nie je len hobby. Je to možno jediný spôsob, ako môže človek transcendovať z hraníc, ktoré mu dala výchova, náboženské presvedčenie či svetonázor. Ja nikdy nebudem ženou žijúcou vo viktoriánskej dobe, ale vďaka knihám Jane Austenovej to môžem naozaj znútra zažiť, o čom rozmýšľala a aké mala postoje. Spoznať tak historickú genézu určitých problémov, a teda zbaviť sa pohľadu, že to, čo si myslíme, je objektívna pravda.“

Nejde však len o veci minulé. Daniel Majling aktualizuje funkciu literatúry a upriamuje pozornosť na jej dôležitosť aj dnes. „Môžem sa skutočne pozrieť na veci pohľadom niekoho iného a vo svete, kde sa dialógy zvrhávajú na ideologickú prestrelku, to vôbec nie je banálna úloha literatúry. Preto mám v knižnici knihy s autormi, s ktorými nesúhlasím, pretože nechcem tých ľudí odrezať. To by bol začiatok genocídnej mentalita spoločnosti – demonizovať ľudí, s ktorými nezdíeam rovnaký názor a zbaviť ich ľudského atribútu. Ak je pre spoločnosť dôležité, aby sme dokázali vstupovať do dialógu s ľuďmi, ktorí sú cudzí, iní, literatúra v tomto zohráva obrovskú úlohu. Z toho pramení moja zodpovednosť, ako naučím svojich študentov byť citliví k literatúre a vybudovať ich vzťah k literatúre.“

Bc. Viktória KOŇSOVÁ
študentka FF PU
Foto: UK PU

„SÚ TO SKÚSENOSTI, KTORÉ VÁM NIKTO NEVEZME“

Cestovanie, štúdium v zahraničí, nové skúsenosti a zdokonalenie cudzieho jazyka. Aj tieto výhody ponúka program ERASMUS+ pre študentov Prešovskej univerzity. Aj keď pre mnohých znamená takýto krok do neznáma veľké obavy, iní takúto možnosť vrelo vítajú a odporúčajú. Svet sa neustále otvára, výhody Schengenu pociťujeme prakticky každý deň, pričom búranie hraníc a rozvoj cezhraničnej spolupráce otvára množstvo výhod aj pre študentov či učiteľov. V našom rozhovore sa budeme rozprávať so študentkou Inštitútu politológie FF PU Máriou Goboňovou, ktorá sa rozhodla zdokonaľiť si svoje vedomosti v rámci štúdia v poľskom meste Lodž na tamajšej rovnomennej univerzite.

Aké boli okolnosti príprav na tvoje nové študijné pôsobisko v Poľsku?

Pamätám si to presne. Bolo to po skúške s Ľubomírom Dunajom v zimnom semestri. S pánom doktorom sme sa rozprávali, aké možnosti majú študenti nášho odboru, a nejako sme sa dostali k programu ERASMUS+. Približne dva mesiace po tejto konverzácii bol zverejnený zoznam univerzít. Nanešťastie tam ale figurovali „iba“ dve univerzity. Jednou z nich bola Univerzita J. E. Purkyně v českom Ústí nad Labem

a druhou bola poľská University of Lodz, pre ktorú som sa nakoniec rozhodla.

Ako hodnotíš tvoje pôsobenie na University of Lodz a ako vnímaš rozdiely medzi ňou a Prešovskou univerzitou?

Zatiaľ to hodnotím veľmi pozitívne. Najväčší rozdiel vnímam asi v počte študentov. Politické vedy sú totižto v Poľsku vo väčšej obľube ako u nás. Ďalším veľkým rozdielom bol počet zahraničných študentov. V Lodži ich je jednoznačne viac, pričom nie

všetci tam šli cez ERASMUS+, ale niektorí tam boli na celom niekoľko-ročnom štúdiu.

Bol badateľný rozdiel aj medzi Prešovom a poľskou Lodžou?

V Prešove som žila 20 rokov, takže zmena, ktorá prišla v podobe nového mesta, bola veľmi príjemná. Mesto je naozaj nádherné a počet obyvateľov je cca 7-krát väčší ako v Prešove. Odkedy som tam začala študovať, sa najviac vyťaženu aplikáciou v mojom mobile stali Google Maps. Už som si ale zvykla.

Je mentalita poľských študentov odlišná od tej našej? Napríklad v spôsobe učenia sa, trávenia voľného času a podobne?

Veľké rozdiely som si zatiaľ nevšimla. Avšak možno spomenúť, že študenti sa viac pýtajú. Mám hodiny, kde sa spustí prezentácia len s ilustračnými fotkami a začne sa diskusia. Je to taká metóda učenia, známa z prestížnych zahraničných škôl ako Oxford či Harvard. Kvôli tomu je veľmi dôležitá účasť na hodinách, lebo ak niečo vynecháte a nie ste ako študent priamo zapájaný do diskusie, je potom veľmi náročné zvládnuť zápočet, nie to ešte skúšku.

Mala si možnosť spoznať Poľsko bližšie aj mimo univerzity?

Áno, navštívila som zopár zaujímavých miest, ako napr. Krakov, Varšavu, Gdansk a mesto Poznań. Minulý víkend sa mi dokonca podarilo dostať mimo Poľska, a to do holandského Amsterdamu a belgického Bruselu. Ak sa teda niekto rozhodne vycestovať za štúdiom, napríklad aj vďaka programu ERASMUS+, vrelo odporúčam, aby ste nezostávali len na jednom mieste, ale podľa mož-

ností cestovali, kam sa len dá. Sú to skúsenosti, ktoré vám nikto nevezme.

Predpokladám, že vyučovanie prebieha v angličtine. Mnoho študentov sa obáva využiť ERASMUS+ presne kvôli jazykovej bariére. Bol to veľký problém aklimatizovať sa v novom prostredí a jazykovo?

Angličtina zohrala veľkú úlohu, prečo som sa rozhodla podať si prihlášku. Brala som to ako možnosť zdokonalenia sa v tomto jazyku. Momentálne študujem v angličtine tretí mesiac a neviem si to vynachváliť. Veľkou výhodou je určite aj fakt, že máte okolo seba ľudí z iných krajín, a teda angličtinu využívate 24 hodín denne.

Je o tebe známe, že si bola súčasťou hádzanárskeho ženského družstva v Prešove, pričom tomuto športu si sa venovala dlhé roky. Bolo ťažké skončiť s tým kvôli zahraničnému štúdiu po toľkých rokoch? Odozvy na tvoj odchod museli byť občas rozpačité.

Istým spôsobom áno. Bolo to ťažké skončiť. Kvôli rodičom a ich neuveriteľnej podpore a dievčatám, ktoré sú mi do dnešného dňa druhou rodinou. Odozvy boli všelijaké. Podporu od rodičov som cítila aj v tomto a to mi stačilo. Otázky typu a čo je v Poľsku alebo pripomienky na tému ERASMUS+ som sa snažila eliminovať. Aj dievčatá z družstva ma podporili v mojom rozhodnutí.

Odporučila by si teda podobnú zahraničnú skúsenosť aj iným študentom? Čo všetko ti to dalo do života, poprípade aj do budúcej praxe v oblasti politických vied (možno aj iných odborov).

Jednoznačne áno. Čo sa školy týka, dá vám to iný pohľad, niečo nové. No nie je to len o škole. Ja osobne som sa utvrdila v tom, čomu sa chcem venovať a čo má baviť. Kto sa rozhodne ísť do toho, určite musí byť pripravený na množstvo dokumentov, a v prípade, že sa vyskytne nejaký problém (čo garantujem, že sa vyskytne), musíte to riešiť sami. Často je nutné chodiť od dverí k dverám a vybavovať. Ja osobne tieto veci nemám v oblube, ale po 2 mesiacoch a nekonečných hodinách strávených čakaním v rade ma to naučilo akejsi trpezlivosti. Je tam však množstvo ďalších plusov, ktoré si odnesiete domov vrátane zdokonalenia sa v cudzom jazyku.

Bc. Róbert KIRÁLY, FF PU
Foto: Mária GOBOŇOVÁ

PREČO SKÚSIŤ ERASMUS?

Článok z absolventskej stáže Nikolety Puškárovej v organizácii Hello Language School Brno.

Tak ako väčšina študentov aj ja som v piatom ročníku na vysokej škole premýšľala nad tým, kam po škole, čo budem robiť a akým smerom sa môj život uberie. Všetci, ktorí sú teraz v podobnej situácii, vedia, že každodenný brainstorming nad tým, čo ďalej, nie je ničím príjemným, pretože nikto nechce urobiť chybu a všetci dobre vieme, že niektoré rozhodnutia ovplyvnia naše životy navždy.

Vyšťudovala som anglický jazyk a literatúru a štúdium pre mňa rozhodne nebolo ničím jednoduchým. Teraz mi dá za pravdu mnoho angličtinárov, ktorí strávili veľa času nad syntaxou, morfológiou alebo písaním esejí na literatúru. Každopádne všetky vyššie uvedené predmety (a mnohé iné) sú nesmierne dôležité a naozaj ich potrebujeme. Napriek tomu, že som zo začiatku musela bojovať a bolo mnoho vecí, ktoré som potrebovala dohnať, všetko dopadlo skvele. Po ukončení štúdia som však stále bojovala s pocitom, že potrebujem viac praxe a že som čosi počas vysokej školy zameškala. Mala som túžbu odísť, spoznať nových ľudí a vyjsť z mojej komfortnej zóny, kde síce bolo dobre, ale neposúvala som sa ďalej. V poslednom ročníku som mala seminár s pani Mgr. Zuzanou Lukáčovou, ktorá nám prízvukovala, aby sme Erasmus vyskúšali, aby sme sa nebáli, pretože nám to len pomôže. S touto myšlienkou som sa niekoľko mesiacov pohrávala a nakoniec som sa rozhodla, že to skúsím. Mojou jedinou podmienkou bolo, aby som nešla príliš ďaleko, keďže som nevedela, do čoho idem. Nakoniec som si vybrala jazykovú školu Hello

Language School v Brne a požiadala som o stáž na 6 mesiacov. Priznávam, že som si vôbec neverila a stavala som sa k tomu veľmi ľahostajne. Preto krátko po tom, ako mi univerzita stáž odklepla, mi nebolo všetko jedno.

Momentálne v Brne žijem, pracujem a svoju stáž som sa rozhodla predĺžiť si na necelý rok. Nahliadla som do tajov technickej angličtiny, naučila som sa, ako vzdelávať dospelých, pripravovať mladých ľudí na jazykové certifikáty a hlavne som sa naučila nebať sa a veriť si. Mám kolegov a žiakov z rôznych kútov sveta. Paradoxne necítim žiadne rozdiely, sme skvelý kolektív a mám možnosť sa učiť od nesmierne šikovných ľudí. Manažérka našej pobočky v Brne, Barbora Šulcová, je nielen našou šéfkou, ktorá o mnohých veciach rozhoduje, ale najmä skvelou ženou, ktorá nám pomáha a zaujíma sa o nás aj po ľudskej stránke.

Brno je krásne a dynamické mesto, plné zaujímavých miest pre mladého človeka. Nájdete tu mnoho krásnych kaviarní, divadiel, múzeí, a nespočetne veľa atrakcií. Ľudia sú milí a veľmi prajní. Bez ohľadu na to, kam povedú moje kroky po stáži, rozhodnutie vyskúšať Erasmus neľutujem. Už teraz viem, že ak odidem, bude mi veľmi smutno, ale s touto skúsenosťou sa mi bude kráčať ľahšie. Všetkým, ktorí váhajú a cítia, že potrebujú zmenu, odporúčam skúsiť to isté. Vybrať si môžete akúkoľvek krajinu a inštitúciu. Skúsenosti načerpáte všade.

Mgr. Nikoleta PUŠKÁROVÁ
študentka FF PU

DOBROVOL'NÍCTVO V ŠTUDENTSKÝCH ORGANIZÁCIÁCH OČAMI MIROSLAVY POLÁČKOVEJ

Miroslava Poláčková, študentka Fakulty manažmentu PU v Prešove, pôsobila v minulosti a pôsobí aj teraz vo viacerých študentských organizáciách (AIESEC a ESN), v rámci ktorých pomáha zahraničným študentom prichádzajúcim na univerzity na východ Slovenska.

Miroslava Poláčková, absolventka bakalárskeho študijného programu turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo na FM PU, je v súčasnosti študentkou 2. ročníka magisterského stupňa odboru manažment v špecializácii obchod, marketing a psychológia obchodu. V priebehu uplynulých rokov sa popri štúdiu okrem iného venovala aj dobrovoľníckej činnosti v medzinárodnej študentskej organizácii AIESEC Košice (Association Internationale des Etudiants en

Sciences Economiques et Commerciales). Hlavnou aktivitou AIESEC je medzinárodný výmenný program stáží, ktorý umožňuje študentom vycestovať do zahraničia. V súčasnosti sa Mírka angažuje v organizácii ESN Košice (ERASMUS Student Network).

K dobrovoľníctvu v AIESEC ma priviedla moja dlhoročná kamarátka a spolužiačka Slávka Ficeriová a neutíchajúca chuť spoznávať nových ľudí z rôznych kútov sveta. Poznáva-

nie kultúr, zvyklostí a tradícií, o ktorých som mala iba teoretické poznatky zo seminárov, som si mohla overiť v praxi. To mi uľahčilo cestu k pochopeniu kultúrnych rozdielov a rozšíreniu mojich obzorov. Organizácia AIESEC mi dala jedinečnú možnosť zapojiť sa do koordinácie projektov, rozvoja svojich manažérskych zručností, vedenia výberových konaní pri výbere zahraničných študentov pre prípravu letných a zimných projektov, do výberu zahraničných študentov pre výučbu anglického jazyka v detských domovoch a možnosti zúčastniť sa konferencií za prítomnosti mladých ľudí nielen zo Slovenska. Po dvoch rokoch pôsobenia v AIESEC som sa následne koncentrovala na zvládnutie bakalárskych štátnic a s nástupom na magisterské štúdium prišlo aj definitívne rozhodnutie zúčastniť sa Erasmus+ mobility v Portugalsku, čo bolo jedným z mojich najlepších rozhodnutí počas štúdia. Pobyt ma motivoval natoľko, že podobnú starostlivosť, akú mi dávali študenti z ESN Bragança, som sa rozhodla „vrátiť“ tým študentom, ktorí mali alebo ešte len budú mať namierené na svoj Erasmus+ pobyt na Sloven-

sko. Dobrovoľníctvo v ESN zahŕňa podobnú agendu ako v AIESEC. Každému z nás je pridelených niekoľko zahraničných študentov, ktorým je potrebné pomôcť v procese aklimatizácie na Slovensku, vysvetliť pre nás bežné záležitosti, akými sú rôzne praktické rady, spôsob dopravy a hlavne v prípade potreby byť tu pre nich kedykoľvek. Tou najkrajšou odmenou sú nové zážitky, skúsenosti a priateľstvá. Najmä vďaka nim som mala možnosť precestovať Budapešť s mojimi brazílskymi priateľmi z môjho Erasmus+ pobytu, či sprevádzať a zároveň tlmočiť do angličtiny výklad sprievodcov v múzeách a na zámkoch, ktoré sme navštívili v januári s mojimi priateľmi z Mexika. Ukázala som im najkrajšie miesta v Prešove, v Košiciach, v Bojniciach a nevynechali sme ani lyžovačku na Jahodnej. Ich prvý kontakt s lyžami dopadol na výbornú, boli z neho viac než len nadšení. Precestovali sme Bratislavu, Viedeň, Rím, Vatikán a na záver sme sa vrátili do Košíc, odtiaľ smerovala ich cesta naspäť domov a tá moja úspešne dokončiť poslednú skúšku zimného semestra. Najbližšie by som sa veľmi rada podieľala na organizácii výletu pre košických študentov Erasmus+, aby som v ESN Košice získala ďalšie skúsenosti. Preto odporúčam všetkým študentom Prešovskej univerzity, aby mali odvahu sa do týchto projektov zapájať. Rozhodne sa týchto výziev netreba obávať.

RNDr. Jana MITRÍKOVÁ, PhD.
FM PU
Bc. Miroslava POLÁČKOVÁ
študentka FM PU

MÉDIÁ V PRAXI ALEBO DISKUSIA O SPOZNÁVANÍ REALITY

Načo mi to vlastne bude? Túto otázku si položil už asi každý študent. Marcel Kušnir preto vzal opraty do svojich rúk a v rámci moderovanej diskusie Médiá v praxi spolu s hosťami v priestoroch Univerzitnej knižnice PU predstavil praktickú stránku odboru mediálne štúdiá.

„Dnešným cieľom je priblížiť študentom, ako to funguje v mediálnej praxi, v teréne, čo všetko práca v médiách prináša a s čím sa musia redaktori popasovať na dennej báze,“ objasnil Marcel Kušnir, študent odboru mediálne štúdiá na FF PU. „Chceme dosiahnuť, aby študenti, ktorí tento odbor študujú alebo oň majú záujem, viac spoznali, čo všetko sprevádza tento proces.“

Tvorbu mediálneho obsahu z praktického uhla pohľadu prišli predstaviť redaktorka spravodajstva Rádia Regina Kristína Plajdisková, redaktor TV Markíza Martin Jedinák a šéfredaktor týždenníkov MY na východnom Slovensku Michal Frank.

V úvode hostia predstavili svoje začiatky a takpovediac jednohlasne presviedčali publikum o tom, že dôležité je uvedomiť si, čo práca novinára predstavuje, no napriek tomu (alebo vďaka tomu) sa odhodlať a podať si prihlášku či prihlásiť sa na konkurz. „Počúval som rádio Flash a zrazu som tam bol,“ spomínal Martin Jedinák na svoje splnené sny. Konkurzy si pamätal pozitívne aj Michal Frank, ktorý paradoxne najprv o médiách ani neuvažoval. „Sedeli sme s Robom Kiškom vo Hviezde v rámci vyučovania – v tej chvíli boli médiá pre mňa vysokou metou. Na konkurze som bol jeden zo štyridsiatich, no

podarilo sa mi to miesto získať.“ Často však reálna prax ukazuje, že sa redaktori musia prekonať a robiť niečo, čo nie je úplne ich „dream-job“. „Keď to človeka nebaví, tak skôr či neskôr to robiť prestane,“ tvrdí Michal Frank. „Mňa najviac bavil šport, ale dostal som sa k nemu až po dvadsiatich rokoch.“

„Táto udalosť vznikla v rámci projektu pre predmet aplikovaný marketing,“ vysvetlil Marcel Kušnir. Ako z názvu predmetu vyplýva, študenti si praktickým spôsobom môžu vyskúšať, ako spropagovať svoj event. Čo však pojem praxe predstavuje pre usporiadateľov? „Reálna prax pre mňa znamená ísť do terénu a priamo niečo robiť a ako študent médií mám záujem práve o praktickú stránku našej práce.“ Študenti v rámci univerzity majú možnosť nadobudnúť praktické skúsenosti počas pôsobenia v študentských médiách. „To áno a dokonca vo všetkých sférach, ale informácie od ľudí, ktorí v tejto oblasti pracujú už dlhé roky, môžu byť ešte prínosnejšie. Dúfame, že študenti po udalosti budú mať o médiá väčší záujem, dostanú motiváciu a hlavne praktické vedomosti ľuďom, ktorí sa v tejto sfére chcú seriózne pohybovať,“ vyslovil svoje pranie Marcel Kušnir.

Bc. Viktória KOŇSOVÁ, FF PU
Foto: Kristína MINÁROVÁ

MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA O VÝSKUME HRANÍC A CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCI

V pondelok 12. novembra 2018 sa na pôde Inštitútu politológie FF PU uskutočnila medzinárodná konferencia, ktorej hlavnou témou bol výskum hraníc na pôde našej univerzity, rozvoj cezhraničnej spolupráce medzi Slovenskom a Ukrajinou, ako aj ďalšie témy v tomto kontexte. Diskusií sa okrem zástupcov Inštitútu politológie zúčastnili aj predstavitelia z ukrajinskej národnej univerzity v Užhorode, ktorí svojimi príspevkami bohato spestrili konferenčný deň.

Účastníci medzinárodnej konferencie o výskume hraníc a cezhraničnej spolupráci predniesli výsledky svojich výskumných činností, s cieľom poukázať na pozitíva aj negatíva najmä v súvislosti s rozvojom zahranično-politickej spolupráce medzi Slovenskom a Ukrajinou, pričom sa všetci jednoznačne zhodli, že je dôležité a nutné, najmä pre východoslovenské kraje, nadväzovať väčšiu spoluprácu s naším ukrajinským susedom. V rámci úvodného slova doc. Vladislav Dudinský a doc. Irina Dudinská vyjadrili podporu rozvoja cezhraničnej spolupráce, pričom poukázali na to, že Prešovská univerzita patrí medzi európsky významné pracoviská spomenutého výskumu, keďže nikde inde v strednej Európe sa tomuto dôležitému konceptu nevenuje dostatočná (často žiadna) pozornosť. Význam odboru tzv. border studies je veľmi prínosným nielen pre univerzitu, fakultu či samotný inštitút, ale aj pre študentov, pri ktorých sa postupným spôsobom implementuje výskum hraníc aj do samotného vzdelávacieho procesu v rámci inštitútu. Absolventi obohatení o tieto poznatky dokážu priniesť na trh práce znalosti, ktorými minimálne

v rámci slovenského trhu prakticky nik komplexne nedisponuje, čo otvára nové možnosti pre uplatnenie sa napríklad vo verejnej správe, ktorá sa v čoraz viac globalizujúcom sa svete zaoberá predmetom rozvoja cezhraničnej spolupráce. Prínosom v tejto súvislosti je skutočnosť, že Slovenská republika v rámci svojho geografického postavenia má všetky kraje s prívlastkom „prihraničné“. Na margo tejto témy sa vyjadril aj slovenský politológ a docent Alexander Duleba: „Snažíme sa zisťovať, ktoré faktory ovplyvňujú prijímanie politických rozhodnutí. Prečo sa napríklad starosta/župan rozhodne spolupracovať s iným v rámci SR či popri prípade so zahraničným partnerom. Na SR sa tomu nevenuje absolútne nikto. Nám ide o to, rozšíriť objekty vzdelávania o border studies, aby sme mali niečo, čo iní nie, a aby sme prišli aj na trh práce s novými poznatkami a vedomosťami.“ Na margo témy sa vyjadril aj študent 2. ročníka Mgr. stupňa politológie Dávid Baláž, ktorý je absolventom kurzu border studies: „Absolvovanie kurzu border studies mi pomohlo získať teoretické znalosti v predmetnej oblasti. Je to urči-

te v prospech veci, pretože aj vďaka EÚ a „búraniam hraníc“ je výskum cezhraničnej spolupráce o to významnejší a jednoduchší. Dôležitosť prínosu osobne vnímam aj v praktickom smere. Border studies mi pomohlo dosiahnuť do budúcnosti lepšiu informovanosť napr. pri potrebe budovania stratégie rozvoja cezhraničnej spolupráce v našej obci. Ja ako poslanec OZ a občan viem upozorňovať na význam kooperácie so susednými obcami, regiónmi a zahraničnými partnermi na lokálnej úrovni, ako aj iniciovať vznik rôznych projektov cezhraničnej spolupráce.“

Ako môžeme vidieť, border studies ponúka nielen teoretické, ale aj praktické znalosti, ktoré sa dajú zúžitkovať de facto na každom stupni verejnej správy. Samostatný význam má najmä pre Prešovský a Košický samosprávny kraj, pre iniciovanie projektov na prehĺbenie cezhraničnej spolupráce s naším ukrajinským susedom, kde vidíme na jednej strane obrovské nedostatky, avšak aj veľký potenciál. Pre rozvoj východoslovenských regiónov môže spolupráca priniesť zlepšenie ekonomických kondícií, životnej úrovne, turizmu a mnohých ďalších aspektov. Aj preto by malo byť jednou z priorit zahraničnej politiky SR, pomáhať Ukrajine so vstupom do EÚ, nakoľko z toho vyťažíme aj my a zároveň to môže do veľkej miery vyriešiť problematiku čoraz väčších regionálnych rozdielov medzi východom a západom našej krajiny.

Bc. Róbert KIRÁLY,
študent FF PU
Foto: Unipo Press

DOKTORANDI PROF. MEDŇANSKEJ V 30 KRAJINÁCH SVETA

Storočnicu založenia Československej republiky si pripomínali veľvyslanectvá Slovenskej a Českej republiky v štyroch svetadieloch aj formou koncertu z tvorby českých a slovenských skladateľov v interpretácii Československého komorného dua – Pavel Burdych – husle a Zuzana Bérešová – klavír.

Dôležitými reprezentantmi celoročne trvajúcich osláv k vzniku ČSR v zahraničí boli aj dve osobnosti, ktoré majú prostredníctvom prof. Ireny Medňanskej väzbu na Katedru hudby Inštitútu hudobného a výtvarného umenia FF PU. Husľový virtuóz Pavel Burdych je zároveň študentom 2. ročníka doktorandského študijného programu Hudobná teória a pedagogika na Univerzite Palackého v Olomouci pod školením prof. Ireny Medňanskej, PhD., a jeho partnerka slovenská klaviristka Zuzana Bérešová, absolventka rovnakého programu z roku 2016, končila tiež pod vedením prof. Medňanskej, ktorá je členkou odborovej komisie a externou školiteľkou na Pedagogickej fakulte UPOL v Olomouci od r. 2010. Burdych a Bérešová tvoria spolu Československé komorné duo a v jubilejnom roku 2018 interpretovali skladby autorov

českej a slovenskej klasickej hudby v takmer 30 krajinách sveta. Túto reprezentáciu inicioval v roku 2017 Odbor kultúrnej diplomacie Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, ktorý oslovil členov Československého komorného dua s ponukou reprezentácie na kultúrnych podujatiach spojených s výročím vzniku Československa a so vznikom samostatného Česka a Slovenska. Následne sa k tomuto výberu priklonili aj zástupcovia diplomatických misí Českej republiky. Tým vznikla takmer dokonalá symbolika, keď Československé komorné duo, zložené z Čecha a Slovenky, interpretovalo českú a slovenskú hudbu na koncertoch, ktoré spoločne usporiadali zastupiteľské úrady SR a ČR v danej krajine. Podkladom pre výber dua Burdych – Bérešová, ako rezidenčného súboru diplomatických misí Českej

a Slovenskej republiky, sa nepochybne stala sústavná činnosť oboch umelcov v prospech českej a slovenskej hudobnej kultúry. Aj napriek vysokej vyťaženosti zahraničnou reprezentáciou vytvorili obaja umelci v roku 2018 k 100. výročiu vzniku ČSR na objednávku Festivalu Forfest Czech Republic v Kroměříži projekt Slovenské a české skladateľky v Československu, kde zneli iba diela žien – skladateliek.

V priebehu osláv výročia roku 2018 obaja umelci svoje majstrovstvo predstavili publiku nielen v metropolách na európskom kontinente (Atény, Bern, Budapešť, Bukurešť, Dublin, Kišínov, Lisabon, Nikózia, Podgorica, Riga, Rím, Štokholm, Varšava, Vilnius), ale aj v Ázii (Jakarta, Peking, Šanghaj, Taipei, Zhongjie), Amerike (Brasília, Havana, Recife, Salvador, Sao Paulo) a Afrike (Káhira, Nairobi). Počas koncertných ciest sa podarilo uskutočniť aj majstrovské kurzy v brazílskom meste Salvador pre študentov odborov hry na klavíri a husliach na tamjšej Bahijskej federálnej univerzite (UFBA). Aj v Prešove sa uskutočnil koncert v PKO Prešov (14. 11. 2018), s úvodným slovom prof. Švorca k historickým udalostiam v Prešove v r. 1918 a začiatkom r. 1919.

Koncertné ohlasy publika z radov diplomatických zástupcov, českých a slovenských krajanov i bežných poslucháčov boli mimoriadne pozitívne. Skladby päťice českých (Antonín Dvořák, Bedřich Smetana, Leoš Janáček, Bohuslav Martinů, Josef Suk) a päťice slovenských skladateľov (Béla Kéler, Mikuláš

Schneider-Trnavský, Ilja Zeljenka, Ladislav Kupkovič, Peter Machajdík) zožali ohlas aj u publika, ktoré nemá s „európskou hudbou“ (ako klasickú hudbu nazývajú poslucháči v Ázii, Amerike alebo v Afrike) častý kontakt. Nedalo by sa povedať, či bola lepšie prijímaná česká alebo slovenská hudba, aj keď mená českých skladateľov boli všetkým oveľa známejšie.

Huslista Pavel Burdych bude počas letného semestra 2018/2019 na výskumnom pobyte v rámci programu Erasmus+ na KHu IHVU Filozofickej fakulty PU. Pod vedením prof. Medňanskej bude pracovať striedavo v Prešove a v depozitári Šarišského múzea v Bardejove na téme svojej dizertačnej práce, ktorej obsahom sú Idylické hudobné obrazy Karpaty a Alpy v kontexte doby a tvorby Bélu Kélera. Motivácia k doktorandskému štúdiu členov Čsl. komorného dua vo vedeckom odbore bola podmienená najmä praxou výkonných umelcov v západných krajinách, pretože špičkoví umelci musia mať detailné vedomosti o interpretovaných dielach, ich formovo-obsahovej stavbe či interpretačných zákonitostiach. Je dôležité poznať aj publikum z hľadiska rôznych dimenzií (veku, vzdelania, estetickej skúsenosti a pod.), čo bolo predmetom výskumu dizertačnej práce zase Zuzany Bérešovej. Výsledky výskumu v integrácii s interpretačnou praxou a vnímaním publika v domácom, ale aj multikultúrnom zahraničnom prostredí sú nové skúsenosti, ktoré využije Zuzana Bérešová v realizácii akreditovaného seminára MŠMT ČR pre učiteľov hudobnej výchovy základných a stredných škôl Hudobný interpret a mladý poslucháč – konsekvencie predvedenia hudobného diela, ktorý sa uskutoční v Prahe, Brne a Olomouci v marci 2019.

MgA. Pavel BURDYCH,
doktorand prof. I. Medňanskej na Univerzite Palackého v Olomouci

DEŇ ZÁKLADNÝCH ŠKÔL NA PEDAGOGICKEJ FAKULTE

V závere zimného semestra sa na chodbách E časti Pedagogickej fakulty PU objavilo o čosi viac detí, ako je zvyčajné. Deň základných škôl je už štvorročnou tradíciou, na ktorú sú pozývaní žiaci prvého stupňa základných škôl (tretieho ročníka), aby zažili nezabudnuteľný deň, plný učenia sa, zábavy a netradičných aktivít. Žiaci môžu absolvovať počas tohto dopoludnia vyučovanie, to sa však líši od toho, ktoré zažívajú denne v triedach ich škôl. Pedagogická fakulta sa za pomoci svojich študentov snaží každoročne ozvláštniť deň niečím novým a zaujímavým. A vďaka študentom je tento čas na vyučovaní trochu iný.

Už prvé minúty od príchodu žiakov naznačovali, že o zábavu v tento deň nebude núdza. Čakanie pred otvorením dňa sme vyplnili spoločným tancom. Úvodné slovo, najmä k žiakom – našim najdôležitejším hosťom, mala pani prodekanka doc. Iveta Scholtzová. Detské a mládežnícke bábkové divadlo BADROS (ktoré vedie aj jedna z našich kolegyň, študentka Bc. Iveta Čuchtová) predviedlo deťom interaktívne predstavenie s environmentálnou tematikou Kam sa podeli ryby. Tohtoročný Deň základných škôl sa niesol v duchu hudobnej, výtvarnej a etickej výchovy. Žiaci DSA Mukačevská si mohli vyskúšať rôzne formy pracovno-technickej výtvarnej výchovy, keď vytvárali mozaiky z črepín obkladacích dlaždíc. Vo vedľajšej miestnosti prebiehala hudobná výchova spojená s výtvarným

umením, kde si žiaci ZŠ Lesníckej mohli vytvoriť spoločné výtvarné dielo – vo veľkom štýle. Kto nevedel, čo je to „akčná maľba“, tak teraz to už vie. Žiaci sa zahrali na „orchester“ a za sprievodu hudby maľovali obraz na veľký formát papiera – bleskovými ťahmi štetca, fríkaním, bodkovaním... V ďalšej miestnosti mali žiaci príležitosť zažiť etickú výchovu, búrali bariéry pred svojou tvorivosťou. Vytvárali rôzne zvuky za pomoci rúk a nôh, hrali pantomímu, „čelovku“, kreslili surrealistický obraz na tému z náhodných slov. Cieľom spoločných hodín bol vyučovacie proces realizovať inak – aby učenie sa naplňalo žiakov potešením, zmysluplnosťou. Veríme, že ako budúci pedagógovia sme tento cieľ naplnili, no a o rok sa tešíme znova na našich detských hostí. Žiakov, ktorí vytvorili mozaiky,

viedla Bc. Michaela Pastieriková. O hudobno-výtvarné aktivity sa postarala Bc. Iveta Čuchtová. Triedu zábavnej etickej výchovy viedla trojica študentov: Bc. Mária Čabalová, Bc. Veronika Tirpáková a Bc. Peter Vatraľ. Okamihy do podoby fotografií zachytávala Bc. Michaela Šoltéssová. O výpomoc pri aktivitách sa postarali študenti Vedeckého krúžku PF PU a patronát nad Dňom základných škôl, ako každý rok, mala pani dr. Hedviga Hafíčová.

Bc. Peter VATRAĽ
študent PF PU
Foto: Bc. Michaela ŠOLTÉSOVÁ

JAŠČURKY PO ŠIESTYKRÁT VÍTAZMI FUTBALOVEJ MINILIGY

Finále Futbalovej miniligy Prešovskej univerzity vyvrcholilo 4. decembra. Okrem finálových bojov si organizátori pre divákov pripravili aj exhibičný zápas medzi učiteľmi Fakulty športu, ktorí si zmerali sily so ženami Prešovskej univerzity. V prestávkach medzi zápasmi si prítomní mohli vyskúšať svoje futbalové nadanie počas krátkych hier o vecné ceny.

V zápase o 3. miesto medzi sebou bojovali ŠK MAŠINY a DIXIELAND. Mašiny, vedené kapitánom Jakubom Diabelkom, sa tento rok posilnili o nových hráčov. Najvýraznejšou posilou je azda Jakub Bandoľa, ktorý v play-off nastrieľal 11 gólov. Pre družstvo Dixieland to bol najúspešnejší ročník. Ich ťahúňom bol Daniel Hreha, ktorý patril medzi najlepších strelcov miniligy. Zápas nakoniec skončil lepšie pre Mašiny, ktoré sa mohli tešiť z obhájeného tretieho miesta vďaka výsledku 12 : 7. Jaščurky sa vo finále ocitli už po šiestykrát. Počas tohto ročníka neprehrali ani jeden zápas a bez

straty bodu boli pasovaní do roly favorita. Veľkou výhodou Tigrov bol Matej Ladislav Vrábeľ, ktorý v play-off nastrieľal už 18 gólov. Finálový zápas so sebou priniesol veľmi vyrovnaný prvý polčas. V druhej časti zápasu však Jaščurky boli o čosi bojovnejšie a obhájili tak titul. „Úroveň to bolo asi jedno z najlepších finále, ktoré som zažil na tejto škole. Súpera by som chcel na jednej strane pochváliť za ich výkon a to, že sa nevzdali. Taktiež by som chcel pochváliť aj mojich spoluhráčov, keďže bojovali a nepustili ani jeden súboj a nechali srdiečko na ihrisku celých 40 minút,“ zhod-

notil člen víťazného tímu Radovan Baniak, ktorý zároveň skonštatoval, že zápas bol veľmi náročný a ťažký a hráči sa museli potrápiť aj so zlým terénom kvôli daždivému počasiu. „Zápas bol podľa môjho názoru veľmi vyrovnaný, no súper bol lepší. Sú viac skúsení a na ich strane bol veľmi dobrý brankár, ktorý hral spolu s mužstvom,“ ohodnotil kapitán mužstva TIGRI CZ, Tomáš Mačuga. Jaščurky zvíťazili 13 : 8. „Vzhľadom na to koľko ľudí je zainteresovaných do dejiska a koľko ľudí sa zúčastnilo tohto dňa, si myslím, že ohlas to má určite pozitívny. Človek si tu dokáže zašportovať, stretnúť veľké množstvo ľudí a zoznamovať sa. Myslím si, že to má podstatne viac pozitív ako negatív a môžeme sa len tešiť, že každým rokom je nás tu viac a viac,“ ohodnotil pedagóg Fakulty športu a garant Futbalovej miniligy, Tomáš Eliaš.

Henrieta HLINKOVÁ
študentka FF PU

UNIVERZITNÉ DNI ŠPORTU: SEDEM DISCIPLÍN – VIAC AKO 600 ŠPORTOVCOV

Pri príležitosti 17. novembra, dňa študentstva, sa v priebehu celého týždňa v areáli Prešovskej univerzity uskutočnili rôzne športové podujatia pod patronátom Fakulty športu.

V konkurencii siedmich disciplín sa počtom zúčastnených najviac darilo streetballu, ktorého sa zúčastnil rekordný počet družstiev, až 26. Turnaj prebiehal v univerzitnej telocvični, atmosféra bola fantastická a výkony našich študentov oslňujúce. Po náročných zápasoch v základných skupinách a vo vyraďovacej fáze sa do finále mužskej časti turnaja prebojovali mužstvá Východňare 420 a BK 18. Hráči odohrali fantastický zápas, ktorý splňal všetky parametre finálového zápasu. Atmosféra bola elektrizujúca a napätie sa dalo krájať. Zápas bol neuveriteľne vyrovnaný, no nakoniec z neho vyšli víťazne hráči tímu Východňare 420. Nám sa po zápase podarilo „vyspovedať“ jedného z členov víťazného mužstva Mikuláša Majchera.

Ako hodnotíte priebeh turnaja?

S priebehom turnaja som spokojný. Užili sme si ho a koniec koncov odchádzame ako neporazení. Možno ako mínus by som hodnotil to, že sme si nezahrali až toľko zápasov, ako sme očakávali, ale pri takomto množstve tímov je to pochopiteľné.

Čo hovoríš na atmosféru a divákov?

Atmosféra bola super, tak isto aj diváci. V pár zápasoch nás naozaj hnali dopredu a ako sa vraví, boli naším štvrtým hráčom na ihrisku.

Čo podľa teba rozhodlo o vašej výhre?

Jednoznačne si myslím že bojovnosť a kolektívny výkon. To bolo rozhodujúcim faktorom toho, že sme boli úspešní na tomto turnaji.

Prídete obhajovať zlato aj o rok?

Jednoznačne! Do tretice.

Okrem streetballu sa darilo aj iným disciplínam, kde taktiež sprevádzala celý turnaj fantastická atmosféra a skvelé výkony našich študentov. Výnimkou nebola ani tenisová hala, kde sa konal rope skipping, či plavecký bazén, kde sa aj tento rok konala plavecká štafeta. Musím spomenúť aj ostatné disciplíny, ako volejbal, športové úpoly či cestný beh, ktorý tak isto prepisoval rekordy v počte zúčastnených. Okrem študentov PU sa ho zúčastnili vyučujúci a výnimkou nebol ani dekan fakulty športu doc. PaedDr. Pavel Ružbarský, PhD. O podujatí nám porozprávala aj organizátorka celého podujatia Mgr. Lenka Tlučáková, PhD.

Čísla ukazujú, že tento ročník je rekordný. Čo na to hovoríte?

Áno, je rekordný a veľmi nás to teší. Odhadujem, že spolu s divákmi tu bolo viac ako 700 zúčastnených študentov. Cieľom tejto akcie je, aby sme zapojili čo najviac ľudí. To si myslím, že sa nám podarilo. Naša vízia sa tým pádom naplnila na jednotku s hviezdíčkou.

Určite je náročné zorganizovať tak veľké podujatie. Stretli ste sa s niečím neočakávaným pri organizácii?

Určite je to náročné, ale jednotlivé disciplíny rieši každý vyučujúci zvlášť, ja to celé iba koordinujem. Tak isto je to praktický výstup študentov z predmetu rekreačný šport 2, ktorí sa učia propagovať takéto športové podujatie. Takže v konečnom dôsledku je to prevažne práca študentov a kolegov.

Čo sa týka neočakávaných vecí, tak nás v jednej disciplíne zradila technika, ktorá trochu skomplikovala organizáciu, ale nič vážne to nebolo.

Môžeme sa tešiť na ďalší ročník?

Určite budeme robiť všetko preto, aby sme to mohli o rok znova zopakovať. Možno pridáme nové disciplíny, uvidíme. Mňa osobne by tešilo, ak by sa do univerzitného športovania zapájalo viac študentov z iných fakúlt.

Dávid GERGELČÍK
študent FŠ

STRIEBORNÍ VOLEJBALISTI SÚ NAJÚSPEŠNEJŠÍM DRUŽSTVOM POHÁROVEJ SÚŤAŽE

Volejbalisti VK MIRAD PU Prešov majú za sebou turnaj nabitý emóciami a peknými športovými výkonmi. V Humennom sa v dňoch 16. a 17. februára 2019 uskutočnil finálový turnaj o Slovenský pohár a nadšenci športu spod vysokej siete si prišli na svoje.

Prvému vrcholu volejbalovej súťaže predchádzali štvrtfinálové zápasy. Už rozlosovanie duelov, ktoré sa hrali na palubovkách jednotlivých tímov, predznamenávalo, že Prešovčania to nebudú mať jednoduché. Žreb im určil obhajcu a najväčšieho favorita na celkové víťazstvo, tím VK Prievidza. V januári sa po napínavej bitke v metropole Šariša zrodilo senzačné víťazstvo domácich hráčov v pomere 3 : 2 a Prievidžania sa museli porúčať z bojov o cennú trofej. Extraliga dostala víkendovú pauzu a všetka fyzická i mentálna koncentrácia štyroch slovenských družstiev

bola namierená na pohárové meranie síl v Humennom. Turnaj FINAL FOUR sa začal v sobotu popoludní semifinálovými zápasmi. Ako prví si zabezpečili miestenku do finále Prešovčania, keď si ľahko poradili so Svidníkom 3 : 1. Svojho súpera spoznali až podvečer. Po 5-setovej bitke Nitry s Košicami sa druhým finalistom stali východniari. Nedeľa mala na programe okrem mužského aj ženské finále. Popoludní triumfovali hráčky Slávie EU Bratislava 3 : 2 nad svojím mestským rivalom a obhajcom prvenstva Stragom VC FTVŠ UK Bratislava.

Vrcholom podujatia bolo večerné rozlúsknutie mužského „pavúka“. Pred zaplnenou humenskou tribúnou obe východniarske družstvá ukazovali veľkú túžbu po pohári. Na palubovke sa v úvode stretnutia viac darilo Košičanom, ktorí pre seba získali prvý set rozdielom 18 : 25. Prešovčania v druhom dejstve zlepšili útok a razom bolo vyrovnané na 1 : 1 po výsledku 25 : 19. K celkovému triumfu si po napínavom treťom sete so skóre 26 : 24 vykročili hráči Prešova, ale v štvrtom sete nezachytili úvod a manko už nedohnali. Košice dorovnali na 2 : 2. V tajbrejku to bolo opäť napí-

navé. Za stavu 8 : 8 si tréner súpera vzal oddychový čas, po ktorom sa vyznamenala košická obrana. Všetky prešovské útoky boli zablokované. Po viac ako dvoch hodinách hry pretavili Košičania prvý mečbal na premiérové víťazstvo v pohárovej súťaži.

„Rozhodlo asi trochu športového šťastia, aj keď to praje pripraveným. Dali sme do toho všetko, hlavu, telo aj srdce, takže chlapcom nemám čo vyčítať. Možno som takticky mohol vymyslieť niečo iné. Košičanom blahoželám. O tú jednu – dve lopty navyše boli lepší a zaslúžili si to,“ hodnotil bezprostredne po finále absolvent Fakulty športu a mladý tréner VK MIRAD PU Prešov Erik Digaňa.

Kapitán Martin Sopko st., rovnako absolvent Fakulty športu, bol ocenený ako najlepší hráč finálového zápasu v prešovských farbách. „Pocity sú momentálne veľmi zlé. Prehrať vo finále je to najhoršie, čo sa môže športovcovi stať. V polovici zápasu

to vyzeralo, že už to máme vo svojich rukách, ale prišlo jedno postavenie, v ktorom sme sa zasekli, a už sme sa nevedeli striasť tlaku, ktorý sme si na seba naložili. Odišiel nám útok a v koncovke aj to povestné šťastie chýbalo. Košice odohrali napínavé semifinále, dnes sa tiež držali statočne. Je to zaslúžené víťazstvo. Aj keď nás to môže mrziť, ale vyhral lepší tím. Až s odstupom času asi oceníme strieborný lesk medailí, ktoré nám visia na krku.“

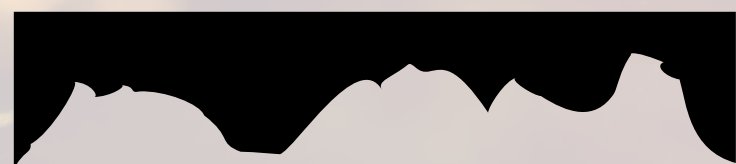
Prešovskí volejbalisti sa ziskom 4. série strieborných medailí a 3-násobným víťazstvom trofeje stávajú 2. najúspešnejším volejbalovým celkom mužov v histórii pohárovej súťaže. Z momentálne pôsobiach klubov sú dokonca najúspešnejším.

Mgr. Jana PALEŇČÁROVÁ
Foto: Radvan STOKLASA

Malkovský krosový polmaratón MEMORIÁL Vlada Dančišina

13.4.2019 sobota **o 10:00**
Country club Haniska
parkovisko pod Furčou (Borkút)
Haniska pri Prešove

PARTNERI: obec HANISKA, obec RADNICE, obec HENDICE, obec ČEMUJATA
Vitalcity.sk - najzdravšia športová výživa na trhu,
Ve.Dom.E vegánske bistro.

Vitalcity.sk

Vážená akademická obec,

veľkonočné sviatky prinášajú najdôležitejšie posolstvo kresťanstva o Ježišovej vykupiteľskej smrti a o Jeho zmŕtvychvstání, ktoré dáva perspektívu a zmysel nášmu životu. V socialistickej minulosti našej spoločnosti bola zredukovaná Veľká noc na sviatky jari. Cyklické striedanie ročných období nemôže nahradiť Boží zásah do dejín ľudstva, ktorý pozýva človeka k premýšľaniu nad zmyslom a perspektívou ľudského života. Posolstvo „vstal, niet Ho tu“ (Mk 16, 6), nestratilo na svojej dôležitosti ani dnes. Provokuje nás k odpovedi, ktorá prináša zmenu života. Ak vzkriesenie popierame, potom „daromná je naša viera a ešte vždy sme vo svojich hriechoch“ (1 K 15, 17). Vtedy sa náš životný štýl scvrkne na heslo „jedzme a pime, lebo zajtra zomrieme“ (1 K 15, 32).

Viera v živého Pána mení cestu nášho života z egoistického hedonistického prežívania z dňa na deň na aktívny život s nesebeckým poslaním. K tejto veľkonočnej viere sme pozvaní samotným Ježišom Kristom slovami, ktoré adresoval svojmu učeníkovi Tomášovi: „...nebuď neveriaci, ale veriaci“ (J 20, 27). Nedajme sa zmiasť pochybnosťami, ktoré môžu víriť v našej hlave podobne ako v Tomášovej. Často prichádzajú vtedy, keď sa veci nedejú podľa našich predstáv. Nerozumieme odkazu Písma, preto sa vzdalujeme duchovnému poznaniu i skutočným hodnotám života. Nechápeme poslanie cirkvi dané Kristom, preto sme často pohoršení, že nekoná tak, ako to sekulárni ľudia požadujú. Následkom je opustenie spoločenstva veriacich, lebo sa nám zdajú nemoderní. Pestujeme kresťanský individualizmus a zabúdame na skutočnosť, že žeravý uhlík, ktorý vypadol z pahreby, rýchlo vychladne.

Živý Kristus chce zmeniť našu skepsu a pochybovačnosť. Túži dať nášmu životu iný smer a naplniť ho skutočnými hodnotami. To prinesie novú kvalitu nášho bytia. Zaslúbenie požehnaného života zdôrazňuje vzkriesený Ježiš slovami: „Blahoslavení, ktorí nevideli a predsa uverili“ (J 20, 29). Prajem všetkým, ktorí otvoria svoje srdcia pre veľkonočné posolstvo, aby v svojich životoch pocítili platnosť tohto blahoslavenstva.

Požehnané veľkonočné sviatky praje

Mgr. Slavomír SABOL

biskup VD ECAV na Slovensku

Milí pedagógovia, študenti a čitatelia časopisu Prešovskej univerzity,

možno sa vám viackrát stalo, že od vás niekto potreboval pomoc a vy ste sa mali rozhodnúť. To rozhodovanie má len dve možnosti. Alebo pomôžem, alebo toho prosiaceho odignorujem. Teraz, keď slávime najväčší kresťanský sviatok v roku – Paschu, máme si o to viac uvedomiť,

čo nám skrze tento sviatok chcel Ježiš Kristus ukázať. Keď počúvame o jeho umučení, zbičovaní, strastiplnej krížovej ceste, máme si uvedomiť, že toto všetko podstúpil kvôli neobľomnej a na nič sa nehrajúcej LÁSKE k celému stvoreniu. Ku tebe a ku mne! On sám sa rozhodol ísť na svoju dobrovoľnú smrť, lebo videl, že človek bol zapredaný hriechu.

Kristovo rozhodnutie zmenilo celý chod dejín. A čo nám týmto svojím počinom chcel odkázať? Nuž, aby sme aj my vedeli robiť správne rozhodnutia. Nie len tie, ktoré končia otázkou – Čo z toho budem mať ja? – ale rozhodnutia, ktoré pamätajú na toho druhého. Rozhodnutia, ktoré prinesú nový život mne, tebe, drahý študent či pedagóg, a celému ľudstvu. Nech Kristova obeta a jeho slávne vzkriesenie je symbolom toho víťazstva, ktoré už nikdy nebude vzaté späť. Všetkým vám prajem požehnané sviatky Paschy a u zmŕtvychvstalého Krista vyprosujem hojné milosti.

Christos voskrese! Voistinu voskrese!

Mons. Ján BABJAK SJ

gréckokatolícky prešovský arcibiskup metropolita

Vážená akademická obec, milí študenti,

každoročná príprava, ako aj slávenie Veľkej noci nás má viesť k obnove a posile viery a pochopiteľne aj k odstráneniu hriechov, zlovykov a slabostí. V tom nám pomáha zmŕtvychvstalý Kristus, ktorý premohol hriech i smrť. V jubilejnom roku 400. výročia mučeníckej smrti Košických mučeníkov pozeráme na hrdinstvo troch kňazov, ktorí žili i zomreli pre svoju vieru. Pri pohľade na nich obnovme v sebe aj my túžbu po vernosti Ježišovi v každom povolání a na každom mieste, kde sme boli poslaní.

Požehnanú Veľkú noc praje

Mons. Bernard BOBER

arcibiskup metropolita

Christos vstal z mŕtvych!

Tieto prosté, ale zároveň tak neobyčajné slová nech naplnia naše srdcia v slávnostný deň Paschy, skutočne najväčšieho spomedzi všetkých sviatkov, „veľkou radosťou“ (Mt 28, 8).

„Kto má uši, nech počúva (Mt 13,9)!“ Cirkev Baránka, ktorý svojou krvou zmyl hriechy celého sveta a svojou smrťou na kríži znova otvoril ľuďom brány raja a večného života, pozýva všetkých verných: „S lampami v rukách ako Ženíchovi vyjdime v ústrety Christovi, vychádzajúcemu z hrobu – a spolu s sasajúcimi anjelskými vojnami oslávmе spásonosnú Božiu Paschu (2. tropár 5. ódy Paschálneho kánonu)!“

Nech Ten, ktorý pošliapal smrť a „zrušil“ diabla svojou mocou, spôsobí, aby sme aj my boli vzkriesení pre večný život a „vošli do radosti nášho Pána (Mt 25, 21), ktorý bol mŕtvý, a hľa, žije na veky vekov“ (Zj 1, 18)!

RASTISLAV

arcibiskup prešovský

metropolita českých krajín a Slovenska

ISSN 1337-9208

9 771337 920002

www.napulze.unipo.sk